Varsity 130 – jaargang 15 – 2013

VARSITY MAGAZINE

Interviews: **Jacob Vos**

- Tweeëneenhalf jaar onvrijwillig mediteren, studeren en boeken lezen

Marias van Dorp

- Voor Orca de Varsity gewonnen maar met Skadi derde

Reconstructie: **Holland Acht 2012**

- Het ware verhaal achter het mislopen van een olympische medaille

Uitgebreide voorbeschouwing Varsity 130
Facts & figures van alle deelnemers
Varsity Magazine dvd

Club van Broekhuizen
Arjen Heere, Stephan Bon, Jochem Janssen, Pim Vos, Rutger Mollee, Gerdt Kernkamp, Olaf Neuteboom en Johan ten Berg

Aspirant-leden
Luitzen de Boer, Michiel van der Horst en Bob Schipper

Ere-hemel der Oud Hoofdredacteuren
Rutger Mollee, Olaf Neuteboom, Johan ten Berg, Bob Schipper, Tjerk Gualthérie van Weezel en Frans Overkleeft

Hoofdredacteur
Coen Eggenkamp

Adjunct
Bob van Velsen

Eindredactie
Coen Eggenkamp

Ontwerp en vormgeving
Studio Einszwei

Sponsoring
Pieter Roorda en Floris Hermsen

Dankwoord
Een speciaal woord van dank aan onze sponsoren, onze gulle gevers (u dus!) en aan alle geïnterviewde personen, redacteuren en andere betrokkenen die aan de totstandkoming van dit Varsity Magazine hebben bijgedragen.

Donaties
Rabobank 14.26.45.060 ter attentie van Stichting Club van Broekhuizen te Brummen. Uw donatie wordt ten zeerste op prijs gesteld.

Adres redactie
Keizersgracht 172a II
1015 CZ Amsterdam
E: hoofdredacteur@varsitymagazine.nl

Drukwerk
ZuidamUithof Drukkerijen, Houten
Oplage: 7000 (maart 2013).

Auteursrecht
De redactie heeft haar uiterste best gedaan om de rechthebbenden op alle beelden in dit magazine te achterhalen. Mocht dit niet zijn gelukt, vloek dan eenmaal, tel vervolgens tot tien en stuur ons daarna een mailtje.

"Varsity Magazine" is een uitgave van de Stichting Club van Broekhuizen te Rotterdam (KvK: 2432.8903).

Coverfoto door Anton en Marja Leeuwenberg.

Beeld door Merijn Soelers

Geachte lezer,

Het is weer gelukt. Wederom zijn we erin geslaagd een Varsity Magazine op uw mat te laten leggen. En hoe! Zonder in Ivo Niehe-achtige zelfverheerlijking te willen vervallen moet het me toch van het hart dat we zeer trots zijn op het resultaat. Het magazine is dikker dan ooit en bevat dit jaar bijzonder veel hoogtepunten. Een lang en geruchtmakend introductieverhaal, ijzersterke interviews met bijzondere mensen, informatieve verenigingsstukken, een mooie vormgeving en als kers op de taart een prachtige dvd vol unieke filmbeelden uit het verleden van de roeisport.

Qua indeling hebben we wat kleine dingen aangepast. De verenigingsartikelen gaan niet meer specifiek over de Oude Vier - daar is nu in de uitgebreide voorbeschouwing veel ruimte voor gemaakt - maar meer over wat er momenteel op de verschillende verenigingen speelt. Op deze manier willen we u als oud-lid vooral op de hoogte houden van de huidige ontwikkelingen in het Nederlandse studentenroeien. Ook de 'knorrenverenigingen' komen wat dat betreft aan bod, want ook daar wordt het Varsity Magazine tegenwoordig meer en meer verspreid. Om een klein beetje lijn te hebben in de volgorde hebben we besloten te beginnen met de grootste kanshebbers en zo af te werken naar de mindere goden. Voor de meeste KNSRB-verenigingen (we vergeten de achterban heus niet!), hebben we daarnaast nog artikelen gemaakt met mensen uit het verleden. Deze vindt u traditiegetrouw voor de verenigingsstukken.

Hierbij zijn we vooral op zoek gegaan naar bijzondere, wat a-typische figuren. Soms ook met een randje. Zo hebben we een spraakmakend interview met niemand minder dan Jacob Vos. Voor Aegir Varsity-winnaar van 1978, maar vooral bekend geworden door een stoute actie met een zeilboot, waarvoor hij enige tijd vast zat in Frankrijk. Tevens hebben we een vraaggesprek met Bernard Jansen, erelid van Triton en coach van hun laatst winnende Oude Vier. Maar ook broer van de bekende neuroloog Ernst Jansen Steur, die in 1965 voor Triton de Varsity roeide. En dan heb ik het nog niet eens over het feit dat we er achter kwamen dat de bekende 'Oorlogsvlieger van Oranje', Bram van der Stok, op wiens verhaal de film 'The Great Escape' is gebaseerd, in 1935 voor Njord de eerstejaars acht op de Varsity wist te winnen.

In zekere zin geldt het randje ook voor ons brekende introductieverhaal. Tjerk Gualthérie van Weezel en ondergetekende zijn als ware onderzoeksjournalisten in het verhaal gedoken van de Holland Acht van 2012. Na gesprekken met veel betrokkenen hebben we geprobeerd een reconstructie te maken van wat er allemaal de laatste maanden en jaren richting de Spelen is gebeurd. Dit levert op zijn zachtst gezegd explosief materiaal op, dat waarschijnlijk inmiddels in verkorte versie ook in de Volkskrant is gepubliceerd en reeds bij het maken al tot de nodige consternatie heeft geleid. Lees, huiver en oordeel vooral zelf zou ik zeggen.

Op deze manier hebben we hopelijk wederom laten zien dat het Varsity Magazine ook in haar vijftiende jaar op journalistiek gebied nog steeds een nuttige functie heeft. Echter, zonder harde euri kunnen er geen magazines van de drukpersen rollen, laat staan dvd's gemaakt worden. Wilt u een bijdrage leveren om ons ook de komende jaren in staat te stellen een prachtig magazine te maken - of zint op u op mogelijkheden om het tegoed van uw Zwitserse nummerrekening te repatriëren - maak dan gebruik van de acceptgiro of stuur giraal wat centjes naar ons op. De Club van Broekhuizen is u allen alvast zeer erkentelijk voor uw bijdragen. Voor de goede orde: onze penningmeester houdt een oogje in het zeil en is niet te beroerd om stoute kinderen vermanend toe te spreken. Onze vrienden en vriendinnen van Oud Skadi kunnen hier over meepraten. Hopelijk zijn zij inmiddels van de schrik bekomen.

Rest mij u veel lees -en kijkplezier te wensen en zien wij u graag goed belezen ten ijs op 7 april in Houten!

Coen Eggenkamp

1 - Voorwoord + colofon
3 - Nieuwe Varsity Magazine dvd
4 - Voorbeschouwing
7 - Reconstructie Holland Acht
12 - Nereus: Sjoerd Wartena
14 - Nereus verenigingsstuk
15 - Skoll verenigingsstuk
16 - Aegir: Jacob Vos
19 - Mededeling VIP-boot
20 - Gyas verenigingsstuk
21 - Aegir verenigingsstuk
22 - Laga verenigingsstuk
24 - Overzicht Oude Vieren
26 - Triton: Interview Bernard Jansen
28 - Orca verenigingsstuk
29 - Triton verenigingsstuk
30 - Skadi/Orca: interview Marias van Dorp
32 - Skadi verenigingsstuk
33 - Argo verenigingsstuk
34 - Njord: over Bram van der Stok
36 - Njord verenigingsstuk
37 - Proteus verenigingsstuk
38 - Interview Kraaijenhagen
41 - Euros verenigingsstuk
42 - Vidar verenigingsstuk
44 - Theta verenigingsstuk
46 - Okeanos verenigingsstuk
48 - Saurus: afscheid van de Varsity

door Johan ten Berg

Nieuwe Varsity Magazine dvd

- een exclusief cadeautje met unieke beelden

In 2006 bracht de Club van Broekhuizen de bekende dvd met alle professionele filmbeelden van de Varsity uit. Tijdens het doorzoeken van de archieven van het Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum vonden we destijds niet alleen Varsity-films vanaf de jaren '20, maar ook reportages van veel andere wedstrijden, trainingen en andere interessante fragmenten. Het idee voor een tweede dvd bleef altijd in ons achterhoofd en dit jaar is de tijd dan eindelijk rijp gevonden.

Het oudste materiaal komt uit de archieven van de roemruchte filmmaatschappij Polygoon, die vanaf 1922 tot begin jaren '80 actief was. De Hollandia van 1922 was de eerste wedstrijd die Polygoon filmde en die beelden ziet u in een compilatie van ongeveer vijftien minuten voor welke selectie onze onvolprezen producers Sjaak&Nout letterlijk al het vooroorlogse beeldmateriaal uit het Hilversumse archief hebben bekeken.

Vermeldenswaard is de opname van de allereerste Nederlandse Head of the River. Precies tachtig jaar geleden - op 9 april 1933 - werd deze 'wedstrijd tegen het horloge' over het acht kilometertraject tussen Ouderkerk en Amsterdam voor het eerst geroeid. De kleurenreportages van de acht van Nereus uit 1970, het trainingskamp van de nationale équipe in Sankt Moritz (1972) en de seizoensvoorbereiding van de Oude Acht van Njord van 1974 schetsen vervolgens een mooi beeld van het nationale en internationale wedstrijdroeien in de jaren '70. Ook het competitieroeien komt ruimschoots aan bod, onder meer in een prachtige reportage van de eerste Ringvaart Regatta door TROS Sport met commentaar van de legendarische verslaggever Theo Koomen.

Een van de hoogtepunten is de uitzending van het sportprogramma Sparren van Omroep Gelderland uit 2012, met daarin een uitgebreide documentaire over het leven van olympiër en verzetsman Teun Beijnen. Na zijn roeicarrière bij Laga zou Beijnen als verzetsleider in zijn woonplaats Beusichem, Pegasus 2 helpen opzetten. De ontsnappingsroute die geallieerden na de Slag om Arnhem via de rivieren naar bevrijd gebied voerde. Naast unieke beelden van de Spelen van 1924 en de intocht in Delft, ziet u een uitgebreide reconstructie van Beijnens rol in het verzet. Deze regionale productie doet niet onder voor een programma als Andere Tijden en dankzij de welwillende medewerking van Omroep Gelderland is deze gelukkig nu ook beschikbaar voor een groter publiek.

Een van de mooiste films van de Varsity-dvd uit 2006 was die van 1931. Helaas leed deze onder de slechte staat van het bronmateriaal. Speciaal voor deze dvd hebben we daarom een betere kopie opgespoord en laten inscannen waardoor deze film weer in volle glorie te bewonderen is.

U zal begrijpen dat het aankopen van de beeldrechten en het produceren van de dvd kostbaar is. Een financiële bijdrage voor magazine en dvd wordt daarom zeer op prijs gesteld. Vergeet de acceptgiro dus niet. Reacties kan u mailen naar video@varsity-magazine.nl en we wensen u veel kijk plezier!

Tip voor dit Paasweekend: zoek met uw (klein-) kinderen eens naar het 'Easter Egg' op deze dvd.

Beeld door Johan ten Berg

Bij de beelden van de Triton Lustrumwedstrijden uit 1941 horen twee bijzondere verhalen. Het aangezicht van vrolijke, zomers geklede toeschouwers verbloemen de grimmige schaduw die de oorlog al over het evenement wierp. Laga-roeier Jan van Blerkom roeide uit angst voor arrestatie door de Sicherheitspolizei onder een schuilnaam in de vier-zonder en verdronk korte tijd later tijdens zijn vlucht naar Engeland. Meer daarover kunt u lezen in: De Vervolgden, Jacht op twee Delftse Studenten in 1941, A. Huisman-van Bergen, uitgeverij Boom, 1999).

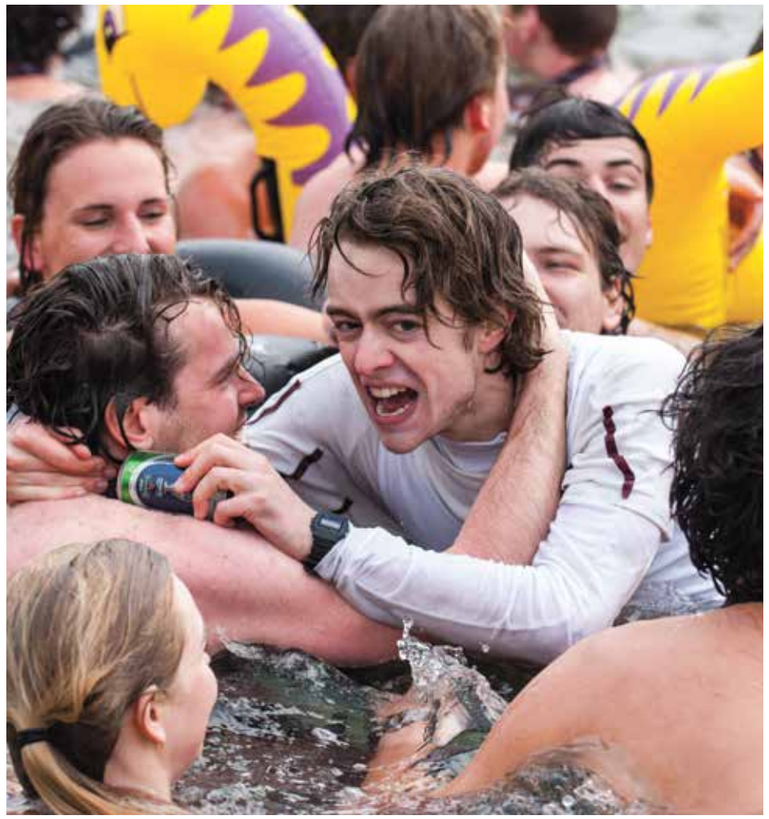
Het tweede verhaal herinnerde Triton-praeses Nolen zich jaren later als volgt: "Het noodlot wilde dat 'de Amstel' die dag het hoofdnummer, de Oude Vier, won. Het was juist die vereniging, de enige in de N.R.B., waarvan de leden veelal NSB'ers waren of sterke Duitse sympathieën hadden. Het kon daarom bijna niet anders of de muziek speelde na het winnen van het hoofdnummer niet het Amstellied, doch het bekende smaadlied 'Op de hoek van de straat staat een N.S.B.'er….!' Zelf heb ik dit feest op de kant helaas niet meegemaakt, omdat ik de Oude Vier stuurde, doch aan wal komende werd alles in kleuren en geuren verteld. Toen wij ons daarna ruim een half uur later in de consumptietent opstelden voor de receptie, kwam onmiddellijk de voorzitter van de Amstel, geflankeerd door één zijner medebestuursleden op mij af met de vraag of hij mij even mocht spreken alvorens de receptie zou beginnen. Het zou maar enkele minuten kosten. Het betoog van de Amstelvoorzitter kwam hierop neer, dat hij vond, dat politiek en sport gescheiden dienden te worden. Ik heb hem toen alleen maar kunnen toevoegen, dat wij als bestuur het met hem eens waren en dat wij hem daarom wilden aanraden met de sport op te houden."

Voorbeschouwing Varsity 130

De race der Oude Vieren heeft in een post-olympisch jaar altijd iets bijzonders. Roeiers uit de nationale ploeg zijn even verlost van het drukkend programma van trainingskampen in het buitenland en hebben zo meer ruimte voor verenigingsinitiatieven. Voor de aanstormende subtoppers binnen deze verenigingen betekent dit vaak dat er even een stapje terug moet worden gedaan. Gelukkig lijken steeds meer verenigingen ondanks het ruime aanbod aan gelauwerde roeiers toch in te zetten op een combinatie van bewezen klasse en nieuw talent. De deelnemerslijst is dus geen bejaardenfestijn, maar een mooie afspiegeling van het beste dat de studentenroeiwereld te bieden heeft.

Beeld door Merijn Soeters

Beeld door Merijn Soeters

De inleiding

De honger naar gouden blikken is weer in volle omvang terug. De herinneringen aan het tijdperk van de hegemonie van Skadi (2006-2010) vervagen langzamerhand in het collectieve geheugen en het ziet er niet naar uit dat de concurrentie zo maar zal toestaan dat Nereus, de winnaar van de afgelopen twee edities, een soortgelijke reeks neerzet. Dit neemt niet weg dat Nereus ook dit jaar weer een hele sterke vier op het water legt en daarmee wederom topfavoriet voor de winst is. Een opvallende constatering is dat het heetste vuur aan de schenen van de Amsterdammers waarschijnlijk afkomstig zal zijn van niet-KNSRB-verenigingen zoals Gyas en Skøll. Ook in de subtop zullen de niet-corporale verenigingen naar verwachting sterk vertegenwoordigd zijn. Een finale met slechts twee of drie KNSRB-ploegen behoort zeker tot de mogelijkheden. Dit is geen negatieve ontwikkeling: goede concurrentie maakt iedereen beter. Ook onderstreept dit gegeven dat de Varsity nog steeds breed leeft in alle gelederen van de studentenroeisport, zeker ook bij de absolute top.

Bij al deze hosanna-verhalen past wel een kritische noot. We beloven u elk jaar spanning, sensatie en spektakel, maar de eerlijkheid gebiedt ons echter te zeggen dat het nog wel eens mee zou kunnen vallen. In recente edities was er altijd één ploeg die vanaf het begin van de wedstrijd wegtrok en wegbleef. De wedstrijd was vaak al bij het uitkomen van de bocht beslist. Ook dit jaar zou het zo maar kunnen dat de wedstrijd al in een vroeg stadium op slot wordt gegooid.

De top

Dat zal dan moeten gedaan worden door de corporale vereniging uit de hoofdstad. Het reservoir met goede roeiers is bij Nereus nog altijd goed gevuld. Vorig jaar liet de vereniging aan de Amsteldijk zien dat het in de breedte over een sterke selectie beschikte. Bij afwezigheid van de olympische equipe mochten de jonge talenten Dirk Uittenbogaard, Peter van Schie, Govert Viergever en Bob van Velsen toen de klus klaren, wat zij met overmacht deden. Nu alle atleten van het nationale team weer beschikbaar zijn, is de opstelling gewijzigd. Maar opvallend detail is dat niet iedereen heeft moeten plaatsmaken voor de oudere en meer ervaren vedettes. Viergever en Van Velsen zijn weliswaar ingewisseld voor debutant - maar wel olympiër (5e M4-) - Ruben Knab en voormalig Varsity-winnaar (2011) Robert Lücken, maar naast stuurman Tim van den Ende heeft ook Uittenbogaard zijn plekje behouden, al verhuist hij van bakboord slag naar stuurboord. Op het moment van schrijven is het nog onduidelijk wie de laatste plek in gaat nemen, maar veel wijst erop (onder andere een veel betere ergometerscore op de bondstest) dat Van Schie zijn plekje zal behouden ten opzichte van de ervaren Vincent van der Want. Maar wie het ook wordt, deze vier heeft alles in zich om hard te varen en kan bovendien op veel race-ervaring op het hoogste niveau bogen. Als alles klikt, dan kan deze ploeg het veld gaan domineren.

De voornaamste uitdager is Gyas. De ploeg beschikt met de combinatie van olympiërs Rogier Blink (5e M8+) en Nanne Sluis (11e M2-) met de ruwe diamanten Geert Hemminga en Gerben Spoelstra over veel vermogen en Blink heeft de afgelopen seizoenen in verschillende boottypen bewezen een racer pur sang te zijn. Afgelopen najaar maakte deze ploeg veel indruk op de Novembervieren, maar dit voorjaar op de Heineken Roeivierkamp (in combinatie met de Oude Vier van Aegir) leek de motor toch wat te haperen. De ware aard van de Gyas-vier zal dus in Houten moeten blijken. Met hun combinatiepartner Aegir is meteen een andere contender genoemd. In het regionaal talentencentrum is de afgelopen jaren een aantal fysieke talenten klaargestoomd waarmee de Groningers hoge ogen kunnen gaan gooien. Aan slagman Derk Noordhuis de opgave om deze wilde paarden in bedwang te houden. We verwachten een mooie klassering van deze ploeg, maar 1982 is en blijft vermoedelijk toch wel lang geleden.

Een laatste ploeg die hier niet onvermeld mag blijven is Skøll. De broers Tycho en Vincent Muda (6e OS LM4-) kunnen ontegenzeggelijk hard roeien, maar hun hoge niveau (lees: hun hoge tempo) vergt bij verenigingsprojecten veel aanpassingsvermogen van hun ploeggenoten. Skøll lijkt dit jaar de oplossing voor dit probleem te hebben gevonden in de personen van lichte bondsroeiers Tim Heijbrock en Bjorn van den Ende. Heijbrock roeide in London in de lichte vier, Van den Ende was reserve voor deze ploeg. De Skøll-vier is dus uitstekend op elkaar ingespeeld en zou dus nog wel eens voor een flinke stunt kunnen zorgen. In 2010 eindigde drie van deze heren al eens op de tweede plaats, dus dat lichte pikken niet in een vier-met kunnen roeien lijkt op een mythe te berusten. Een kroegjool in de Bubbels of de Cooldown; het zou zo maar kunnen.

De net niet top

Onder de absolute top van het veld wordt het erg leuk. Er van uit gaande dat bovengenoemde ploegen bij een evenwichtige loting de finale zullen halen, zijn er nog drie plekken over. Voor deze plekken zal hard gestreden moeten worden. Een ploeg om zeker in de gaten te houden is de vier van Orca. De Utrechters voeren met een jonge ploeg de afgelopen twee jaar al mooie finales en uit dezelfde groep roeiers kan ook dit jaar een goede vier worden geformeerd. Wellicht is een verbetering van hun prestatie van vorig jaar (3e) in dit goed gevulde veld wat hoog gegrepen, maar Orca is in ieder geval zeker een finalekandidaat. Hun stadsgenoten van Triton hebben met kersverse olympiër Kaj Hendriks (M4-) iemand die de vier op sleeptouw kan nemen, maar het valt te bezien of deze boot zich ook daadwerkelijk vooraan in de strijd zal kunnen gaan mengen. Ook Skadi is zoals altijd een geduchte tegenstander. Van de gouden generatie zijn Mitchel Steenman en David Kuiper nog als toproeier actief, maar zij laten net als de voorgaande jaren de eer aan de jongere garde. Met Thijs van Luijk hebben de Rotterdammers een technisch zeer bekwame roeier in de gelederen en ook Hugo van Velzen heeft sinds de vorige editie

weer een flinke sprong vooruit gemaakt. Ondertussen wordt in Delft hard gewerkt aan het opbouwen van een nieuwe generatie zware roeiers. Laga legt dit jaar een leuke mix van oud jeugdroeiers (Brandt en Lengkeek) en eigen kweek (De Rooij en Van der Spek) op het water. De roeiers timmeren in de relatieve luwte al enige jaren aan de weg en kunnen dit jaar misschien de stap naar een volwaardige SA-niveau zetten. Deelname aan het hoofdnummer van de Varsity is voor deze jongens een mooie stimulans om verder te groeien. Het moeten aftroeven van stadsgenoot Proteus-Eretes dat met een goede ouderejaars zware vier naar Houten afreist zorgt daarbij ongetwijfeld voor wat extra druk en extra motivatie bij de Lagaaiers. Een ander voorbeeld van een ploeg in opbouw is Vidar. De Tilburgers produceren dit jaar een fysiek sterke vier met de duidelijke ambitie om finale te varen. Zoals de derdejaars vier van Argo vorig jaar liet zien, is het wel degelijk mogelijk om als relatieve outsider een plek in de finale te bemachtigen - dezelfde vier is er dit jaar ook weer bij - , maar daar is wel een stevige dosis (lotings)geluk voor nodig.

Tot slot het curieuze geval van Leiden. De drie snelste zware roeiers op de meest recente ergometertest van de roeibond zijn alle uit Leiden afkomstig, maar toch heeft Njord dit jaar geen snelle Oude Vier. De reden is dat ergometerkanon Harmen Eefting (3e) na vijf deelnames op rij dit jaar niet in de Oude Vier van Njord heeft plaatsgenomen, terwijl Boudewijn Roell (2e) voor Asopos de Vliet roeit en dus niet in Houten te vinden zal zijn. Blijft over Stef Broenink, de tweedejaars zware roeier die met 5:49 de snelste dagtijd trapte. Broenink kan het echter niet alleen en de om hem heen gebouwde ploeg bestaat uit even onervaren tweedejaars zware roeiers met beduidend minder indrukwekkende ergoscores. Geen finale dus.

Voorspelling van Varsity Magazine:

1 - Nereus
2 - Gyas
3 - Skøll
4 - Aegir
5 - Orca
6 - Laga
7* - Triton
- Proteus
**afhankelijk van loting*

De niet zo top

Over de rest van het deelnemersveld kunnen we relatief kort zijn. Degenen van u die pas na het ontbijt en de koffie naar Houten afreizen zullen deze ploegen hoogstens nog bij het afriggeren op het botenterrein aan het werk zien. De leden van Thêta en Euros zullen er voor zichzelf ongetwijfeld weer een gezellig Varsity-feestje van maken, maar de door hen afgevaardigde roeiers zullen naar alle waarschijnlijkheid niet bij machte zijn om potten te breken in de voorwedstrijden. Saurus leek vorig jaar even de weg naar boven gevonden te hebben, maar de dreigende langstudeerboete heeft er in Maastricht dermate hard ingehakt dat de Oude Vier zelfs helemaal niet meer gestart wordt. Daarover meer achterin in dit magazine. Voor al deze verenigingen is het hopen op de toekomst. Aan de instroom van nieuwe leden zal het niet liggen - roeien is als studentensport populairder dan ooit - dus wellicht staat de volgende generatie toproeiers daar nu al aan de bar. Okeanos is een geval apart. De afgelopen jaren hebben wij telkens gehoopt op een rood-groene topploeg die eindelijk een vervolg zou kunnen geven aan de overwinning van Nico Rienks en de zijnen in 1989. In Amstelveen is echter niets wat het lijkt. Okeanos schreef de afgelopen jaren consequent een redelijke tot zeer goede vier in, om uiteindelijk een week voor de wedstrijd telkens de boel om te gooien en een stel tweedejaars voor de leeuwen te werpen. Dit jaar hebben wij Okeanos dus buiten de voorbeschouwing gelaten om onze lezers een teleurstelling te besparen. Het omgekeerde is natuurlijk ook mogelijk. Wellicht dat toppers zoals Mechiel Versluis en Roel Braas eindelijk eens de handschoen opnemen om de gevestigde orde eens goed op te schudden. Gelet op het verleden durven wij daar echter niet op in te zetten. U zult het dus zelf moeten gaan zien, er zit niets anders op.

Schilderij door Swana van Schaardenburg

door Tjerk Gualthérie van Weezel en Coen Eggenkamp

RECONSTRUCTIE HOLLAND ACHT

- stuurloos richting Londen

Het is 's avonds 2 augustus 2012 als Diederik Simon café Cuban Cigars in de Amsterdamse Utrechtsestraat binnenstapt om zijn olympische kater weg te drinken. Een dag ervoor is hij met de Holland acht op Dorney Lake in een nadelige baan naar een vijfde plek geroeid. Drie seconden achter winnaar Duitsland en een seconde achter het brons. Anders dan de spelen van 2004, waar hij zijn zilveren medaille nog kwijtraakte in een Atheense taxi, heeft hij na de race in Londen geen enkele behoefte langer in olympische sferen te verkeren.

Bondscoaches Antonio Maurogiovanni (links) en Dave McGowan sleutelen aan de boot - Beeld door Merijn Soeters

Zonde, analyseert iedereen die dicht bij de ploeg stond. Nooit eerder had Nederland zo'n krachtig achttal aan de start. Een ideale mix van ervaring en jonge honden. Neem Roel Braas, de sterkste roeier die Nederland ooit gekend heeft. Of Lagaaier Olivier Siegelaar, die qua kracht amper voor Braas onderdoet. Neem Diederik Simon en Matthijs Vellenga met samen vier olympische medailles op zak. En dan is er slagman Mitchel Steenman die in de Oude Vier van Skadi goed was voor het ritme van vijf keer goud. Er had, kortom, meer in gezeten. Wie terugkijkt ziet een botsing in slow motion. Iedereen in de bus ziet de boom aankomen, maar niemand is bij machte om het gevaarte van richting te veranderen.

November 2010, Lake Karapiro

Op de tribune langs het weidse stuwmeer in Nieuw-Zeeland windt Maurits Hendriks van het NOCNSF er geen doekjes om. Het coachteam is te zwak, zegt hij tegen technisch directeur René Mijnders. De chef de mission heeft tijdens het WK de afgelopen week uitgebreid met verschillende ploegen gepraat en heeft een bezoek gebracht aan het Nieuw-Zeelandse roeicentrum. De conclusie is dat de verantwoordelijkheden en de doelen binnen de Nederlandse equipe niet duidelijk zijn en dat John Faulkner, coach van de lichte vier-zonder, en Dave McGowan het overzicht en overwicht missen. Zij brengen niet de structuur aan die nodig is om een brede sterke selectie op te leiden. Roeiers die de prioriteitsboten niet halen, zwemmen er maar bij. Terwijl een brede selectie voor goed resultaat in Londen juist zo belangrijk is. Tegenover de pers laat hij zich 'off the record' zelfs ontvallen dat Faulkner, ondanks zijn doorlopende contract, binnenkort moet uitzien naar een nieuwe baan. Mijnders loopt al jaren rond bij de bond, hij kende als coach olympische successen met de gouden Holland acht van 1996 en de damesachten in Sydney (zilver), Athene (brons) en Peking (zilver). Maar sinds twee jaar heeft hij een nieuwe functie als 'td'. Dat de KNRB Mijnders die functie heeft gegeven kan NOCNSF maar matig bekoren. Maurits Hendriks had zelf de succesvolle volleybalcoach Guido Vermeulen voorgesteld voor de baan die veel management en papierwerk met zich meebrengt. Mijnders zou moeten doen waar hij goed in is: roeiploegen coachen. Maar na een tweegesprek met hoofdcoach Mijnders besluit Vermeulen zich terug te trekken, uit angst voor meerdere kapiteins op een schip.

Dat schip ligt twee jaar later dus niet goed op koers, ook Mijnders ziet dat. Het rommelt al meer dan een jaar rond coach Dave McGowan. De Australiër heeft twee jaar eerder indruk gemaakt door als 27-jarige vlak voor de spelen de verantwoordelijkheid over de Holland Acht over te nemen en de ploeg naar een onverwachte vierde plek te coachen. De jonge Australiër werkt nog altijd met groot enthousiasme aan zijn 'dream eight'. Met zijn lange haren en ongeschoren gelaat fietst hij energiek langs de Amsterdamse Bosbaan op een bakfiets. Maar hij verliest snel draagvlak onder een deel van zijn roeiers. McGowan heeft persoonlijke voorkeuren voor sommige atleten, is de irritatie. Tijdens een selectierace probeert hij de twee met David Kuiper en Mitchel Steenman te benadelen door een langzamere tijd te klokken dan het duo daadwerkelijk geroeid heeft. De prestaties zijn ook slecht. Na een bronzen medialle voor de acht op het WK van 2009, komt de acht het hele seizoen erna niet op snelheid.

Ook tussen Mijnders en McGowan loopt het niet lekker. Dave vreest vooral dat René zijn ploeg van hem zal afpakken. René, die bij alle roeiers bekend staat als een begenadigd technisch coach, is niet veel langs de kant te vinden. Hij werkt zestig uur per week om trainingskampen, subsidies en allerlei ander topsportbeleid van de roeibond op poten te zetten. Maar de schaarse keren dat het hem lukt van het bureau los te komen om een training te geven wil Dave eigenlijk de toeter niet afstaan. Op trainingskampen ontstaat zelfs een stille race om het woord te mogen voeren. Bij het hotel doen de twee coaches er alles aan om als laatste in het busje te stappen, dat geeft de beste uitgangspositie om eenmaal op de baan als eerste de toeter te grijpen. Als René de voorbespreking op het WK van 2009 doet, neemt Dave nog twee jongens apart om zijn visie op de race duidelijk te maken.

Voor het WK in Nieuw-Zeeland heeft McGowan het bij een groot deel van de ploeg helemaal verbruikt. Tijdens een tussenstop in Hong Kong loopt hij met een aantal roeiers door de stad als hij vertelt dat hij nog een pak moet kopen voor een bruiloft in Australië. Hij laat onvermeld dat het huwelijk vlak voor het WK is. Daar komt de ploeg pas achter als McGowan op trainingskamp quasinonchalant met koffer en al klaar staat om te vertrekken. Hij gaat vijf dagen weg en is vlak voor het WK pas terug, blijkt. Mijnders neemt de coaching intussen over en coacht de ploeg alsnog naar een vierde plaats. Vlak voor hij vertrekt fluistert Dave zijn roeiers nog wel toe dat ze niet te veel naar Mijnders moeten luisteren. Op de tribune zijn Mijnders en Hendriks eruit. Er moet een extra coach komen die de structuur bij de zware mannenselectie gaat bewaken. NOCNSF zal tweederde van de kosten betalen, de rest moet de roeibond opbrengen.

30 Januari 2011, Bosbaan

In Nederland kent niemand de naam van Antonio Maurogiovanni. In een persbericht heeft de roeibond bekendgemaakt dat de Italiaan de nieuwe bondscoach mannen is. Roeiers googlen zijn staat van dienst. Als roeier heeft de Italiaan twee keer aan de spelen meegedaan. Daarna coachte hij onder leiding van de Italiaanse succescoach Lamura om daarna naar Australië te vertrekken, waar hij onder andere Dave McGowan begeleide. Grote successen heeft hij daar niet geboekt. De lichte mannen die hij in Beijing begeleidt halen de finale niet.

Een grotere naam zat er niet in, is de overtuiging op de Bosbaan. Daarvoor was het anderhalf jaar voor de Spelen te laat. Gezien die tijdsdruk is er ook geen advertentie gezet. René Mijnders en de andere bondscoaches hebben binnen hun netwerk een aantal mensen gepolst. McGowan is enthousiast over Antonio Maurogiovanni met wie hij altijd een zeer sterke band had, het is de peetvader van zijn kind. Maurogiovanni voldoet ook aan de belangrijkste eisen, vindt ook de sollicitatiecommissie waarin naast René Mijnders, bondsbestuurder Ingrid Munneke en Ad Roskam van NOCNSF zitten. Antonio is een grote man, hij straalt natuurlijk gezag uit. Belangrijk is ook dat hij jarenlang heeft meegedraaid in goed georganiseerde roeiprogramma's van Italië en Australië, landen die opvallen door de sterke atleten. Op dat vlak valt kan de Holland Acht nog veel winst te halen, denken Mijnders en Hendriks. Ingrid Munneke, in het dagelijks leven werkzaam bij selectie van personeel, ondervraagt Maurogiovanni en heeft er ook vertrouwen in. Helemaal gerust zijn ze bij de KNRB als FISA-topman Thor Nilsen de Italiaan aanbeveelt. Maurogiovanni heeft op zijn beurt door dat hij een goede onderhandelingspositie heeft. Hij weet naar de normen van de roeiwereld een uitstekend contract te bedingen. Tot 2015 is de roeibond, inclusief werkgeverslasten, jaarlijks net een ton per jaar aan hem kwijt. Net iets meer dan aan technisch directeur Mijnders. En dan mag Antonio ook nog eens meerdere malen op kosten van de bond heen en weer naar zijn familie in Australië. Bonus is bovendien dat hij als 'kennismigrant' amper belasting hoeft te betalen.

De introductie van Maurogiovanni is veelbelovend. Hij straalt gezag uit en rept over het enorme respect dat hij voor de atleten heeft. Eind februari in het eerste trainingskamp in Sabaudia maakt Maurogiovanni direct kennis met de mondige groep atleten. Er ontstaat een discussie over het roeien van de Heineken en de Head, de wedstrijden op de Amstel waarmee het Nederlandse roeiseizoen elk jaar van start gaat. Veel van de roeiers willen die voorjaarsklassiekers graag in hun verenigingsacht varen. In het najaar heeft Mijnders bij een ploegbespreking gezegd dat deze kwestie later besproken zal worden. Maar dat gebeurt tot ergernis van de roeiers niet. Omdat de vrouwenacht besluit met de bondsacht te starten, denkt Mijnders dat ook stilzwijgend bij de mannen te kunnen afdwingen. Maar die beslissen collectief de eis van Mijnders te negeren. Rogier Blink, de Groningse rebel binnen de groep, en Robert Lücken, het jonge Nereustalent, gaan het de 'td' op zijn hotelkamer vertellen, ze accepteren de consequenties, zeggen ze. Mijnders is duidelijk not amused, maar kan niet anders dan toestemmen.

Maurogiovanni en McGowan werken zoals beloofd vanaf het begin hard aan de fysiek van de selectie. Eindeloze sparsessies en urenlange duurtrainingen staan op het schema. Het lijkt zijn vruchten af te werpen, de jongens maken fysiek enorme progressie.

28 augustus 2011, Bled

Doel van het WK in Bled is om zowel een twee, een vier als een acht te kwalificeren voor de Spelen. De stemming in de selectie is voorafgaand aan het toernooi al lang niet zo goed meer als na de aanstelling van Maurogiovanni. Er zijn in de maanden ervoor een aantal akkefietjes geweest tussen atleten en Maurogiovanni en McGowan. Zo trekt Rogier Blink zich met zijn twee-zondermaatje, Nanne Sluis, zoveel mogelijk terug in Groningen en roeien op trainingskampen soms 'per ongeluk' de verkeerde kant op zodat ze uit het zicht van de coaches minder kilometers maken. Dit alles wordt hen niet in dank afgenomen. Uiteindelijk vallen de Groningers weer in genade als zij op de WK in een zeer zwaar veld een Nederlands startbewijs voor de spelen binnenhalen.

De Holland Acht aan de start van de Head of the River van vorig jaar - Beeld door Merijn Soeters

In aanloop naar het WK gaat het echt mis bij de vier-zonder. In de trainingen laat de vier te weinig snelheid zien en Maurogiovanni en McGowan willen anderhalve week voor het toernooi de samenstelling wijzigen. Vlak hiervoor heeft laatstgenoemde al het vertrouwen in Josef Klaassen als slag opgezegd. Als Dave en Antonio een dag eerder weg gaan van trainingskamp gaat de ploeg terug naar de oorspronkelijke opstelling. Ondanks hevig protest van coaches blijven de roeiers bij hun keuze. Het frustreert Dave en Antonio zeer dat de roeiers zich dit kunnen permitteren. Ze voelen zich totaal niet gesteund door René Mijnders, die hun autoriteit zou moeten bevestigen. Ze besluiten dat de vier het dan zelf maar moet uitzoeken. Pas op de dag voor de voorwedstrijd is er weer contact. Althans formeel, tijdens het warmlopen bespreken de roeiers steeds zelf de race en luisteren naar de coaches doen ze niet meer. Na een slechte eerste voorwedstrijd zegt McGowan: 'zie je wel.' Als de ploeg zich tegen de verwachting in zelfs voor de finale plaatst, zegt bondsvoorzitter Eric Niehe tegen de jongens dat hij wist dat dit erin zat. Hij moest eens weten, denken de roeiers.

Bij de acht zijn de verhoudingen iets beter. In de ploeg zitten naast Simon, Vellenga en Hamburger vooral jonge roeiers en het grootste gedeelte van het seizoen en toernooi presteren ze ook prima. In Luzern behalen ze zilver en in de halve finale roeien ze de tweede tijd, een seconde achter de Duitse wereldkampioenen. In de finale gaat het om raadselachtige redenen mis. De Nederlanders denken wereldkampioen te worden maar roeien constant achter de feiten aan en eindigen als laatste.
Hoewel er weer geen medaille is behaald, zijn alle drie de zware mannen ploegen wel gekwalificeerd voor de Spelen. Op het terras van het luxe hotel zijn de bobo's deels tevreden over de resultaten. Zo niet Maurits Hendriks. Hij meent dat het gevoerde beleid van Mijnders nog steeds niet goed is. Hij komt afspraken om de communicatie in het begeleidingsteam te verbeteren niet na en er zijn nog steeds geen functioneringsgesprekken met de coaches. Hendriks heeft ook gehoord van de onvrede over Dave McGowan en hij is bang dat Mijnders uiteindelijk een paar weken voor de Spelen alsnog de coaching voor de acht op zich neemt, terwijl nu al duidelijk is dat het niet lekker loopt. Hij vraagt het Mijnders recht op de man af: wie is de beste man voor de acht? Maurogiovanni, zegt Mijnders.

Intussen is het meegereisde bestuurslid van de KNRB Heleen Cocu geschrokken van wat zij op de tribune hoort van verschillende ouders. De roeiers worden onder de nieuwe hoofdcoach getraineerd hoort ze. Direct na het WK maakt ze dit aanhangig in de bestuursvergadering. Het verantwoordelijke bestuurslid Ingrid Munneke reageert als door een wesp gestoken. Mijnders zou alles onder controle hebben en het bestuur moet volgens haar oppassen met teveel kritiek op hem. Het zou zo maar tot zijn vertrek kunnen leiden. Als Mijnders zelf in het voorjaar van 2012 aanwezig is bij een vergadering en door Cocu wordt aangesproken op de geluiden over de desastreuze sfeer, reageert hij geïrriteerd en vraagt hij zich hardop af of ze hem wel vertrouwt.

Oktober 2011

Gezamenlijk sturen elf morrende roeiers onder leiding van Rogier Blink een brief naar René Mijnders en Maurits Hendriks waarin zij puntsgewijs aankaarten wat er niet goed gaat en dat er iets zal moeten veranderen. Iedereen heeft zo zijn eigen frustraties maar de gezamenlijke opvatting is dat de combinatie McGowan-Maurogiovanni niet werkt. De coaches laten de roeiers haast elke dag boord aan boord zo hard mogelijk tegen elkaar roeien. Omdat iedereen het gevoel heeft dat hij elke sparsessie moet winnen is het een uitputtingsslag. Zeker voor de roeiers die denken dat ze zich extra moeten bewijzen. Intussen laat de techniek van de ploegen te wensen over. Dave en Antonio staan bovendien niet open voor suggesties en kritiek van de roeiers. Het plezier in het roeien is in de groep ver te zoeken.

Maar unaniem is de kritiek niet. Een aantal vooral jongere roeiers, Olivier Siegelaar voorop, ergert zich aan de 'vedettes' die de oorzaak van alles dat misgaat bij de coaches neerlegt. Met Antonio en Dave moet je het doen, zet je irritaties opzij en doe je best, is hun houding. Dit is ook de ergernis die bij de rest van de equipe leeft. Zoek het vooral eerst bij jezelf en alle ploegen willen het liefst vaker Mijnders aan de kant. Diederik Simon neemt een middenpositie in, hij vindt Maurogiovanni weliswaar een beunhaas maar ziet daarin geen reden om direct stelling tegen hem te nemen. Hij hoopt het op te lossen door Mijnders meer aan de kant te krijgen. Samen met Vellenga maakt hij een pragmatisch plan om enkele gewenste veranderingen door te voeren, zoals het verplaatsen van trainingskampen en het naar voren halen van de definitieve selectie. Om tegenmoet te komen aan de kritiek belooft Mijnders drie keer in de week te zullen meefietsen. Hier komt echter weinig van. Het is duidelijk dat Maurogiovanni niet zit te wachten op een coachende Mijnders. Zo worden roeitrainingen waar Mijnders aanwezig zal zijn op het laatste moment verwisseld voor landtrainingen en als de roeiers hem erop aanspreken, antwoordt hij dat als de roeiers Mijnders langs de kant willen, ze hem zelf maar moeten bellen. Mijnders baalt ervan maar besluit niet tegen Antonio in te gaan.

In december blijkt dat de Italiaan ruim een maand naar Australië gaat om zijn familie te bezoeken. De roeiers zijn verrast, Antonio is juist degene die steeds rept over commitment. Maar de irritatie is van korte duur. Mijnders neemt de coaching over en gooit direct het schema om. Er worden flink veel kilometers geschrapt en er komt weer meer nadruk op techniek. Veel jongens leven in deze maand weer op, ziet ook het medisch team. Maar bij terugkomst van Antonio en onder druk van de naderende selectie loopt de spanning binnen de ploeg weer op. Bij Blink en Steenman, maar ook bij Hamburger leeft steeds meer het gevoel dat ze geen eerlijke kans krijgen en ze zijn er dus op gespitst alle trials en selectieraces te winnen. Alleen dan maken ze een kans denken ze.

Maart 2012, Varese

De onvrede mondt uit in muiterij. Tijdens het selectiekamp op het meer bij het Italiaanse Varese wordt er geracet in tweetjes. Via voorwedstrijden wordt geroeid voor een plek in de A-finale. Olivier Siegelaar en Diederik Simon worden

in hun heat licht gehinderd en finishen als vierde. Niet genoeg voor de finale dus. Maar omdat ze gehinderd zijn besluiten de coaches de twee alsnog in de finale bij te plaatsen. De andere roeiers zien de partijdigheid van de coaches bevestigd. Juist Diederik en Olivier zijn in hun ogen de hele tijd al voor getrokken. Na koortsachtig overleg in het hotel wordt aan technisch directeur Mijnders kenbaar gemaakt dat de rest niet mee zal doen aan de finale als Diederik en Olivier meedoen. Dit tweetal wordt van beide kanten onder druk gezet. Zo laat McGowan weten dat als ze niet meedoen het gezag van de coaches wordt ondermijnd. Als die middag de twee van Simon en Siegelaar naar de start wordt geroepen voor de A-finale weten de andere finalisten genoeg en roeien ze gezamenlijk rustig terug naar de loods.

Mijnders, Maurogiovanni en McGowan blijven totaal overdonderd achter in hun coachbootje. Tien minuten lang zegt niemand wat. Ondanks de waarschuwingen hadden ze absoluut niet verwacht dat de roeiers dit zouden doen. Dobberend op het meer nemen ze hun opties door. Ze staan op het punt mensen naar huis te sturen, maar beslissen te doen alsof er niets gebeurd is en te wachten totdat de roeiers zelf met een oplossing komen. Mijnders belt vanuit de boot met Francesco Wessels van NOCNSF. De gespierde oud-militair is bij de sportkoepel aangesteld als coach van de coaches en hij heeft in die functie

al meerdere sessies met het coachteam van de roeiers gehad. Wessels steunt de gekozen strategie van harte. Op de kant stappen de roeiers in de auto naar het hotel. De sfeer bij de aanvoerders van de muiterij, Steenman, Blink, Kuiper en Vellenga, is opgewonden. Ze hebben ook wel door dat ze buiten hun boekje zijn gegaan. Maar in hun ogen konden ze niet anders. Er moest een statement worden gemaakt. Vellenga heeft in een eerder trainingskamp slapeloze nachten gehad, waarin hij uitgebreide mails heeft geschreven naar Mijnders. Maar uit angst heeft hij ze niet verstuurd.

Terug in het hotel is het onrustig. Mijnders parkeert zich aan de bar en gaat flink aan het bier. Hij meldt zich ook niet bij het eten. De roeiers hebben door dat er iets moet gebeuren en dringen aan op een gesprek. Mijnders houdt in de enorme eetzaal van het Palace Grand Hotel een donderspeech. De roeiers hebben de indruk dat hij behoorlijk aangeschoten is. Hij laat weten dat hij zonder aanziens des persoon mensen naar huis te sturen als er nog een keer zoiets gebeurt. De volgende dag wordt de race alsnog verroeid, Siegelaar en Simon eindigen als derde, Steenman en Blink winnen. Vlak voor het einde van het kamp is de acht na races in de vier eindelijk rond. Ten opzichte van het jaar ervoor komen Klaassen, Steenman en Blink op de plek van Kuiper, Lücken en Meylink.

Wedstrijdseizoen 2012

Een deel van de jonge honden heeft plaatsgemaakt voor mondige roeiers met meer roeijaren. Diederik Simons positie binnen de groep verandert daardoor. In plaats van de absolute leider die hij vier jaar geleden was, is hij nu in de ogen van de meeste ploeggenoten slechts één van hen. En dan ook nog een fysiek mindere. Hij stelt zich daardoor bescheidener op en laat bijvoorbeeld de slagpositie aan Steenman.

Ook de positie van Antonio Maurogiovanni wordt er niet beter op. Het zijn juist deze mannen geweest die veel kritiek op hem hadden en de kritiek zwelt ook richting het olympisch seizoen steeds verder aan. Ze hekelen zijn gebrek aan technisch inzicht. Intussen kan iedereen op de Bosbaan zien dat het team ongelijk roeit en dat de boot niet in balans ligt. Tijdens de eerste wedstrijden wordt dat beeld bevestigd. Bij de Wereldbeker in Luzern, waar de ploeg vierde wordt, gonst het onder de talloze ouders en roeifans langs de oevers van de Rotsee: Antonio moet weg. Sjoerd Hamburger besluit een paar dagen later de in zijn ogen onontkoombare beslissing een zetje te geven. Om wat extra druk op de zaak te zetten licht hij de NOS in dat er een teambespreking komt waarbij de rol van Maurogiovanni aan het licht zal komen. De meeting verloopt anders dan Hamburger had gehoopt. Antonio blijft aan. Na overleg met NOCNSF is slechts besloten dat René vijf keer per week gaat meefietsen. NOS-verslaggever Ragnar Niemeyer, die voor de deur met draaiende camera staat te wachten, krijgt echter van Antonio te horen: ‘René is not going to coach. He’s the technical director.’ Mijnders, woedend dat de pers is ingelicht, eist dat niemand met de NOS zal praten. Maar tipgever Hamburger kan dat ten opzichte van Niemeyer niet maken. Hij bevestigt de lezing van René, zichtbaar ongemakkelijk over de situatie.

Een paar dagen later drukt de ploeg door. De acht traint in Rotterdam en oud-olympiër Koos Maasdijk is uit interesse eens komen kijken. Vanaf zijn fiets ziet hij dat de boot niet loopt. Gefrustreerd dat Maurogiovanni blijkbaar evidente technische fouten over het hoofd ziet, besluit de ploeg dat het genoeg is geweest. Olivier Siegelaar en Diederik Simon, die tot op het laatst hebben volgehouden dat de roeiers niet moeten zeuren, stemmen schoorvoetend in. Een dag later gaan Matthijs Vellenga en Diederik Simon naar René Mijnders om te zeggen dat de ploeg Antonio niet meer wil. Mijnders geeft de roeiers het idee dat hij Maurogiovanni zal ontslaan, maar hij zit met de situatie in zijn maag. Hij had NOCNSF juist steeds bezworen dat dit scenario zich niet zou voltrekken. De technisch directeur neemt contact op met Hendriks en Wessels in Papendal, die niet door hebben dat er sprake is van een onhoudbare situatie. Mijnders heeft hen lang voorgehouden dat alles prima op koers lag. In hun ogen is het opstappen van Antonio de verkeerde oplossing. Zij vinden dat niemand binnen het team duidelijk zijn verantwoordelijkheden neemt. Dat moet veranderen. Tegelijkertijd zien ze bij NOCNSF wel dat een gewoon kringgesprek geen zin meer heeft. Daarom belooft Francesco Wessels een ‘interventie’ voor te bereiden die het team weer op de rails moet krijgen.

6 juli 2012, Schaarsbergen

Na de ochtendtraining zijn de roeiers, Mijnders en Maurogiovanni vanaf de Bosbaan opgehaald en naar de Oranjekazerne bij Schaarsbergen gereden. Het is de thuisbasis van de Luchtmobiele brigade en oud-militair Wessels heeft met de trainers in Schaarsbergen een programma bedacht. Probleem is dat de roeiers een paar weken voor de Spelen absoluut niet geblesseerd mogen raken. Maar hij heeft wat bedacht om toch wat ongevaarlijke ‘fysieke prikkels’ uit te delen die de fitte en intelligente roeiers uit hun comfort zone moeten halen. Zo blijft de lunch, die de roeiers in Schaarsbergen verwachten, uit. Met rammelende magen horen de roeiers de militairen aan. Het team moet een parcours binnen een bepaalde tijd afleggen. Onderweg zijn enkele obstakels. De topatleten maken geen goede indruk op de instructeurs. Roel Braas krijgt de wind van voren als hij iets is vergeten en Rogier Blink zit haast huilend in een hoge toren waar hij over een balk op hoogte moet lopen. Blink heeft hoogtevrees en besluit uiteindelijk niet te gaan. Hierna mag hij niet abseilen. Iets wat hem juist leuk leek.

Vanachter een hekje slaan Hendriks, Wessels, Maurogiovanni en Mijnders de verrichtingen gade, ze worden bevestigd in hun beeld dat de acht geen team is. Niemand helpt elkaar of komt voor elkaar op. De roeiers zijn inderdaad totaal niet met elkaar bezig. Zij vinden de stormbaan simpelweg belachelijk, het probleem ligt toch niet bij hun, maar bij Antonio. Ze hadden verwacht dat het doel van de dag was dat inzichtelijk te maken en nu staan de coaches juist langs de kant toe te kijken. Het wordt er niet beter op als Sjoerd Hamburger zijn schouder uit de kom draait bij een val op de stormbaan. Hij heeft vantevoren gezegd dat hij een hypermobiele schouder heeft en dat hij niet alle bewegingen aankan. Kermend van de pijn ligt Hamburger op de grond als hij probeert zijn arm terug te zetten, maar geen van de ploeggenoten of coaches komt hem te hulp. Sjoerd is woedend. In niet mis te verstane bewoordingen maakt hij de mensen aan de kant duidelijk dat de ploeg niet de beperkende factor is. Ook Blink is inmiddels bij de oefening weggelopen en met een priemende vinger op Maurits Hendriks afgelopen. Hij houdt hem persoonlijk aansprakelijk als de Holland Acht faalt, zegt hij dreigend. In de barak hebben Blink en Hamburger even later een gesprek Mijnders en Wessels. Het probleem is dat wij René als coach willen en dat hij maar niet voor ons kiest, zeggen de roeiers. Op de terugweg nadat de roeiers zich bij een McDonalds tegoed hebben gedaan aan voer dat de medische staf niet toejuicht, is het stil in de bus. Antonio Maurogiovanni zit voorin. Achter hem zitten roeiers die weten dat Antonio’s laatste uren als hun coach zijn geteld.

De volgende dag komt ook Antonio erachter. Op het bondsbureau bij de Bosbaan wordt hem het nieuws verteld. Vanaf het trainingscentrum aan de overkant slaan de roeiers de ontwikkelingen gade. Ze zien aan de auto’s dat stuurman Peter Wiersum, René Mijnders en Ingrid Munneke aanwezig zijn. Als Wiersum een set riggers uit de auto van Antonio haalt, concluderen de sporters dat het de goede kant op gaat. Niet veel later rijdt Antonio weg. René Mijnders neemt de toeter over, vertelt hij even later, bijgestaan door Koos Maasdijk, die toevallig tussen twee banen in zit en dus de tijd heeft. Dave blijft de vier, die zich onder zijn leiding prima ontwikkelt, coachen en Antonio maakt plaats. Hoewel de roeiers en Mijnders woedend zijn over het avontuur in Schaarsbergen en de militaire oefening absoluut niet de uitkomst was die Wessels en Hendriks voor ogen hadden, heeft het uitstapje wel de gewenste duidelijkheid gebracht. De acht is zes weken voor de spelen een team geworden, tevreden met de mannen langs de kant. Technisch worden er stappen gezet. De vraag is: is het op tijd, is het genoeg voor een medaille, genoeg om favoriet Duitsland te verslaan?

Tijdens de Olympische Spelen komt de ploeg nog redelijk in de buurt. Als we niet in die nadeelbaan hadden gezeten was het zelfs misschien gelukt, durft een enkeling na afloop van de race te denken. Maar de meeste roeiers denken eigenlijk weinig. Ze zijn murw van alle frustraties over het afgelopen jaar.

Nawoord:
Het was onder andere de tegenvallende prestatie van de Holland Acht en de chaos die heerste bij de KNRB, die NOCNSF ertoe bracht oud-volleybalcoach Joop Alberda orde op zaken te laten stellen bij de roeibond. Technisch directeur René Mijnders werd van zijn functie gehaald en met drie coaches werd het contract beëindigd, onder wie zware mannencoach, Dave McGowan. Tegen de coach van het vlaggenschip, Antonio Maurogiovanni, loopt nog een ontslagprocedure. Mijnders is wel aangebleven als coach. Verantwoordelijk bestuurslid Ingrid Munneke is inmiddels uit eigen beweging opgestapt.

Dit verhaal is gebaseerd op uitgebreide gesprekken met ruim twintig mensen die de afgelopen vier jaar bij de Holland Acht betrokken waren. Waar lezingen strijdig waren hebben wij nader onderzoek gedaan en de versie gekozen die volgens ons het meeste recht doet aan de waarheid.

De roeiers van de Holland Acht tillen hun speciale boot van DSM uit het water bij een van hun eerste trainingen erin - Beeld door Merijn Soeters

6 juni 2012. Na aanhoudende verhalen over onrust in de ploeg komt Maurits Hendriks zelf kijken hoe het er aan toe gaat op de Bosbaan. - Beeld door Merijn Soeters

'Speciaal doorontwikkelde boot van DSM' in loods van Dudok van Heel

Het moest het ‘nieuwe wapen' van de Holland Acht worden, maar de oranje boot die chemiebedrijf DSM speciaal voor het team ontwikkelde werd een publicitaire flop. Waar andere landen en sportbonden in het laatste jaar voor de Spelen geen innovaties meer uitproberen, treuzelt de roeibond in de samenwerking met DSM. Pas op 1 mei, precies drie maanden voor de olympische finale van de acht, presenteert de bond met veel tromgeroffel het nieuwe vlaggenschip. Maar de boot roeit niet lekker zien ook de toeschouwers op de Bosbaan tijdens de Koninklijke Holland Beker.

Een paar weken later, als de ploeg op de nieuwe Willem Alexander-baan in Rotterdam traint, scheurt na vier kilometer de boordrand. Oorzaak voor het euvel blijkt een gewichtsbesparing. Het nagenoeg perfecte prototype uit 2010 bleek namelijk anderhalve kilo te zwaar en in de boot van 2012 hebben de ingenieurs dat gewicht bespaard door op het carbon van de boordrand te bezuinigen. Hierdoor is de lengtestijfheid verdwenen en de roeiers zien en voelen de boot golven op het water en mee buigen als ze hem optillen. De roeiers hebben alle vertrouwen in de boot verloren en ter plekke besluiten ze de boot verder in de loods te laten.

Technisch directeur Mijnders heeft geen problemen met het besluit, al volgen moeizame conference-calls met DSM en NOC. De imagoschade moet zo beperkt mogelijk blijven, maar openheid van zaken wordt niet gegeven. Die strategie komt als een boemerang terug. De Telegraaf, die eerder de primeur van de nieuwe acht op de voorpagina zou zetten maar uiteindelijk wordt gepasseerd als de NOS een dag voor het officiële persmoment een gaatje in de programmering heeft, komt er achter dat er niet meer in de oranje acht wordt gevaren. Mijnders zegt tegen de krant dat de ‘nieuwe’ boot waarin ze nu varen een verbeterde versie is van de oranje DSM-boot. Opvallend genoeg gekocht door de vader van Mitchel Steenman. Die had maanden eerder voor zijn eigen veteranenploeg een Empacher besteld, met in het achterhoofd dat het nog wel eens mis zou kunnen gaan met de bewierookte boot van DSM.

Ook de NOS ruikt onraad. Ze zoeken de olympische ploeg op in het laatste voorbereidende trainingskamp in Hazewinkel. Mijnders bevestigt daar voor de camera zijn eerdere stellingname, maar wordt geconfronteerd met het feit dat de bootleverancier meent dat de nieuwe boot een doodnormale Empacher is, waar ook de concurrentie mee vaart. Mijnders ontkent dit echter stellig. NOCNSF kijkt met gekromde tenen toe hoe de roeibond dit aanpakt. De zeilboot die DSM produceerde voor de 470-dames is uiteindelijk ook niet in Londen gebruikt, maar dit heeft tot veel minder consternatie in de pers geleid.

Na de Spelen is de KNRB niet meer in de 'speciaal doorontwikkelde boot van DSM' geïnteresseerd. Steenman verkoopt het schip aan cadettenroeivereniging Dudok van Heel in Breda. Er roeien nu militairen in die onlangs nog dienden in Afghanistan. Bootsman Jaap Klootwijk van Dudok van Heel, die nauw contact heeft gehad met Empacher, bevestigt tegenover Varsity Magazine dat de boot geen nieuwe specificaties van DSM bevat. Van een uniek ‘wapen’ voor de Nederlanders was dus absoluut geen sprake meer. De oranje boot, die enkele tonnen heeft gekost, ligt overigens nog steeds ongebruikt in de loods op de Bosbaan.

door Harald Viersen

NIET LULLEN MAAR POETSEN

- interview met Sjoerd Wartena

Statiefoto van de Nereus-vier op het EK van Praag in 1961, met Wartena als tweede van links - Beeld uit archief Ernst Veenemans

Een paar jaar geleden fietste ik naar Frankrijk. De tocht was zwaar, de wind stond constant in mijn gezicht, maar met de gedachte aan een plekje in de schaduw van een plataan gingen de laatste kilometers als een zuchtje voorbij. Toen ik aankwam stond Sjoerd me al op te wachten. "Hallo, goed dat je er bent. Ga maar je maar gauw wassen in de beek." Het was alsof hij mijn gedachten kon lezen; we vertrekken over een kwartier voor een wandeling.

Biologisch boeren

Zo'n houding van 'niet lullen maar poetsen' is karakteristiek voor de manier waarop Sjoerd Wartena zijn boerenbestaan in Vachères-en-Quint, ten oosten van Valence, heeft opgebouwd. In de zomer van 1973 gaf de Varsity-winnaar van '62 zijn baan als curator bij de Universiteitsbibliotheek en het veilige leventje in Amsterdam op, om samen met zijn vrouw in deze streek aan de slag te gaan als geitenhouders. Dat deze stap geen gemakkelijke is geweest kan Sjoerd beamen. Er werd destijds natuurlijk wel veel gesproken over 'terug naar de natuur gaan', maar weinigen voegden daad bij het woord. "Je moet je ook rijp maken voor het idee" zegt Sjoerd. "We zijn eerst langs gegaan bij communes in de Verenigde Staten en hebben nog een tijd rondgelopen met het idee om een stuk land te kopen in Italië. Maar toen iemand ons benaderde met het plan om naar Frankrijk te gaan, hebben we deze kans met beide handen aangegrepen." Het begin was lastig. De eigen omgeving reageerde meewarig. Als je in die tijd aan biologische landbouw wilde doen werd je al snel op één hoop gegooid met 'een stelletje wazige sideliners' van het geitenwollensokkensoort.

Wartena (tweede van links) combineerde in 1962 zijn roeien met een bestuursjaar als praeses. Hier drinken zij bier bij de Hoge Sluis - Beeld uit archief Ernst Veenemans

Inburgering

"De mensen hier hadden al hun kinderen weg zien gaan en zagen helemaal niets meer in hun vak, maar ze vonden het interessant dat wij dit weer wilden leren. Ze keken eerst natuurlijk wel de kat uit de boom met die jonge mensen met lang haar en veel bezoek van buiten. Maar als je liet zien dat je wilde werken en niet daar alleen maar stikkies zat te roken en als je huizen metselde en grond vrijmaakte, dan werden de verhoudingen snel wat beter." Het was uiteindelijk ook de lokale bevolking die deze zonderlinge, jonge Nederlanders wegwijs maakte in het boerenleven. Niet dat dit zonder horten of stoten ging. De ene keer wordt een dier ziek. Het andere moment moest er een ruzietje gesust worden. "Er waren hele diepe dalen, maar zolang er nog werk te doen was waar je je kracht en creativiteit in kwijt kon was er geen reden om terug te keren. Daarnaast is het ook wel aangenaam om de 'hedendaagse onzin' bespaard te blijven die het leven van de huidige stadsmens kenmerkt."

Contact met het thuisfront

Zijn ouders vonden het nog lange tijd verschrikkelijk. Toch zag zijn vader wel in dat dit bestaan hem meer lag. "Het komt door het roeien dat je dit bent gaan doen. Jij hebt behoefte aan fysieke arbeid", drukte hij hem op het hart. Inderdaad, de roeimentaliteit werkt volgens Sjoerd wel door in het werk wat hij nu doet. "De mens is gemaakt om te werken. Dit wordt opgevangen door het sporten, maar het boerenwerk is meer dan genoeg voor het lichaam. En hier doe je ook nog iets zinnigs." Veel van zijn roeimaten zagen dit ook in. Ze maakten dan wel niet de overstap naar het boerenleven, maar sommige van zijn oude bootgenoten kwamen vaak langs en genoten van het werk op het land. En nu zijn het zelfs hun kinderen die 's zomers afreizen naar deze boerderij in het afgelegen gebied van de Drôme.

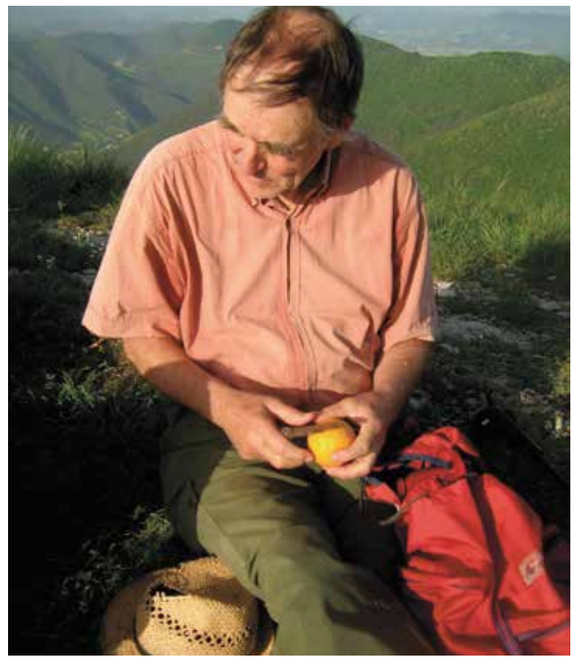
Roeisuccessen

Het roeien mag dan misschien niet even 'zinnig' zijn geweest, Sjoerds roeicarrière is toch alleszins verdienstelijk te noemen. Hij begon 'gewoon na de groentijd' in 1958 bij Nereus. Omdat hij toevallig net als toenmalig coach van de eerstejaars Jan-Willem Pennink lid was van het dispuut V.N.I.C.A. had hij naar eigen zeggen 'een streepje voor' op de concurrentie. Toch zal dit niet alleen een politieke keuze zijn geweest. Al snel stroomt Sjoerd door naar de topboot met Castelein, Veenemans en Blaisse. Met hen roeit hij in 1961 de EK-finale in de vier-zonder. Helaas haalt de vier het podium niet en het zal altijd gissen blijven of het anders was gelopen als de later zo succesvolle twee van Blaisse en Veenemans niet daarvoor al een finale had geroeid. Sjoerd zet zijn roeiloopbaan voort en pakt het jaar erna zijn eerste en enige Varsity-overwinning (ondanks vier deelnames). In de jaren daarna blijft hij op het hoogste niveau presteren. Hoogtepunt is de zilveren plak op het EK van 1963 samen met Sipke Castelein en Eduard de Voogd in de twee met stuurman. "Ik denk dat we met 73 kilo gemiddeld de allerlichtste twee-met zijn geweest die ooit heeft bestaan. Alleen met harde wind mee maakten we enige kans. Gelukkig was die er die dag in Kopenhagen in overvloede." In combinatie met Boelen en Enters van Willem III weten ze een jaar later de Olympische Spelen van Tokyo te bereiken, maar een snoek halverwege de wedstrijd houdt hen van het podium. "Dat is zeker nog een frustratie, maar wel eentje die je met een fikse korrel zout moet nemen. Ach, we blijven jongens."

Wartena als coach

Na dit avontuur stort Sjoerd zich op het coachen. Zijn benadering is losser in contrast met de soberdere coachstijl van Nereuscollega Willy Bloemendal. Hij legt het accent op afwisseling met andere sporten. "Er moest een goede sfeer gemaakt worden om hard en met overgave te kunnen roeien." Met deze relaxte houding sprong hij uit de toon. "Ik zie nog voor me dat we op het WK van Bled waren met de tweedejaarsacht. Het was heel erg warm dus ik zei tegen die jongens: 'Spring maar even in het water'. Nou, die andere coaches keken me verstomd aan. Het was een schande, natuurlijk, dat je zomaar ging zwemmen. Dat was helemaal niet goed voor de spieren en weet ik wat. Maar de lol die de jongens erin hadden is veel belangrijker natuurlijk!" In 1968 bereikte hij als coach zowel zijn hoogte-, als zijn dieptepunt. De geheel met Nereïden gevulde Wartena-acht haalde de Olympische Spelen, maar moest het in de halve finale afleggen tegen de Oost-Duitse ploeg. In datzelfde jaar verloor de Oude Vier de Varsitywedstrijd 'met een luchtje' – de geruchtmakende wedstrijd met Laga's vermeende valse start. "Hierover was ik destijds woedend en dat ben ik lang gebleven. Dat ik me daar nog zo lang over zou opwinden is natuurlijk te kinderachtig voor woorden en daar heb ik ook wel spijt van."

Inmiddels is Sjoerd een dagje ouder geworden en het boerenleven heeft hij dan ook afgebouwd. Maar dit betekent niet hem de oude werklust ontbeert. Via zijn organisatie 'Terre de Liens' ondersteunt hij nu anderen die bereid zijn op dezelfde manier hun leven om te gooien en de stap naar het platteland te wagen. Hij weet hoe moeilijk het kan zijn om van de gebaande paden af te wijken, maar hij heeft nergens spijt van: niet van de veertig jaar in Frankrijk en niet van de tien jaar daarvoor op de Nederlandse wateren.

Wartena vlakbij zijn boerderij in Zuid-Frankrijk - Beeld door Harald Viersen

door Bob Meijer

NEREUS

- Het gras is altijd groener bij de buren

Ioe Ioe Ioe Hikemelaya! Daar heb je ze weer. Kop omhoog, borst vooruit. De arrogantie druipt ervan af. Je komt ze overal tegen. Ze vallen op en dat komt echt niet alleen door die gekke kreet. Nee, ze varen hard en ze winnen veel. “Een handdoek mee naar de Varsity? Ik heb iedere week zwemles, want ik moet ten slotte als eerste de jongens feliciteren” aldus praeses Steven van Dooren.

Jaloerse blikken

De toon is gezet. Ik vind het wel mooi die grote mond en dat zelfvertrouwen, maar er zijn er ook die zich er mateloos aan ergeren. Het ‘Nereus is een kanoclub’ is volgens mij een zinnetje dat door iedere sjaars buiten Nereus meteen aan zijn roeivocabulaire wordt toegevoegd. Vrij typisch wel, wij winnen niet en zij wel dus wij zijn jaloers, maar goed. Zo op het eerste gezicht is het logisch want ze hebben tenslotte tal van roeiers op de Olympische Spelen, winnen nu weer twee keer op rij de Varsity, ze domineren de afgelopen edities van de Heineken en krijgen jaarlijks bijna 700 nieuwe aanmeldingen. Dat is iets waar elke vereniging van droomt. Hoe krijgen ze dat toch voor elkaar?

Roeien zonder poespas

“Het is het topsportklimaat, de mindset” vertelt commissaris wedstrijdroeien Lieve Leijssen. “Het is gewoon hard roeien zonder poespas.” Van Dooren voegt hieraan toe: “Een fles champagne bij het behalen van je SA-status? Onzin, het is toch pas je achtste blik.” Het verhaal gaat zelfs dat ten tijde van de Rotterdamse heerschappij de traditionele activiteiten voorafgaand aan de Varsity onder de loep zijn genomen. Het lag natuurlijk niet aan de roeiers, dus dan aan de voorbereiding. Het is uiteindelijk nooit zover gekomen, maar het geeft wel aan waar het om draait bij de ASR.
Het wordt er al vanaf je eerste jaar ingeramd: respect krijg je door te winnen en dat doe je door de beste te zijn. Laat dus maar zien waarom juist jij straks die strepen op je shirt mag naaien. Dat moeten bewijzen komt elk jaar terug en dat zorgt voor een bepaalde druk. Van Dooren verwoord dit als ‘door wrijving ontstaat glans’. En glimmen doet het. Zo lag er met de Amstelbeker een acht met zeven Oud-Varsity-winnaars op het water.

Schone schijn

Respect en presteren gaan dus hand in hand. De reden waarom vaak alleen het bestuur dat riedeltje aan het erevlot staat te zingen is dan ook vrij simpel. De eigen race gaat boven alles. Ik vind dit ongezellig en niet getuigen van verenigingsgevoel, maar volgens Leijssen is dat overdreven. “In de loods geven we wel om elkaar.” Naast de ongezelligheid loopt het op de kant ook niet altijd even soepel, zo is de selectie voor de Oude Vier van vorig jaar een rommeltje geweest. Dit heeft later zelfs geleid tot het vertrek van lid verdienste Coen Eggenkamp en met hem vertrok ook Peter Kolsters. De resultaten van vorig jaar waren voor Nereus-begrippen niet echt goed te noemen. Vooral de eerstejaars en middengroepen lieten het afweten. Het is dus niet allemaal zo mooi als het lijkt.

Oogkleppen

Voor mijn gevoel zien ze dit bij de ASR liever niet of ze willen niet laten blijken dat er soms ook wat ruis op de lijn zit. Leijssen en Van Dooren bevestigen dit gevoel: “We verwachten bij de eerstejaars Top 3 te varen en van de middengroepen en ouderejaars verwachten we ook veel goeds. Op de Varsity verwachten we eigenlijk ook geen problemen, wie weet wat tegenstand van Gyas, maar verder zien we geen gevaar.” Op de Winterwedstrijden konden we al zien dat het met de eerstejaars inderdaad wel goed zat. We nemen afscheid, maar tijdens het weglopen wordt er nog wat geroepen. “Bob, vergeet je geen foto te nemen van het lege tegeltje, dan kan men zien waar straks de foto komt te hangen.” Ik lach en denk bij mezelf, het zou misschien wel goed zijn als dat tegeltje nog een jaartje leeg blijft.

“Het is gewoon hard roeien zonder poespas.”

Beeld door Merijn Soelers

door Tim Bouwmeester

SKØLL

- Gezocht: kilo's en pk's

“Bij Skøll ergometeren de vrouwen harder dan de mannen.” Gekscherend werd dit jarenlang door buitenstanders geroepen over de studentenroeivereniging aan de Jan Vroegopsingel in Amsterdam. Dat is terug te voeren op de jaren waarin er bij deze club een vrij groot aantal topvrouwen roeide en het maar weinig mannelijke toppers huisvestte.

Vrouwelijk hoofdnummer

Hurnet Dekkers is een goed voorbeeld van hoe hard vrouwen kunnen op een ergometer en ook Marlies Smulders deed een aardige duit in het zakje. In deze periode, de zogenaamde ‘noughties‘ van de eenentwintigste eeuw, was er eigenlijk maar één roeier die het vrouwelijke geweld kon pareren en dat was Matthijs Vellenga. Maar hij stond alleen. Hij heeft zich al die tijd omringd gezien door niet alleen goede dames, maar ook door lichte heren.

Deze verhouding wordt letterlijk treffend in beeld gebracht op een foto op de website van de Algemene Amsterdammers. Het is een kiekje genomen in Luzern waarop de afvaardiging roeiers namens Skøll naar de Olympische Spelen van Londen poseren: een viertal lichte mannen, twee dames en Matthijs. Hij lacht breeduit. Hij zal ook wel even gelachen hebben toen niet hij, maar vier van zijn vrouwelijke verenigingsgenoten en met de winst vandoor gingen op de Varsity in 2006. Bij wijze van experiment werd er in dat jaar ook een hoofdnummer uitgeschreven voor dames (vier-zonder) en uiteraard triomfeerden de dames van Skøll onder aanvoering van Annemiek de Haan.

Waar blijven de zware mannen?

Vellenga maakte deel uit van de zeer succesvolle eerstejaarsacht van 1999, die in dat jaar goed was voor een nieuw eerstejaarsrecord over 2 kilometer (5:46.30). De boomlange bakboorder roeide in zijn carrière schitterende medailles bij elkaar, waarvan de zilveren olympische die hij behaalde met de mannenacht in Athene ongetwijfeld de mooiste is. De namen afgaand van de jongemannen die toen met Vellenga zo’n schitterend eerste roei-jaar beleefden, zijn er weinig namen die we later op internationale eindtoernooien om de medailles hebben zien strijden. Nee, het is Vellenga voor en Vellenga na. En dat is toch opmerkelijk voor zo’n grote vereniging als Skøll.

De hoofdstedelijke studentenpopulatie is zeer groot te noemen en ook is de student in toenemende mate geïnteresseerd in het lid worden van een vereniging. Zowel Skøll als Nereus zien al jarenlang het aantal aanmeldingen toenemen, waarvan beide verenigingen zouden moeten profiteren. Het zou dan ook mogelijk moeten zijn om uit die enorme vijver goede zware mannen te vissen en op te leiden. Kijkend naar de grote bordeauxrode buurman Nereus, valt op dat daar juist de zware mannen de scepter zwaaien. Nereus kan bogen over de meeste overwinning op de Varsity dan welke andere vereniging. Is het deze traditie die getalenteerde mannen naar de Amsteldijk brengt en niet naar Skøll of is er meer aan de hand?

Ontbreken van voorbeelden

Op het eerste gezicht lijkt het niet aan de coaching of het beleid te liggen, maar aan het ontbreken van voldoende voorbeelden. Vellenga is er absoluut een, maar is dat genoeg? Het kan wellicht voor een ommezwaai zorgen als dit jaar de felbegeerde gouden blikken op het kanaal in Houten gewonnen worden. Het zou, tien jaar na hun eerste deelname aan het Hoofdnummer, best kunnen gebeuren. Maar is het is veelzeggend dat het dan een viertal lichte heren zijn die voor hun vereniging een mijlpaal in de zanderige Amsterdamse grond slaan en jonge roeiers zullen inspireren om ook hard te trainen.

Echte mannen

Doe Matthijs Vellenga een plezier en los hem af als steunpilaar van het huidige zware mannenroeien bij Skøll. Gun hem het roeipensioen dat hij zo verdiend heeft. Zorg ervoor dat de nodige pk’s worden binnengehaald en dat de Oude Vier met het Vikingschip op de borst niet bestaat uit dames en ook niet bestaat uit mannen die voor de race gehuld in trainingspak op een ergometer zitten, maar gewoon bestaat uit een viertal potige kerels van gemiddeld 1.94m en die per stuk de 90kg makkelijk aantikken. Want is het Hoofdnummer niet bedoeld voor échte mannen?

De Oude Vier van Skøll was al eens succesvol. Op de ARB in 2011 wonnen ze als vier-zonder al eens in het zware veld - Beeld door Merijn Soelers

door Sybrand Treffers en Coen Eggenkamp

Motorrijden, vliegen, zeilen. En roeien.

- interview met Jacob Vos

De Oude Vier van Aegir wint met Jacob Vos aan boord in 1978 bij haar 100-jarige bestaan de Varsity - Beeld uit Archief KNSRB-gedenkboek

Het leven leidt Jacob Vos. Niet andersom.

Beeld uit archief Hans-Christian Barueske

Het leven leidt Jacob Vos. Niet andersom. Behalve als het gaat om het winnen van de Varsity in 1978. “Iets belangrijkers was er dat jaar niet. We hebben ons he-le-maal suf getraind.” Groningen loopt massaal uit om de roeiers te eren die de 95e Varsity winnen. In de Herestraat krijgen de studenten die met het ultieme geschenk voor het 100-jarige Aegir terugkeren uit Houten zelfs politiebegeleiding. Er is geen doorkomen aan. Op de Grote Markt staat een menigte. “De Varsity winnen, is alsof je de Europa Cup binnenhaalt”, zegt Vos. Na de Kroegjool kruipt hij in de ochtendschemering naar huis. “Ik zal die avond nooit vergeten.”

Het zijn de jaren dat corporale roeiverenigingen een interne strijd uitvechten. Binnen de club is niets belangrijker dan de Varsity, maar voor goede roeiers lonkt er meer. Pieken in de gestuurde vier in het vroege voorjaar én goede prestaties bij een WK in een sport waar de Oostbloklanden met wonderbaarlijk fitte roeiers domineren: niet meer mogelijk.

Feestvereniging

Vos groeit op in Spijk, een gehucht ten noorden van Delfzijl. Op 12-jarige leeftijd vertrekt het gezin naar Leiden. Hij is 17 jaar oud als hij terugkeert naar zijn roots en in de zomer van 1971 wordt ingelijfd bij de Groninger Studentenroeivereniging. “Ik had eigenlijk helemaal niets met roeien. Wel met zeilen. Ik was niet zo sportief. Jaren later toen ik al op hoog niveau roeide kwam ik bij de Bosbaan een oude gymleraar tegen. ‘Wat doe jij hier?’ vroeg ‘ie.”

Op de landtong bij de sluis aan het Van Starkenborghkanaal voelt Vos zich thuis. De roeiers, lang haar is eerder regel dan uitzondering, gaan hier volledig hun eigen gang. Vuurtje stoken, biertje erbij. Hier wordt rustig gesleuteld aan de oude DAF-truck waarmee de boten de wedstrijden afgaan. Men klust wat aan de vloot. Qua sfeer lijkt het hier op 'De Punt' eerder een groep wat oude padvinders waar de anarchie toesloeg dan een sub-vereniging van het corps. Ook Vos is lid van de club aan de Grote Markt. De roeiers hebben evenwel slechts zijdelings te maken met Vindicat, de oudste studentenvereniging van Nederland. De jonge student tandheelkunde geniet vooral van de sociale kant van beide verenigingen. Ontgroenen is er in die jaren niet bij. Vos is duidelijk: “Dat had ik zeker niet geaccepteerd. Kom nou, wat een onzin.” De roeier komt nog wel eens bij zijn Aegir dat 25 jaar geleden is verhuisd, maar voelt zich er minder thuis. Dit jaar zal hij tijdens een lustrumactiviteit weer een stukje in de naar hem vernoemde twee-zonder roeien. “Het is tegenwoordig meer een feest- dan een raceroeivereniging.”

Krakerswereldje

“Ik geloof niet dat ik als eerste was genomineerd voor de eerstejaars acht. Eerder als negende”, lacht hij over zijn roeien. Toch zegeviert hij met de Jonge Acht bij de Varsity van '72. En een jaar later vaart Vos (“Ik wilde wel altijd winnen”) het EK in een Groningse acht. Ja, wat moet je daarna nog? Bijna in het verlengde van het zeilen waarmee hij opgroeit, ontdekt Vos ondertussen ook het zeilvliegen. Een sport die in Nederland net zo nieuw als illegaal is. Vos: “In Nederland mag je sowieso niet vliegen. Maar er mag wel meer niet, je deed het gewoon.” Men stijgt op vanaf dijken in Oost-Groningen. “Ik vond het raar dat ik alleen met poeierharde wind in de lucht bleef. Maar met mijn 90 kilo was de vlieger gewoon te klein.” Vanuit Groningen rijdt Vos op z'n motorfiets regelmatig heen en weer naar het Zeeuwse Zoutelande om les te geven aan Deltavliegers.

De studie krijgt een flinke portie aandacht. Vos is ook geen onbekende in het uitgaansleven van Groningen. De huisbaas wil ondertussen maar wat graag van de studenten af om het pand aan een projectontwikkelaar te kunnen verkopen. De verhuurder zegt eenzijdig de contracten op zodat Vos met behoud van adres en huisgenoten, plotseling kraker is. Vos: “We rolden bijna vanzelf het krakerswereldje in. Compleet met kraaktelefoon. Je werd gebeld als er ergens ontruimd ging worden, dan kwam je helpen.” Roeien staat op een laag pitje. Maar gevaren wordt er nog wel wat. “Met Frits Bock, dat knalde wel.” Maar zich losmaken van het stappen en de net aangeschafte kostbare zeilvlieger opbergen, nee.

Gezeik

Na winst in 1974 en '75 gaat de Varsityzege van '76 (Laga) en '77 (Nereus) aan Aegir voorbij. De GSR zint op revanche. Vos vraagt zich tegelijkertijd af

Jacob Vos op boeg van de WK vier van Bled 1979 met verder Willem Jan Afsma, Vincent Horstlink, en Ted Bosman. - Beeld uit archief Jacob Vos

of dat roeien, na die actie als tweedejaars in de acht bij de EK (de toenmalige wereldtitelstrijd), toch nog wat uitdaging te bieden heeft. Met Phocas wordt in 1977 een soepel roeiend viertje geformeerd. Bij Aegir breekt een jaar later de Varsitykoorts stevig uit en men krijgt de beste roeiers mee. Routiniers Joris Grond en Jannes Munneke gaan voor de Race der Oude Vieren weer in training. Keihard werken de Groningers. Vos zit na twee trainingen 's avonds eerst een halfuur onderaan de trap van het studentenkraakpand bij te komen van de zware sessies met coaches als Herman Bessem en Jan Jacob Hoetjer. Het zijn de nadagen van een lange periode waarin roeiers en begeleiders in heel roeiend Nederland verbaasd zijn over chronische en vreemde vermoeidheidsverschijnselen.

In 1978 telt voor de Groningers slechts één ding: de Varsity. Ook roeien voor het vaderland staat op een tweede plan. De Technische Advies Commissie, voorloper van de tegenwoordige Commissie Toproeien, kan de pot op. “Dat gezeik van de TAC... Bekijk het lekker dachten wij!” De missie slaagt. Groningen wint in Houten, de ploegmaten uit Nijmegen eindigen op plaats twee. “Na de Varsity zijn we langzaam weer goed geworden in de twee. Dat is toch echt iets heel anders dan de vier-met. Soms won Phocas, soms wij. Al waren ze eigenlijk iets beter”, vertelt Vos. Maar de grote concurrenten en voormalige ploeggenoten Ted Bosman en Vincent Horstlink kiezen niet voor de vier-zonder. Vos baalt stevig. “Sodemieter maar op met dat roeien”, denkt hij weer eens over de roeisport, inmiddels glimlachend over het gevoel van toen.

“Maar de WK is dat jaar in Nieuw Zeeland. Dat was ook wel weer een aantrekkelijk tripje natuurlijk”, vervolgt Vos. Een vier met Willem Jan Atsma en Frank Oudt komt niet verder dan de elfde plaats. “Op Lake Karapiro was de motivatie wel een beetje op” geeft Vos eerlijk toe. Een jaar later vaart Vos bij de WK van Bled weer met Bosman en Horstlink, en met Oudt op de plaats van Bock. De Varsity wordt gemeden. “De oude generatie op Aegir was gestopt en er was een nieuwe op komst (die in 1982 de Varsity weet te winnen, red.). En ik wilde niet nog een keer de boot missen’’, zegt Vos. In Joegoslavië wint de ploeg geen medaille. Vijfde.

Douane

De Olympische Spelen van Moskou liggen vervolgens binnen bereik. Maar als de Russen dat jaar vlak voor kerst Afghanistan binnenvallen is de maat voor Vos opnieuw vol. “Voordat ik in een ploeg zit en iemand zou benadelen door niet te gaan, ben ik gestopt. No way dat ik naar Moskou zou gaan. Leuk sporten terwijl ze elders oorlog voeren.” Hiermee geeft Vos zijn olympische droom op en roeit geen enkele haal meer. Hij stort zich weer op het zeilvliegen.

Met wat duistere figuren die hij ontmoet in het vliegerswereldje wordt gezeild op zee. Bij de Bretonse kust wordt Vos, varende vanuit Portugal opgewacht door een leger aan douane en mag tweeënhalf jaar “onvrijwillig mediteren, studeren en boeken lezen” op kosten van de République. “Dat was gewoon dom”, weet Vos nu. Na “dat gedoe in Frankrijk” zoals hij de actie noemt die voor menig roeier uit die tijd meer verbonden is met de naam Jacob Vos dan de zege op het woelige water bij Schalkwijk, woont en werkt hij jarenlang in Italië. In dat land aardt Vos voor het eerst echt, zo lijkt het. Een ‘vliegberg’ op een steenworp afstand. Roeien bestaat niet meer.

Voor de kinderen (“ik vraag me inmiddels ook af waarom we daarvoor eigenlijk weer naar Nederland wilden”) strijkt de familie Vos neer in Amsterdam. Op de Overtoom wordt Vos bij een verkeerslicht van achteren aangereden. Terwijl wordt gewacht op de takelwagen eet hij nog vrolijk een oliebol met de bestuurster die op hem botste. Een paar dagen later wordt hij op zijn werk ineens doodziek en dat blijft. Vos is jaren van slag. Whiplash, blijkt later. Een dan vrij onbekende aandoening. Touwtrekken met de verzekering volgt. Scheiding blijkt onvermijdelijk. Vos staat er zelf van te kijken maar is arbeidsongeschikt zoals dat zo mooi heet. Hij probeert de draad weer op te pakken door als tandarts te werken bij Jellinek. “Zo had ik toch nog het idee een beetje nuttig te zijn en daar maakte alles toch niet zoveel uit.”

DDR-krot

Jaren later komt hij, joggend door het Vondelpark, zijn voormalige ploeggenoot Oudt tegen en stapt korte tijd later voor het eerst sinds de winter van 1980 weer in een roeiboot. In de Maarleveld Acht ervaart Vos, zo'n 25 jaar na z'n laatste haal, weer het roeien op techniek. En soms zweeft hij in een Douglas over de Amstel. Bootgevoel – de grote kracht van Vos – raak je nooit kwijt.

Omwille van een nieuwe liefde, een fanatieke trapeze-artieste, vertrekt Vos naar Berlijn. De man voor wie spierkracht, wind en snelheid een tweede natuur zijn, vliegt in haar schaduw zelfs tweemaal mee over het toneel. In Duitsland gaat vanaf een voormalige Russisch vliegveld vijftig kilometer ten zuiden van Berlijn de Deltawing weer regelmatig de lucht in. De Vliegende Groninger schopt het tot Oost Duits-kampioen en komt tot plaats dertien op de Wereldranglijst. Bunkers waar in zijn roeitijd Russische gevechtsvliegtuigen stonden, vormen nu clubhuis, opslag en het verenigingsleven van Vos. Bij een van de vele roeiverenigingen die te vinden zijn rond Berlijn heeft Vos nog één keer in de boot gezeten. Uitermate kalm besluit hij: “In een of ander oud krot uit de DDR. Ik moest bij die vereniging vanaf nul beginnen. Ik dacht het niet.”

De ultieme bedrijfsfilm maak je met de Gouden Blik van Sjaak&Nout sinds 1999
Boodschap
Jij hebt een boodschap, wij hebben vorm.
Tijdens de intake zijn de Sjaak&Nout mogelijkheden oneindig. Vergeet vooral niet zelf aan de handrem te trekken...
Productainment
Onder onze regie zijn alle draaidagen een feest. Snel, inhoudelijk en met een flinke dosis Sjaak&Nout humor.
Blikken
Interne of externe voorlichting, van videoband tot projecteren op de maan, films van 1 shot, musicalsfilms of een ter plaatse geproduceerd ‘Dagjournaal’.
Alles kan.
“De opnamedag leek wel teambuilding” - Biblionet Drenthe
“Kundig, creatief en zo gek als een deur ” - De Hartelijke Dames
Sjaak&Nout Productions
WG-plein 238
1054 SE Amsterdam
020-4123802
www.sjaaknout.nl

door Donald Kreiken

GYAS

- De gasbel uit Groningen

Na de voorwedstrijd, onderweg naar de botenwagen, worden de roeiers van Gyas door de bordeauxrode limousine bijna van hun geitenwollen sokken gereden, want Nereus moet naar het hotel. Zelf nemen ze grinnikend plaats in de campingstoelen in het weiland. Het is de ernst van Amsterdam die maakt dat Rogier Blink zich geroepen voelt de Varsity serieus te nemen en zijn Groningse gas te geven voor de winst.

Drang om te krenken

Blink beaamt dat de Varsity, naast alle tradities, een wedstrijd van hoog niveau is. Het veld met Oude Vieren is hoog niveau ploegroeien, wat elders lastig te vinden is in het Nederlandse seizoen. Echter, zijn ware motivatie om te presteren in april ligt verborgen in een drang te krenken. Hij wil de blaaskaken van Nereus op hun nummer zetten. Blaaskaak Blink zelf uit zich zonder blad voor de mond te nemen. Net getraind met de mannen van Aegir voor de lange afstandswedstrijden is het affakkelen begonnen. Het gaat niet om Groningse rivaliteit. Het RTC gaat om hard roeien, en uiteindelijk ziet hij Gyas als de belangrijkstre leverancier voor Emke. “RTC wint de Varsity, want Gyas wint de Varsity.”

Nereus heeft vooral veel te verliezen

In het verleden meerdere Varsityfinales geroeid, is Rogier Blink nu terug na een olympisch avontuur en een gouden EK medaille in de twee-zonder. Deze laatste werd gewonnen met Skadinees Mitchel Steenman, winnaar van vijf maal Varsity goud op rij. Als Jut en Jul verschijnen zij tegenwoordig samen ten tonele, samen in de twee, samen in de skiff, samen in het krachthonk. Toch blijft het contrast onderling rond de prestaties in Houten groot. Blink staat hier nuchter tegenover, al is een lichte jaloezie niet te onderdrukken. “Hij heeft daar gewoon mooie jaren gehad, met vieren en achten die goed meededen nationaal en internationaal. Dat zou op Gyas nooit gebeuren.” Dat het aantal van vijf op rij voor Gyas niet is weggelegd lijkt geen verrassing, wel is er hoop voor de volgende Varsity. “Om te winnen moet álles kloppen. Steenman hoopt dat wij hem winnen en gunt me de triomf, al is het maar zodat Nereus dan niet wint.” Met zijn ervaring van afgelopen jaar is juist de Oude Vieren-finale voor Blink een geval apart. “Er hangt een andere sfeer, anders dan op de Olympische Spelen. Er is voor sommige ploegen vooral veel te verliezen.” Immers, op Nereus hoor je erbij als je hebt gewonnen, bij de rest van de KNSRB ben je een legende.

Varsity oude hype van Gyas

Op Gyas heeft het niet zoveel om het lijf. “Wellicht hangen ze bij onze winst een mooie foto op in het krachthonk.” Inderdaad, de kroegjol is in een café verderop. Of Rogier Blink op die avond wat moois mee naar huis neemt is maar de vraag, want voor de competitiemeisjes is het duidelijk. “De Oude Vier? Allemaal ouwe lullen, blèh.” De Varsitykoorts op Gyas doet denken aan een hype. Enkele jaren geleden begonnen als een goede grap, is aan de kantine in Groningen in een opwelling wat geschilderd en geklust. De fustenmeter in een hoekje bij de bar oogt verweerd en dondert al uit elkaar. Volgend jaar is het op Gyas de wintersportvakantie die wordt gehypt. Dan worden de flessen cognac verruild voor Flügel en neemt Nanne Sluis een skibril aan. Zal de gasbel van Groningen dit jaar de gelederen in Amsterdam doen beven of is het vluchtig als methaan wat Blink van de Martinitoren blaast?

De beide Oude Vieren van Gyas en Aegir gezamenlijk op de Heineken Roeivierkamp. De acht van het RTC Groningen schreef een week later met overmacht de Head of the River op zijn naam. - Beeld door Merijn Soeters

door Boyd Welsink

AEGIR

- Buitenbeentje verknocht aan roeien

Op de vraag wie de Varsity gaat winnen zegt Thomas Doornbos resoluut: “Nereus”. Even valt het stil en is het wachten op de grol, maar het blijft stil. Stoïcijnse blik gevolgd door slokje van een ‘Eufemiano Fuentes – proof’ substantie uit de bidon. Dit is nu niet bepaald het antwoord dat je verwacht van een Aegiriaan wiens lichaam groot genoeg is om een lichte dames vier, inclusief boot, te herbergen. Is dit bescheidenheid of een gebrek aan zelfvertrouwen? Waar een opvallende mengelmoes van Aegir en Gyas roeiers branie aan het schoppen is bij het koffiezetapparaat, neemt Doornbos rustig plaats. Hoog tijd om het wel en wee van deze atypische roeier eens te doorgronden.

Excentriekeling tussen de raasbollen

Ooit ‘ontdekt’ in een discotheek en enkele jaren later de basketbal definitief ingeruild voor een plek nabij het boegballetje. Rustig wiebelend, op een verrassend stevige schraag, vertelt Doornbos over zijn progressie in de skiff en zijn avonturen in de dubbeltwee met Nereïd Peter van Schie. De woorden sijpelen onverstoorbaar over zijn lippen. De kaaklijn zo verfijnd als zijn catch en nog steeds niet geknipperd met zijn ogen. Waar Rogier Blink even verderop vol enthousiasme termen als ‘gaaf’ en ‘gewoon lachen’ eruit gooit, vervolgt Doornbos kalm zijn verhaal over een andere passie, en wel die voor fotografie. Even dwalen mijn gedachten af. Is dit een van de mannen die het kunstje van ‘82 moet gaan herhalen?

“Ik ben misschien wel een beetje een buitenbeentje” zegt Doornbos plotsklaps vrij nuchter. “Ik hoef niet zo nodig bij de ‘Zwarte Jassen’ (een clubje zware ballen van Aegir dat zich als eminent gezelschap etaleert) of me overal mee te bemoeien. Ik ben zeker betrokken bij de vereniging, bijvoorbeeld door andere mensen te coachen, maar ik voel me prima met een rol in de schaduw. Sinds een aantal jaren trek ik iets meer mijn eigen plan, maar heb sindsdien ook veel meer stappen gezet”, gaat Doornbos verder. De onverstoordheid in zijn stem maakt langzaam plaats voor gedrevenheid. Alwaar bootgenoot Noordhuis met een testosterongehalte rondloopt dat hoog genoeg is om dames met een knipoog te bezwangeren, beginnen de ogen van Doornbos te glinsteren bij de gedachte aan kroegjoolcalamiteiten en een biefstukkenlunch. En dan snap ik het. Deze evenwichtige man is simpelweg verknocht aan het roeien en alle directe bijkomstigheden van dien. Bombarie die voor onbalans kan zorgen hoeft dan ook niet zo nodig. Gewoon roeien, hard roeien welteverstaan.

Mark Emke - de Guus Hiddink van het RTC

En hard roeien gaat weer steeds beter in Groningen. Geen verenigingsacht, maar een combinatie van de Oude Vieren moet voor geweld gaan zorgen op de Head en de Heineken Roeivierkamp. Het RTC speelt een belangrijke rol in deze opmars. “Een aantal ‘ouwe lullen’ waren enigszins tegen die ‘geiten-wollen-sokken samenwerking’ van aantal jaar geleden, maar het RTC was echt noodzaak. We hebben hier niet de aanwas en de aantallen die men bijvoorbeeld in Amsterdam wel heeft. Wil je bij blijven, moet je daar wat op verzinnen. Het RTC geeft ons zodoende de mogelijkheid van elkaar te leren en te sparren”, aldus Doornbos. Eindelijk lijken mijn geschiedenislessen zich uit te betalen. Het verbond toont sterke gelijkenissen met het pact tussen tegenpolen Athene en Sparta, die ruim 400 jaar voor Christus de wapens ineens sloegen in de strijd tegen de Perzen. Nu maar hopen dat de afloop ditmaal wat rooskleuriger is.

“Er is geen sprake meer van een Aegirhaal of Gyashaal, maar meer van een Emke-haal. Bij de eerstejaarsploegen misschien nog wel een beetje, daar is de rivaliteit nog wel redelijk aanwezig”, vervolgt de losgekomen Doornbos.

Hoe meer woorden er gewisseld worden, hoe duidelijker naar voren komt wat een belangrijke bijdrage Mark Emke en consorten hebben geleverd in het verlagen en doen verdwijnen van de drempel tussen de Groningse grootmachten. Van structuur aanbrengen tot een schouderklopje op het juiste moment. Ingrediënten die Guus Hiddink op termijn naar successen in Korea en Dagestan hebben geleid. Het lijkt nog maar een kwestie van tijd voordat ook de Groningers met spandoeken over straat rennen en er een standbeeld van Mark Emke op de Grote Markt komt te staan. “De Varsity dit jaar komt misschien nog wat te vroeg al kan er van alles gebeuren”, aldus een breed lachende Doornbos. De deal om een Varsity-tatoeage te zetten met mijn naam erbij, in het geval dat Aegir dit jaar als eerste over de meet komt in Houten, durft hij in ieder geval aan te gaan.

door Coen Eggenkamp en Hidde Heineman

LAGA

- Zonder Siegelaar over twee jaar naar de winst

Tot ieders verrassing werd clubicoon Olivier Siegelaar vorig jaar als enige olympische roeier een dag voor de Varsity ingevlogen om de strijd der oude vieren te starten. Hij moest voor Laga de 31e overwinning uit haar geschiedenis binnen halen. Het liep anders en de ploeg eindigde als tweede, een straatlengte achter winnaar Nereus. Een onbezonnen actie of ook achteraf de juiste keuze? Varsity Magazine blikt terug met de hoofdrolspelers van toen.

Geen spijt

Het was bittere ernst in Delft. De Varsity kon met deelname van Siegelaar eindelijk weer eens gewonnen worden, dacht men. Siegelaar: “Vanaf 1997 is de Varsity niet meer gewonnen en vorig jaar geloofde iedereen er eindelijk weer in, inclusief ik zelf. Die gelegenheid moesten we gewoon aangrijpen, ook al zou het lastig worden. We konden amper trainen en de week voorafgaand aan de Varsity heb ik met de olympische ploeg een hels trainingskamp in Varese afgewerkt. De voorbereiding was verre van ideaal, maar toch wilde ik het. En ik heb er zeker geen spijt van. Het betekent veel voor de vereniging dat men in ieder geval weer weet dat het mogelijk is om te winnen. Komende jaren zal een nieuwe generatie dat moeten laten zien. Dan is het mooi dat we toch alweer een keer zo dichtbij zijn geweest.”

Varsity leefde als nooit tevoren

Niet alleen de roeiers dachten er zo over. Met man en macht werd in de weken voorafgaand aan de Varsity achter de schermen door bestuur en oud-leden keihard gewerkt. Bij een mogelijke overwinning moest er groots uitgepakt worden. Zo werd het DSC verbouwd. De zaak op de Phoenixstraat was al deels gestript zodat de joolgangers van Houten direct naar Delft konden gaan om daar voor het eerst sinds 1997 de overwinning van Laga te kunnen vieren. Geen besloten feest zoals de laatste jaren in Amsterdam, maar een ouderwetse Kroegjool zoals die in een ver verleden ooit bedacht is. Ondertussen werden ook de oud-leden bewerkt. Het resulteerde op 8 april in een enorme opkomst in Houten. “Het was ongekend en ook hartverwarmend zoveel oud-leden te zien. Ook daar doe je het voor” aldus Siegelaar. Maar zoals u al wist waren alle maatregelen uiteindelijk voor niets. De kroegjool was in ‘020’ die avond. Het DSC werd diezelfde avond nog in originele staat hersteld.

Oneerlijk voordeel?

De stelling dat, omdat de rest van de olympische selectie niet mee mocht doen, Laga een oneerlijk voordeel had, vindt Siegelaar onterecht. ‘’Het is ook een kwestie van wie wil het het liefst. Ik heb weken aan de kop van mijn ploeggenoten en René Mijnders moeten zeuren, voordat ik weg mocht.’’ Daarbij gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat Skadi in 2008 ook als enige ploeg met olympische roeiers aan boord, wist te winnen. Voor Siegelaar persoonlijk speelde ook een rol dat hij komende jaren de Varsity vermoedelijk niet meer kan starten. Momenteel zit hij voor zijn studie in Californië en volgend jaar hoopt hij met Oxford de Boatrace te winnen.

Plan B

Niet alleen Siegelaar kijkt met een positief gevoel terug op het hele verhaal; zijn ploeggenoten zijn dezelfde mening toegedaan. “Natuurlijk was het vervelend dat we amper samen konden trainen, maar Siegelaar heeft zoveel meerwaarde dat we absoluut niet anders wilden’’ aldus boegroeier Thomas Frederikse. Een ander probleem was dat het lang onzeker was of Siegelaar wel mee kon doen. Tot op het laatste moment was het onduidelijk of de bondscoaches hem lieten gaan. Erik Henstra, die zes weken voor de Varsity als coach bij het project werd betrokken: “Er was oorspronkelijk geen concreet plan. Iemand moest de knoop doorhakken, wel of geen Olivier. Toen er was besloten dat hij meedeed zagen we dat Thijs Lengkeek erg goed meekwam tijdens de training. Het was geen Olivier, maar zeker een reële optie voor als Siegelaar ineens toch niet zou mogen.”

Siegelaar op slag?

Zeker het eerste deel van de race leek het erop dat de andere jongens Siegelaar niet konden volgen. Als een bezetene ging de slagman te keer. Pas in het tweede deel van de race leek het te gaan lopen. Het contrast met Nereus, dat zeer degelijk samen wegvoer, was dan ook enorm. Had Siegelaar niet beter op drie plaats kunnen nemen, zodat hij iets meer in het ritme van de rest kon roeien? “Ja, dat is me achteraf ook door Eeke van Nes verteld, die vond dat ook. Zelf heb ik er niet over nagedacht. Ik vind het in het algemeen fijner om vanaf slag het ritme te bepalen, dus daar ben ik vanuit gegaan, maar achteraf heb je misschien gelijk. Maar je moet ook niet onderschatten hoe moeilijk het water in het begin was. Ik dacht echt dat er een boot voor ons golven aan het maken was.’’ Frederikse meent daarentegen dat het weinig had uitgemaakt. “Eigenlijk kon alleen hij op slag. Ruppert, Heskes en ik hadden amper ervaring op slag en als we zonder een van ons zouden varen zouden we in teveel in kwaliteit teruggaan. Het was dus gewoon geen optie.’’

Nieuwe generatie

Het moet gezegd worden, de kans op een overwinning zal dit jaar een stuk kleiner zijn. Ruppert en Frederikse zijn gestopt en Heskes zit inmiddels in Abu Dhabi. Een compleet nieuwe ploeg en generatie zal het dus moeten overnemen. Op de achtergrond is een groep met als aanjager oud-Lagaaier Bart Struwe de laatste jaren druk bezig geweest om Laga in de strijd der volkeren mee te nemen. Daarin zijn ze goed geslaagd. Een brede, bloeiende vereniging is het gevolg. Met de laatste jaren eveneens behoorlijk succesvolle eerstejaars zware achten ligt er in de breedte nu ook een kwalitatief goede groep. Het zijn nog geen aansprekende namen (de eerder genoemde voormalig junior Lengkeek is de bekendste), maar daar zal vermoedelijk de komende jaren wel verandering in komen. Afgelopen jaar is het gelukt om coach Peter Kolsters weg te trekken bij Nereus en hij is nu verantwoordelijk voor de ouderejaars zware groep. Kolsters: “We hebben echt een heel erg goede groep. Zestien jongens, voornamelijk tweede en derdejaars roeiers. Vorig jaar roeide de tweedejaars vier al 6.06 op de Bosbaan en de eerstejaars acht voer vooraan, dus dat geeft de mogelijkheden wel aan.” Uit deze groep is ook de Oude Vier geselecteerd. Finaleplaats is het minimum stelt Kolsters. Hij hoopt zelfs op een top-4 positie. De winst in de tweede divisie op de Heineken Roeivierkamp is wat dat betreft een gunstig teken. Kolsters: “En daarna moeten we doorpakken, winst over twee jaar lijkt me een reëel doel.” En dan zonder een ingevlogen Lagaaier als het kan.

Het moegestreden slagenpaar Heskes en Siegelaar na de finish op vorige Varsity. Op de achtergrond viert Nereus al haar feestje - Beeld door Merijn Soeters

Leden en oud-leden kwamen massaal op de Varsity ‘19 om hun Oude Vier aan te moedigen - Beeld door Merijn Soeters

Overzicht Oude Vieren

Nereus

		Naam	Leeftijd	Studie	Gewicht	Lengte	Aant. blikken	Opmerk. blik	2k PR
slag	-	Robert Lücken	27	Geschiedenis	93 kg	2,00 m	32	Varsity Oude Vier 2011	5:56
3	-	Dirk Uittenbogaard	22	Scheikunde	91 kg	1,98 m	24	Varsity Oude Vier 2011, 2012	5:59
2	-	Ruben Knab	25	Geneeskunde	100 kg	1,92 m	31	NK SA 4-	5:49
1	-	Peter van Schie	25	Geneeskunde	94 kg	2,00 m	33	Varsity Oude Vier 2012	5:56
stuur	-	Tim van de Ende	23	Economie en Bedrijfskunde	55 kg	1,78 m	26	Varsity Oude Vier 2012	

Gyas

slag	-	Rogier Blink	31	Accountancy	91 kg	1,99 m	65	M1x Brons WK u23 2003, Goud EK M2- 2012	5:55
3	-	Nanne Sluis	29	Economie en Management	85 kg	1,94 m	26	M8+ Zilver FISU WK 2008	6:01
2	-	Gerbren Spoelstra	23	Biologie	91 kg	2,08 m	9		6:04
1	-	Geert Hemminga	24	Sport gezondheid / ALO	91 kg	2,01 m	8		6:01
stuur	-	Linde van Tilburg	21	Technische Bedrijfskunde	50 kg	1,64 m	8	Kölner Stadtachter	

Skoll

slag	-	Tycho Muda	24	Sportmarketing	73 kg	1,82 m	35	Wu23 goud LM2	6:16
3	-	Vincent Muda	24	Sportmarketing	73 kg	1,82 m	35	Wu23 goud LM2	6:18
2	-	Bjorn van den Ende	27	Sportmarketing	75 kg	1,85 m	23	Varsity	6:15
1	-	Tim Heijbrock	27	Voeding en Diëtetiek	72 kg	1,85 m	32	Wu23 zilver LM1x	6:16
stuur	-	Sander Döpp	23	medische natuurwetenschappen	55 kg	1,71 m	8	NK 2011 SA8+	

Aegir

slag	-	Derk Noordhuis	25	Technische Bedrijfskunde,	92 kg	1,95 m	27	Zilver op World Cup Bled 2010 in M8+	5:59
3	-	Menno van Blitterswijk	23	Bewegingswetenschappen	90 kg	2,00 m	8	drie maal Europees Kampioen roeifietsen	6:09
2	-	Milan Kamphuis	24	Algemene Lichamelijke Opvoeding	102 kg	2,01 m	4		6:07
1	-	Thomas Doornbos	26	National Business Management	99 kg	2,00 m	14	Zilver in de M4- op FISU WK Kazan 2012	5:58
stuur	-	Paulien Vocking	24	International Financial Management	55 kg	1,62 m	0		

Orca

slag	-	Djimmer Smits	22	Informatica	75 kg	1,89 m	7		6:28 2k ergomtr
3	-	Wouter van Bemmel	20	Social Work	94 kg	1,95 m	4		6:08 2k ergomtr
2	-	Jonathan Hijlkema	27	Fysiotherapie	95 kg	1,94 m	1		5:59 2k ergomtr
1	-	Tom Christian de Visser	24	Internationale betrekkingen	84 kg	1,96 m	10		6:04 2k ergomtr
stuur	-	Nina Wingens	24	Geneeskunde	59 kg	1.72m	5		

Laga

slag	-	S.P.A. de Rooij	20	Civiele techniek	92 kg	2,03 m	11	Varsity 129 Race der Jonge Achten	6:11 2k ergomtr
3	-	L.A.J.M. van der Spek	20	Maritieme Techniek	93 kg	1,97 m	13	Varsity 129 Race der Jonge Achten	6:10 2k ergomtr
2	-	A.S.R. Brandt	23	Informatica	90 kg	1,87 m	9		6:18 2k ergomtr
1	-	T. Lengkeek	20	Fietsenmaker	92 kg	1.96 m	4		6:07 2k ergomtr
stuur	-	S.F. Ramdin	23	Lucht- en ruimtevaarttechniek	55 kg	1.83 m	10	EJZ 2010 klassement, Minerva 2010	

Triton

slag	-	Kaj Hendriks	25	Geneeskunde	96 kg	1.97 m	13	2x NK 4-, 2x NK 8+	5:51 2k ergomtr
3	-	Harold Langen	26	Wiskunde	85 kg	1.87 m	19	NSK SA1x	6:04 2k ergomtr
2	-	Daan Switters	26	Biologie	85 kg	1.87 m	8	Head 1e div 2008	6:12 2k ergomtr
1	-	Ide Hingstman	23	Civiele techniek	72 kg	1.87 m	6	SA4x International Beetzsee regatta 2012	6:27 2k ergomtr
stuur	-	Eline Geschiere	21	International Tourism Management	55 kg	1.61 m	0		

Skadi

slag	-	Thijs van Luik	23	Bouwkunde	84 kg	1,90 m	19		6:08
3	-	Hugo van Velzen	26	Afgestudeerd, Vastgoed & Makelaardij	88 kg	1,90 m	14	FISU WK 2012 Zilver 4	6:08
2	-	Jasper Tissen	20	International business Administration	86 kg	1,97 m	3		6:08
1	-	Reinier Spillenaar Bilgen	21	Geneeskunde	84 kg	1,91 m	1		6:14
stuur	-	Kimberly Kamp	24	Geneeskunde	55 kg	1,66 m	13	Uitzending Minerva Dames 8 - Head of the Charles 2011	

Overzicht Oude Vieren

Proteus Eretes

		Naam	Leeftijd	Studie	Gewicht	Lengte	Aant. blikken	Opmerk. blik	2k PR
slag	-	Robert van Houten	20	Bouwkunde	86 kg	1,89 m	9	Head of the river 2011	6:09
3	-	Vincent Klaassens	20	Werktuigbouwkunde	99 kg	2,00 m	8	Head of the river 2011	6:04
2	-	Marnix van der Heide	22	Werktuigbouwkunde	99 kg	1,97 m	1		6:09
1	-	Matthijs Meissner	20	Werktuigbouwkunde	88 kg	1,95 m	9	Head of the river 2011	6:08
stuur	-	Justin The	23	Lucht- en Ruimtevaarttechniek	65 kg	1,69 m	7	125e Varsity Lichte Acht (als slagroeier)	

Argo

slag	-	Hugo Maassen	21	Plantwetenschappen	88 kg	1.94 m	2		6:22
3	-	Kevin Hout	21	Milieu-economie	87 kg	1.90 m	1		6:32
2	-	Ben Duijn	25	Milieuwetenschappen	94 kg	1.95 m	1		6:28
1	-	Lars Kraak	23	Agrotechnologie	93 kg	1.98 m	2		6:19
stuur	-	Marjolein ter Laak	21	Landschapsarchitectuur	55 kg	1.67 m	3		

Vidar

slag	-	Ronald Greweldinger	20	Technische Bedrijfskunde	89 kg	1,94 m	5		6:21
3	-	Wouter Withagen	20	Psychologie	92 kg	1.90 m	5		6:01
2	-	Wouter Borghs	21	Bedrijfseconomie	100 kg	1,95 m	1		5:57
1	-	Dirk Adriaanse	22	Bouwkunde	90 kg	1.94 m	1		6:09
stuur	-	Mariëtte de Jong	24	Economie	51 kg	1,55 m	8		

Njord

slag	-	Peter Gründer	20	Rechtsgeleerdheid	90 kg	1,93 m	3		6:15
3	-	Stef Broenink	22	Life, Science and Technology	106 kg	1,96 m	5	NKIR 2012 SB (Nederlands record)	5:49
2	-	Wynand van Seters	21	Rechtsgeleerdheid	84 kg	1,91 m	3		6.28
1	-	Sebastiaan van Kints	22	Bouwkunde	72 kg	1,88 m	3		6:28
stuur	-	Lisa Bleijerveen	26	Geneeskunde	55 kg	1,82 m	12		

Theta

slag	-	Stef Schenkelaars	20	Technische Natuurkunde (TU/e)	70 kg	1,85 m	1		6:41
3	-	Joan Stip	21	Bouwkunde (TU/e)	88 kg	1,96 m	0		6:32
2	-	Tjeerd van Ditshuizen	22	Logistiek en Technische Vervoerskunde	72 kg	1,86 m	3	NK LSB 4- (2011)	6:44
1	-	Tim Aanhane	19	Sustainable Innovation (TU/e)	80 kg	1,93 m	0		6:36
stuur	-	Joleen van den Toren	20	Bouwkunde (TU/e)	55 kg	1,64 m	0		7:55

Euros

slag	-	Thomas vd Wardt	22	Duits	82 kg	1,90 m	15		6:20
3	-	Dirk-Jan Fokkens	23	Industrial Engineering Management	105 kg	1,96 m	0		6:14
2	-	Wouter van Kessel	22	Technische Bedrijfskunde	95 kg	1,94 m	4		6:15
1	-	Maarten Schilt	21	Elektrotechniek	90 kg	1,89 m	4		6:10
stuur	-	Marleen Sommers	20	Technische Bedrijfskunde	55 kg	1,68 m	0		

Okeanos

slag	-	Willem Van der Nat	26	Rechten	90 kg	1,97 m	0		6:15
3	-	Jan Erik Freund	23	Geneeskunde	88 kg	1,88 m	8		6:03 2k ergomtr
2	-	Geert Heuterman	24	Business Administration	90 kg	1,97 m	4		6:09 2k ergomtr
1	-	Ramon Vogelzang	24	ALO	89 kg	1,90 m	4		6:30 2k ergomtr
stuur	-	Tjerk Opstal	55	Geneeskunde	55 kg	1,75 m	3		

De bijna ronde cirkel

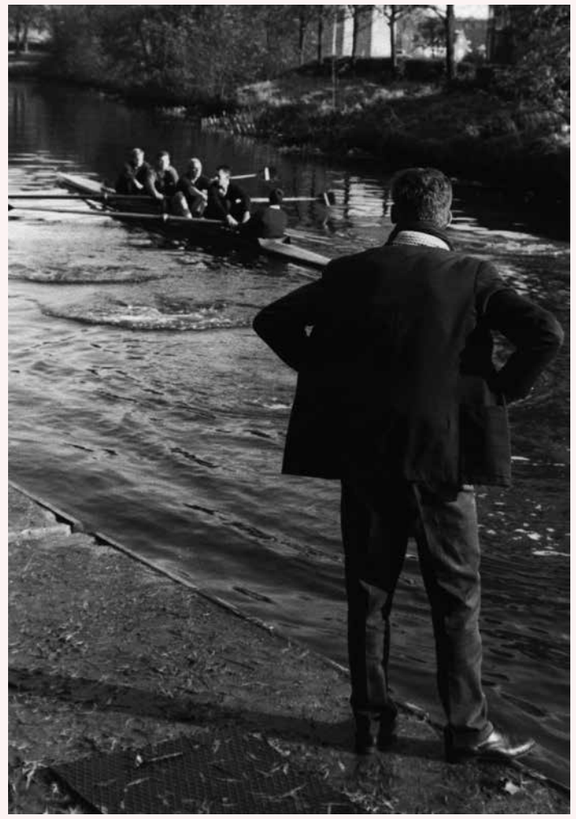
- interview met Bernard Jansen

door Michiel van der Horst

Voor deze editie was het Varsity Magazine op zoek naar a-typische figuren. Liefst met een randje. Triton Erelid Bernard Jansen hij heeft zo zijn eigenaardigheden en zegt waar het op staat. Hij was coach van de laatst winnende Oude Vier en de bronzen twee-met stuurman op de Olympische Spelen in Tokyo. Een randje heeft hij zeker niet. Broer Ernst heeft dat wel.

De Oude Vier van 1965 met Ernst Jansen Steur helemaal links. Helemaal rechts zijn broer en coach Bernard Jansen. - Beeld oor Spaarnestad

Coach Bernard Jansen kijkt zijn ploeg na - Bron: Archief Triton

Introductie van de totale haal

Bernard Jansen kwam aan in 1960. In zijn tweede jaar roeide hij onverwacht in de Oude Acht. Ze wonnen voor het eerst in de Triton-historie de Head of the River. “En we wonnen ook van de Oude Acht van Nereus op de Hollandia. Het was de gewoonte dat de winnaars gefeliciteerd werden door alle deelnemers. Zo kreeg ik als tweedejaars roeier een hand van Veenemans en Blaisse.” Jansen glundert.

In 1964 begint zijn coachcarrière. “Er werd in die tijd technisch anders geroeid, heel hard aan het begin van de haal. Ik introduceerde een totale haal, alsof je een gewicht optilt.” Hij had bijna Hartsuiker uitgeselecteerd. Later probeerde Jansen hem samen met Rouwe in de twee. Dit ging meteen goed, maar het Triton-bestuur zag er niets in, “it takes a genius to see a genius”. Ze roeiden hun derde wedstrijd in Duitsland en wonnen van de Duitse wereldkampioenen Neuss en Jordan. Een verslaggever komt verhaal halen bij de jonge Nederlanders: “Wie ist est moglich, Neuss und Jordan sind seit 1958 nie geslagen” waarop Hartsuiker droogjes antwoordde: “Wir auch nicht”. De gestuurde twee werd nationaal kampioen en ze mochten deelnemen aan de Europese Kampioenschappen en de Olympische Spelen. Voorwaarde was wel dat ze een andere stuurman zouden nemen. Stuurman Dikkie Vos werd opgeofferd . Op het EK in Amsterdam varen ze een internationaal baanrecord (7.17) en de jonge roeiers winnen in Tokyo een bronzen medaille achter de Amerikaanse en Franse ploeg.

‘Essentiële’ blunder

In 1965 werd Jansen coach van de Oude Vier en vormde een ploeg rondom Hartsuiker. Hij selecteert ook zijn broer Ernst Jansen. Op 750m lag Triton voor, maar Ernst vloog van zijn bankje, ze eindigden als vierde. Het Triton bestuur stuurde coach Bernard Jansen toen weg. “Die mensen wisten niet waar ze over spraken.” In 1967 coachte Jansen weer de Oude Vier en dit werd een ‘goddelijke vier’ die een jaar later ook naar de Olympische Spelen in Mexico ging. Vanzelfsprekend werd de Varsity gewonnen. In Mexico beging Jansen een ‘essentiële’ blunder. ”We kwalificeerden ons direct voor de halve finale en bleven kijken naar de herkansingen. Maar wat we toen zagen was verschrikkelijk. De baan ligt op 2300 meter hoogte en roeiers waren na de finish compleet uitgeput, een aantal moest direct aan de beademing. De jongens schrokken hier erg van en ik kreeg het vuur er niet meer in.” De ploeg eindigde als negende.
In 1971 was Jansen weer coach van de Oude Vier en de Varsity werd op de Bosbaan geroeid. Op 1750m lag Triton een lengte voor. “En dat geef je natuurlijk niet weg. Maar in de eindsprint verloren ze van Nereus!” Toen heeft Jansen de ploeg en Triton vaarwel gezegd. “Als een man mentaal niet sterk genoeg is kun je daar als coach niet veel mee. Kijk zo’n Mitchel Steenman, die heeft charisma, die gaat door. En hij profileert zich ook niet zo uitbundig als die Nereus-jongens.”

Ernst Jansen Steur

Hij blijft hierna een tijd lang buiten de roeiwereld, gaat soms naar de Varsity. Veenemans, zijn voormalige tegenstander van Nereus, spreekt hem hier aan. “Wat doe jij tegenwoordig voor Triton?” Dat is volgens Jansen de kracht van Nereus. Ze hebben natuurlijk de beste roeiers van Nederland, maar ook veel traditie om te blijven coachen. “Ik schaamde me omdat ik niets deed.”Jansen is werkzaam geweest als orthopedisch chirurg in het Reinier de Graaf ziekenhuis in Delft. Na zijn pensioen besteedt hij veel energie aan het opzetten van de opleiding van artsen in Ghana. In 2008 wordt hij door Opstelten benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ze zitten nu op dezelfde tribune bij thuiswedstrijden van Feyenoord. Broer Willy Jansen coacht in de jaren zeventig bij Nautilus en gaat in 1980 met zijn dubbelvier naar de Olympische Spelen in Moskou. Anderhalve maand voor vertrek moet hij geopereerd worden. Zijn olympische droom zou geen gevaar lopen en broer Bernard voert de operatie uit. De wond raakt ontstoken en hij krijgt trombose. Hij kan niet naar de Olympische Spelen. Bernard Jansen: “Het was natuurlijk dramatisch, maar gelukkig heeft hij dit goed geaccepteerd en heeft dit geen blijvende wonden achtergelaten.”

De broer die in 1965 een snoek sloeg is neuroloog Ernst Jansen Steur. Ernst veranderde zijn achternaam in Jansen Steur, Steur is de meisjesnaam van zijn moeder. “Hij was een goede arts,maar kreeg in 1990 een auto-ongeluk. Hierna ontwikkelde hij zich tot iemand die zichzelf boven de regels stelde en niet naar andere mensen luisterde. Het was een heel geleidelijk proces en pijnlijk voor de familie. Je hebt pas laat door dat het helemaal fout gaat. Hij heeft veel leed bij patiënten veroorzaakt. Maar laten we het maar weer snel over het roeien hebben.”

De cirkel is rond

Vanaf 2005 gaat hij op Triton een twee met Alwin Houthoff en Thijs Haverkamp coachen. “Dit was een goddelijke twee, die was er gewoon.” Hij zal hen drie seizoenen begeleiden. In 2007 coacht hij ook een aardige combinatieploeg die op de ARB vlak achter de Holland Acht eindigt. Maar de KNRB wilde ze geen kans geven om op de Wereldbeker in Amsterdam te starten. “Ik begrijp ook niet waarom we toch altijd een Holland Acht op het water moeten leggen. Het was een idee van Florijn en die andere roeier. Nederlanders hebben niet het karakter om in een acht te gaan zitten, we zijn te individualistisch. De Verenigde Staten, Engeland, of Duitsland, daar kunnen ze zich wegcijferen voor een collectief. En die kleine nummers zijn ook beter voor de verenigingen.”
Op het NK van 2007 wint zijn ploeg de twee met stuurman in een tijd van 7.17. “Dat was ook het baanrecord van Rouwe en Hartsuiker, voor mij was de cirkel toen rond.” Op deze prestatie volgt geen uitzending of erkenning vanuit de roeibond. Ook zijn cirkel met de KNRB blijft rond.
In 2008 is Jansen medecoach van de Oude Acht. Ze winnen de Head of the River voor de tweede keer in de geschiedenis van Triton. Toen Jurrien Rom Colthof in 2010 lid van verdienste van Triton werd memoreerde hij aan deze overwinning als de mooiste van zijn carrière. Voor Jansen is er weer een cirkel rond.

Alleen die laatste cirkel wil zich maar niet sluiten. “Andere verenigingen zijn meer gericht op competitie. Het is hartstikke gezellig allemaal op Triton, maar wedstrijdroeien komt er bekaaid vanaf. ‘Voor alles het hoofdnummer’, een week voor de Varsity gaan ze bij elkaar zitten. Totaal niet geloofwaardig. Zo win je natuurlijk nooit de Varsity.”

door Thomas Frederikse

ORCA

- Trots en traditie

Sommige verenigingen lijkt het voor de wind te gaan. Zonder twijfel kunnen we Orca onder dat rijtje scharen. De club uit Utrecht levert de laatste jaren een constante stroom goede roeiers af en de blikken stromen binnen. Met deze gedachte in het achterhoofd begon ik met mijn artikel over deze vereniging. Ver kwam ik echter niet.

De Oude Vier van Orca van vorig jaar wist te verrassen met een derde plaats. Zetten ze die stijgende lijn dit jaar voort? - Beeld door Merijn Soeters

Eerstejaars zware acht

Want Orca is geen vereniging zoals andere verenigingen. Waar eerst de onderlinge verbintenis de haat was jegens alles wat neigde naar uitingen van corporaal gedrag is zelfs dat principe overboord gegooid. En wat blijft er dan nog over? Ik fietste mee met de eerstejaars acht van Orca, geleid door profcoach Jan-Willem van der Wal. Het was gezellig, de jongens maakten grappen waar zonder gêne om gelachen kon worden. Als Lagaaier werd ik niets eens met de nek aangekeken en de Utrecht-hooligan op drie maakte vrolijk ruzie met de ADO-fan op boeg. Toch knaagt er wat. Naast mij fietste Jonna de Vries, de stuur van de dames eerstedivisie-acht voor de Head en Heineken en in de race voor het felbegeerde stuurplekje in de nationale damesacht. “Het probleem met Orca is dat niemand trots is op Orca, de leden al helemaal niet.” Zelf vond ze dat maar niks en besloot op haar vrije middag eens te gaan kijken hoe het er met de eerstejaarsachten bij stond. Een unicum.

Geen gezamenlijke aanpak

Terwijl Jan-Willem van der Wal zijn (bij zijn pupillen en ex-pupillen) bekende ironie over de eerstejaarsroeiers uitstort, en die ook daadwerkelijk begrepen wordt, praat ik met de andere twee coaches aan de kant. Vol enthousiasme vertellen ze over de selectieperiodes en de stijgende lijn van de roeiers, maar bij de vraag hoe ze het doen ten opzichte van de lichte eerstejaars van Orca hadden ze geen idee. Sparsessies onderling dienen bij de lichte jongens zes weken van tevoren in drievoud aangevraagd te worden, want daarna ligt het schema vast. Dit blijkt geen incident te zijn: de verschillende secties gaan het liefst hun eigen weg en samen iets ondernemen is dan erg lastig en dus ongewenst. Er blijkt überhaupt geen onderling contact te zijn, tenzij noodzakelijk. Ook niet tussen de roeiers onderling.

Gesloten kantine

Want de roeiers zijn alleen maar op Orca om te trainen. En daarna gauw weer naar huis: hun gezicht laten zien op de vereniging doen ze nooit. Dat is voor competitieroeiers. Of het kan gewoon niet, omdat de zaal (‘de kantine’) dicht is. Zoals op een zondagmiddag, wanneer ik bij de buren moet zijn. Alles zit op slot waardoor mensen die na hun training op de bank willen neerploffen op Triton aangewezen zijn. Triton is uiteraard de kwaadste niet, en schenkt de ontheemde Orcanen graag een biertje of een kop thee.

Tijd voor verandering

Maar waarom heeft niemand wat met de vereniging waar het juist zo goed mee lijkt te gaan? Of is er nauwelijks sprake van iets wat Orca verenigt? Een Orcaan is vooral bezig met het verenigingsonderdeel waar hij bij hoort en de rest boeit niet zoveel. Maar dit is toch niet nodig? Het stigma dat knorrenverenigingen georganiseerde bolwerken van vrijgevochten mislukkelingen zijn is bij Orca niet meer van toepassing, getuige de vrolijke eerstejaars en de sportieve successen. Iedereen die ik erover spreek baalt van de deplorabele staat van het verenigingsgevoel en iedereen voelt dat het anders kan. Dat betekent tijd voor actie! Nu de tradities bij Orca overboord gegooid lijken te zijn is er ook niets meer op tegen om alle eerstejaars aan de Houtense oevers op te stellen en ze gezamenlijk met kluiten modder te laten gooien. We zien tegenwoordig wel vaker bijzondere teambuildingactiviteiten. Moeten ze wel een leukere verenigingsyell verzinnen, want van de huidige is nooit een ploeg harder gaan varen. Maar over tradities hoor je toch niemand meer op Orca.

door Thomas Frederikse

TRITON

- Roeien met ambitie

Pijn deed het op de Driewerf. En niet zozeer omdat de eerstejaars wederom onderaan de klassementslijstjes te vinden waren, of omdat de Oude Vier voor de zoveelste keer geen kroegjool op het Janskerkhof wist te ontketenen. Nee, het was een oud-lid, wiens artikel vorig jaar in dit blad de vinger op de zere plek legde: het gaat bar slecht met Triton. Niet met de instroom van nieuwe leden of financiële perikelen. Nee, het zijn de sportieve prestaties die schrijnend achterblijven bij de Utrechtse en Nederlandse concurrenten.

De Afroeiperiode ‘nieuwe stijl’ bij Triton met veel competitie. - Beeld door Niels Weerdesteyn

Uitgelachen door de fuifroeiers

Het stuk sloeg in als een bom. Vertwijfelende leden begonnen de Almanak af te speuren naar de inderdaad ontbrekende sportieve heldenverhalen en zagen de zorgwekkende statistieken over de roeiprestaties onder ogen. Het besef begon door te dringen dat er wat moest veranderen om de sleur te doorbreken. Met behulp van leden, bestuur, oud-leden en Bart Struwe, die een aantal jaar geleden Laga weer op de rails heeft weten te zetten, werden er doelstellingen gemaakt en plannen geschreven.

Op Triton ontmoet ik Carien Hilvering, vorig jaar de wedstrijdcommissaris, en een van de drijvende krachten achter de vernieuwingsdrift. Vol enthousiasme vertelt ze over de ellende. De leden voelden zich niet meer met hun vereniging verbonden. Er werd voornamelijk gezopen en eerstejaarsachten die op het water geen respect kunnen afdwingen worden ook op de kant uitgelachen. Door Tritons eigen fuifroeiers welteverstaan. “Ach man, kap toch met dat serieuze gedoe, je bereikt er toch niets mee!” Om een held te worden op Triton moet je niet gaan roeien, maar de Varsity organiseren.

‘Roeien met ambitie’

Met het nieuwe plan in de hand wierf Triton deze zomer onder het motto ‘Roeien met ambitie’ meer dan 400 nieuwe kandidaatsleden, waarvan bijna de helft teleurgesteld kon afdruipen na de loting. De nieuw vormgegeven afroeiperiode moest een basis leggen onder de nieuwe generatie die voor Triton een succeshoofdstuk moet gaan vormen. Mede daarom werd Coen Eggenkamp aangesteld als hoofdcoach eerstejaars en uit zijn koker kwam het idee om alle vrouwen door mannen te laten coachen en vice versa. Bij Nereus blijkbaar een beproefd concept, en Triton was ook direct verkocht. Net als dat iedereen in de afroeiperiode vrij was te trainen wanneer en hoeveel ze wilden. De eerstejaars mochten voor het eerst elk weekend tegen elkaar sparren, en onder leiding van olympiërs Kaj Hendriks en Nienke Kingma (die in het kielzog van Eggenkamp mee naar Utrecht kwam) werkten ze zich tijdens de outdoor in het zweet. Iedereen stroomde de selecties voor de eerstejaarsachten in, zodat er voor het eerst in jaren flink geselecteerd kon worden. En inderdaad, de twee derde plekken voor de lichte- en damesacht op de Winterwedstrijden was al een hele verbetering met vroeger. De zware mannen werden overigens elfde.

Hoofdnummer voor alles?

Maar zijn het niet de zware mannen die de Varsity moeten winnen? Achter Carien prijkt immers levensgroot boven de open haard ‘Voor alles het hoofdnummer’. De uitspraak lijkt een relikwie uit het verleden: de Oude Acht komt tijdens het interview net van het water af en op de vraag wie er in de Oude Vier plaats gaat nemen, kunnen de roeiers alleen met een vragende blik beantwoorden. Stuurvrouw Anne Schellekens geeft het verlossende antwoord. “Na de Heineken gaan we bepalen wie er in de vier gaan plaatsnemen. “ Is dat niet een beetje laat?

Het lijkt erop dat Triton zijn ouderejaars sectie redelijk voor elkaar heeft. Ze hebben Niels van der Zwan als coach weten te strikken en samen met Orca is er een Talentcentrum onder leiding van Steffen de Vries dat aardige resultaten weet te brengen. Maar het hoofdnummer voor alles? Niemand lijkt er echt mee bezig te zijn. Jammer, want het lijkt erop dat de vereniging de weg omhoog aan het zoeken is. En een Varsity-overwinning, zou dat niet de ultieme ambitie voor alle roeiers van Triton zijn en een signaal dat de top is bereikt? Aan de organisatie van diezelfde Varsity zal het in ieder geval niet liggen.

door Bart Baake en Coen Eggenkamp

Orcaanse kolonel met vleugje Skadi

- interview met Marias van Dorp

Het verhaal van Steven van Groningen, die zowel voor Njord als voor Orca de Varsity roeide en voor laatstgenoemde vereniging wist te winnen, is inmiddels genoegzaam bekend. Naast Van Groningen is er in die tijd echter een andere Orca-roeier die voor twee verschillende verenigingen uitkomt. Marias van Dorp wint in voor Orca in 1980 de Oude Vier. De eerste overwinning ooit voor een knorrenvereniging. In 1983 winnen de Utrechtenaren opnieuw, maar dan zit Van Dorp opvallenderwijs in de boot van Skadi.

De Oude Vier van Orca met Marias van Dorp op drie (tweede van links) wint in 1980 als eerste 'knorrenvereniging' de Oude Vier.

Het vizier op Moskou

Als Van Dorp in 1978 op Orca aankomt leeft daar de Varsity niet zo. Knorrenverenigingen mogen nog maar een aantal jaren meedoen en winnen hebben ze nog niet gedaan. Als sterke, potige vent komt hij in Orca's eerstejaars acht die een weinig succesvol jaar kent. In het tweede jaar roeit hij met Herman Schreuder in de twee-zonder. Ze worden op het NK tweede achter winnaars Bock en Vos van Aegir (zie elders dit magazine voor het verhaal van Vos, red.). Van Dorp studeert rechten in Utrecht, maar wil eigenlijk F16 piloot worden, dus hij besluit op de KMA tevens lid te worden van roeivereniging Dudok van Heel. In 1980, zijn derde jaar bij Orca, besluit Van Dorp samen met Herman Schreuder te gaan voor een uitzending naar de Olympische Spelen in Moskou. Voor de Varsity van dat jaar vormen Van Dorp en Schreuder een gelegenheidsploeg met Dick Knopper en Willem van den Brink. Op Orca en in de rest van roeiend Nederland worden ze niet gezien als favorieten en samen trainen doen ze niet of nauwelijks. De dag voor de Varsity starten Van Dorp en Schreuder nota bene nog in de twee-zonder op de internationale regatta in Mannheim. De wedstrijd waardoor Orca's beste roeiers niet eens aan de Varsity mee kunnen doen. Deze roeiers: Paul Paulsen, Freek Dam en Han Abelsma moeten met Nereïd Richard Helsloot om zich te kwalificeren voor Moskou een dag later namelijk ook in Duitsland starten. In Houten roeit die dag dus eigenlijk het tweede garnituur.

Wel bierflessen, geen gouden blikken

De weersomstandigheden tijdens de Varsity in 1980 zijn onstuimig. Van Dorp gaat met zijn ploeg als eerste het water op, ruim een uur voor de start van de finale. Door de hoge golven slaat er veel water in de boot en de ploeg verschijnt nog bijna te laat aan de start, omdat er flink gehoosd moet worden. Ondanks dat gelooft Van Dorp nu dat ze de overwinning mede te danken hebben aan het feit dat ze ruim de tijd hebben gehad om aan de sterke deining te wennen. Van de race zelf weet hij niet veel meer, maar hij herinnert zich de taferelen nadat ze als eerste over de eindstreep zijn gekomen nog goed. Vanaf de kant vliegen bierflesjes en andere munitie, gegooid door boze leden van corporale verenigingen, richting de boot van Orca. Het vaste beeld van schaars geklede, zwemmende supporters die hun winnende vereniging feliciteren ontbreekt dat jaar. Orca-fans staan op de kant vertwijfeld om zich heen te kijken, niet gewend aan de ontstane situatie en niet wetend wat te doen. Snel roeit de Orca-ploeg richting het roeiersterrein om zichzelf in veiligheid te brengen. Van Dorp vertelt dat er rake klappen zijn gevallen als de ploeg van het terrein af probeert te komen, gehinderd door leden van andere verenigingen. Alles wat Orca was spoedt zich naar het verenigingsgebouw in Utrecht om ramen en deuren te barricaderen. Een jool komt er dat jaar niet en de Orca-roeiers vernemen dat een boze menigte op weg is naar Utrecht om clubhuis De Driewerf te verbouwen. Op het traditionele huldigingdiner na afloop van de wedstrijd zijn Van Dorp en zijn maten niet welkom. Het comité is bang voor ongeregeldheden. Het diner gaat gewoon door, maar zonder winnaars. De gouden blikken ontvangen de roeiers twee maanden later per post. Van Dorp kan er nu om lachen en is trots op zijn overwinning, maar in het Varsitygeschiedenisboek is het geen bladzijde om trots op te zijn.

Geen Moskou

De Spelen in Moskou zijn uiteindelijk niet voor Van Dorp weggelegd. De bondstesten verlopen voor hem en Schreuder niet goed. Daarnaast worden de Spelen van 1980 geboycot door de meeste westerse landen uit protest tegen de militaire inval van de Sovjet Unie in Afghanistan. In 1981 behoren Van Dorp en Schreuder om onduidelijke redenen niet tot de Oude Vier. De Varsity is geen succes voor Orca dat jaar, maar Van Dorp wordt later dat jaar met Schreuder, Han Abelsma en Freek Dam wel Nederlands kampioen in de vier-met, de vier-zonder en de acht. Ook winnen ze de vier-zonder op de Koninklijke Holland Beker en worden ze uitgezonden naar het WK in München waar ze als achtste eindigen. Van Dorp start met deze vier in 1982 nogmaals de Varsity, maar de WK-ploeg van het jaar ervoor eindigt verrassend als derde achter het winnende Aegir.

Overstap naar Skadi

In 1983 maakt Van Dorp een opmerkelijk overstap door voor Skadi te gaan roeien. Zijn voormalige ploeggenoten Schreuder en Dam zijn dan gestopt en op Orca zijn geen ploeggenoten voorhanden. Op Skadi roeit een goede vier met onder andere Jan Bezemer en Van Dorp wordt door Jan Boelens van de KNRB aangemoedigd om zich bij die vier aan te sluiten. Op Skadi wordt hij vervolgens met de nodige sportieve hoon en hardhandigheid ontvangen. Problemen heeft Van Dorp daar niet mee. Net als met het feit dat hij het op de Varsity op moet nemen tegen zijn oude vereniging. Ze eindigen als derde, terwijl het nota bene Orca is dat op de honderdste Varsity haat tweede Varsity-overwinning pakt. Noem het een ongelukkige wissel, noem het pech. Veel kan Van Dorp er niet aan doen. De Utrechtse boot is dat jaar een gelegenheidsploeg met twee roeiers van buiten. De eerder genoemde Van Groningen heeft geen zin om bij Njord enkel voor de Varsity te trainen en roeit in het dagelijks leven met Orcaan Abelsma. Helsloot is Nereïd en roeit voor de gelegenheid voor Orca, waar hij een jaar eerder ook lid van is geworden vanwege een Orca-acht waarvoor hij uitkwam.

Kolonel der humanistisch geestelijk verzorgers

Het verhaal kennende komen we tot de conclusie dat Van Dorp vooral Orcaan is, die voor de gelegenheid een tijdje Skadinees is geworden. Clubliefde staat niet enorm hoog in het vaandel en hij noemt zijn gouden blik niet voor niets 'gouden medaille'. In 1984 stopt van Dorp met roeien. Zijn studie rechten maakt hij niet af. Piloot wordt hij ook niet, maar via een periode in een Boeddhistisch klooster en werken in de jeugdzorg vindt hij uiteindelijk wel zijn plek bij Defensie, waar hij nu kolonel/hoofd krijgsmachtsraadsman van de humanistisch geestelijk verzorgers is. Als oud-winnaar wordt hij tegenwoordig hartelijker ontvangen op de Varsity. Tegenwoordig roeit Van Dorp bij Cornelis Tromp in Hilversum en dit jaar kunt u hem bewonderen op de Heineken en de Head in de Veteranen E acht.

door Bas Burggraaf

SKADI

- Skadi onder constructie

Zijn naam klinkt als een contaminatie van die van twee legendarische Oude Vier-roeiers, maar Olaf van Andel bezweert dat hij noch van Neuteboom noch van Pieter familie is. De bijna paramedisch afgestuurde bonk roei-ervaring schetst in alle eerlijkheid de staat van een vereniging die zichzelf met het anglicisme 'onder constructie' aanduidt.

Skadi rond de eeuwwisseling
Voor zover hij als puber de situatie rond de eeuwwisseling kon overzien herkent Van Andel het bij wijze van aftrap door mij geschetste beeld van een vereniging met een overdaad aan schitterend materiaal, maar nauwelijks een roeier die er plaats in wilde nemen. Voor roeiend Nederland kwam Skadi's Varsity-overwinning in 2001 dan ook als een volslagen verrassing. Van Andel is ervan overtuigd dat de goed roeiende ploeg gewoon het handigst wist om te gaan met de golfslag. Reflecterend op zijn eerste stappen bij de enige Rotterdamse studentenroeivereniging schetst Van Andel een periode waarin hoofdcoach Jasper Smink, later opgevolgd door Steffen de Vries, een goede structuur creëerde. Het was echter Camiel Notermans die zich telkenmale ontfermde over de verenigingsploegen. "Camiel was technisch voldoende bekwaam, maar zijn echte kracht was dat hij iedereen mentaal op scherp wist te krijgen. Hij zat er continu bovenop en belde de avond voor de wedstrijd altijd even met roeiers die hun zenuwen moeilijk onder bedwang kregen."

Unieke generatie toproeiers
Terwijl Van Andel zich met zijn maatje Mitchel Steenman wist te onderscheiden met onder andere de wereldtitel onder 23 in 2005, plukten Roel Haen en David Kuiper de vruchten van de vers ontwikkelde structuur. Gevieren konden zij hun eerste overwinning op het Amsterdam Rijnkanaal bejubelen in 2006. In de Oude Acht boekte Skadi successen op de Amstel. Deze overwinningen smaakten des te zoeter aangezien de hoofdstedelijke braniemakers op hun thuiswater werden geklopt. "Geen woorden, maar halen." Het gevoel op de vereniging was ondertussen uitstekend. "We konden de rest van het jaar teren op winst van Heineken, Head en Varsity." Het varen in verenigingsploegen voelde voor de geboren Tilburger zelfs lekkerder dan optreden in bonte bondsprojecten. Gevraagd naar een verklaring voor deze opmerkelijke uitspraak verwijst Van Andel , na lang peinzen, naar de in de topsport nog altijd onbegrepen 'chemie'. Bepalend was wellicht de egaliteit van de roeiersgroep. "Op Skadi hadden we geen achtste of vierde man die de boot completeerde."

Beperkte doorgroei
Ter nuancering dient opgemerkt worden dat het niveau van de Oude Vier dusdanig hoog was dat het voor andere roeiers vechten tegen de bierkaai werd. De legendarische vier roeiers stonden daarmee de doorgroei van een nieuwe generatie in de weg. De middengroep raakte gedemotiveerd. De vijfjarige succesperiode gaat ook om andere redenen niet als bloeiperiode voor de vereniging de annalen in. De sponsoring droogde op en het ledenaantal liep drastisch terug. "Er is wel gelobbyd om jeugdroeiers hier naartoe te krijgen, maar in vergelijking met Amsterdam is Rotterdam minder in trek."

Van Andel waakt over opvoeding Skadi. - Beeld door Bas Burggraaf

Nieuw internationaal elan
Vanaf 2010 is de organisatie van ledenwerving veranderd en dat werpt zijn vruchten af. Het is ondertussen zelfs weer mogelijk om een voltallig bestuur te vormen. Van Andel is als hoofdcoach aangetrokken om de doorstroom van de eerstejaars wedstrijdpupillen te bevorderen. Zijn betrokkenheid begint al tijdens de afroeiperiode, waarin hij als een waakhond tracht te voorkomen dat de instromers een verkeerd haalbeeld aangeleerd krijgen. Het onderricht van de wedstrijdploegen vindt steeds meer plaats in het Engels. Zonder expliciet vraagtekens te zetten bij het karakter van de vermaledijde jeugd van tegenwoordig constateert de voormalige Holland Acht-roeier veelzeggend dat internationale studenten naast hun MBA-studie nog tijd hebben voor wedstrijdroeien, terwijl deze tijd bij Nederlandse studenten lijkt te ontbreken.

De ogen van Van Andel fonkelen even als we komen te spreken over de Willem-Alexanderbaan. Maar tot zijn spijt moet hij constateren dat er geen budgettaire ruimte is om de wedstrijdroeiers te vervoeren naar het niemandsland tussen Zoetermeer en Rotterdam en daar in opperste concentratie te trainen, laat staan om ter plaatse loodsruimte te huren. Financieel staat Skadi er dus nog altijd niet florissant voor, alhoewel door 'handig opereren' het materiaal volgens Van Andel in prima staat is. Kwalitatief goede boten liggen zelfs ongebruikt op de planken. L'histoire se répète.

door Ella van der Haar

ARGO

- Never change a winning formula?

Dit jaar is het precies honderd jaar geleden dat de WSR Argo werd opgericht. De lustrumkleuren zijn uiteraard groen; maar ook bordeaux rood. Waar de bladen gebruikelijk twee groene lijntjes aan het eind hebben is er dit jaar één vervangen door de kleur van de concurrent uit Amsterdam. Wellicht is het de kleur die vaak succes heeft die Argo nu tot grotere hoogte kan brengen?

Argo behaalde vorig jaar verrassend de finale, maar eindigde in de kant. Dit jaar doen dezelfde jongens mee, dus nieuwe ronde, nieuwe kansen. - Beeld door Merijn Soeters

Nieuw gebouw
Dat Argo ambities heeft is wel duidelijk. Deze worden mede kenbaar gemaakt met de constructie van een prachtig nieuw gebouw, dat overigens nog wel in aanbouw is. Het lijkt een stap voorwaarts, maar de vraag blijft of er onder al deze uiterlijke schijn ook daadwerkelijke inhoud verscholen ligt.
Het geheim uit de jaren '60
Argo won voor het laatst de Varsity in 1961. Het jaar daarvoor finishten ze gelijk met Njord, dus de teller staat vooralsnog op anderhalve overwinning. Wat was er zo speciaal of anders in die jaren? "Er was voor het eerst een grote groep goede roeiers, aangevuld met een goede coach, Ab Wit van Triton, die het geheel in goede banen wist te leiden. De oude heren vertellen altijd dat ze het op boterhammen met ossenworst deden, naar alle waarschijnlijk dus bom vol met steroïden" vertelt clubicoon Peter Vos.

Never change a winning formula
De Oude Vier van dit jaar heeft men op de gure Van Oord Winterwedstrijden al kunnen zien spartelen. Ze werden weinig overtuigend derde in het Overgangsveld, op gepaste afstand van winnaar Proteus, met ruim dertig seconden verschil. Naar aanleiding hiervan besloot ik de mannen in het kader van 'never change a winning formula' aan de tand te voelen over hun dieet.

Kip uit de oven is een der favorieten van de mannen uit Wageningen, maar vooral ook de mosselen bereid door de Oer-Zeeuw van de ploeg gaan er goed in. Nu is het belangrijk dat je als sporter genoeg eiwitten en koolhydraten binnenkrijgt. Hierbij worden de mannen op hun wenken bediend door een enorme aanvoer van aardappelen via Lars en vis en schaaldieren via de ploeg-Zeeuw Kevin. "Welke nog wel eens achteruit-neukend te vinden is in de ondiepe wateren van Zeeland op jacht naar kokkels" aldus ploeggenoot Hugo. Groenten vinden de mannen minder belangrijk, maar mocht er iemand ziek, zwak of misselijk zijn dan zijn ze niet te beroerd om wat tomaten, komkommers en paprika's mee te nemen. Echter, van het bekende en succesvolle broodje ossenworst uit 1960 hebben de mannen geen kaas gegeten.

Avontuur van 2012 eindigde in de kant
Genoeg over eten. Hoog tijd om eens wat oude koeien uit de sloot te halen. Of paarden?
De finale van vorig jaar, toen Argo verrassend de finale wist te halen, maar waarin de goud groene Argo droom op brute wijze werd verstoord door een aanvaring met de Gyas. Deze kwam volgens de mannen uit Wageningen vanuit de binnenbocht hun vaarwater inzetten. De rest is geschiedenis die de mannen zo snel mogelijk willen vergeten. "Dit jaar gaan wij ons met diezelfde vier revancheren om te laten zien dat ook een kleine vereniging als Argo grote ogen kan gooien op een wedstrijd zoals de Varsity" aldus Hugo. Volgens hem stappen de Argonauten inclusief nieuw strak design dit jaar met ontzettend veel zelfvertrouwen de boot in, wat zo maar eens tot het Varsity goud zou kunnen leiden.

Bittere nasmaak?
Echter, een strak design en veel zelfvertrouwen zijn geen ingrediënten die zullen zorgen voor een overwinning. Daar is meer voor nodig dan een paar kokkels of komkommers. Wat Argo in de zestiger jaren zo succesvol maakte was een gedegen coachkader en een groep getalenteerde roeiers, die gestructureerd te werk gingen. Het kan geen toeval zijn dat deze ingrediënten hebben bijgedragen aan een succesvol recept met als bekroning een prachtig gouden blik. Tegenwoordig lijkt de aandacht meer gericht op het uiterlijk in plaats van de inhoud, en dit zou nog wel eens kunnen leiden tot een bittere smaak na de maaltijd op 7 april.

door Michiel Jonkman

DE VERGETEN OORLOGSVLIEGER VAN NJORD

- over Bram van der Stok

De Jonge Acht van Njord wint in 1935 de Varsity met Bram van der Stok vermoedelijk op boeg. - Beeld door Han Broekema

Het is half zes 's middags op donderdag 30 mei 1935, een regenachtige Hemelvaartsdag. Een ogenschijnlijk generieke Varsity in het interbellum. Op het klotsende Noordzeekanaal liggen vier ploegen in de finale van de Jonge Achten: Triton, Nereus, Aegir en Njord. Eerstgenoemde ploeg schiet enthousiast uit de blokken, maar moet niet veel later de overmoedigheid bekopen. De Utrechters worden voorbij gestoken door de tegenstanders, met Nereus voorop. De ploeg uit Amsterdam oogt solide, glijdt makkelijk door het knobbelige water en lijkt af te stevenen op een overwinning.

Njord, dat in het begin van de wedstrijd worstelde met het ritme, heeft zich in de tweede kilometer herpakt en kruipt naar voren. De Amsterdammers worden zenuwachtig. Weg is opeens dat fluwelen ritme en het rotsvaste geloof in een goede afloop. Met honderd meter te gaan liggen Njord en Nereus nek aan nek, maar de Leidenaren drukken hun puntje voor dat van hun Amsterdamse concurrenten en komen met anderhalve meter voorsprong als eerste over de streep. De kranten zullen de finale van de jonge achten later beschrijven als een 'zeer spannende wedstrijd' en 'een waardig slot van den dag'.

Soldaat van Oranje

De overwinning betekent het eerste blik voor slagenduo Karel Hardeman en Ernst de Jonge. Eind mei 1935 weten ze nog niet dat hun avonturen nog lang zullen rondzingen in het collectieve geheugen van Njord. Ruim tachtig jaar later weet vrijwel iedereen die langer dan een jaar op de KSRV rondloopt van de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn, waar Hardeman en De Jonge samen met stuurman Hans van Walsum in de twee-met roeiden. Ook bekend zijn de verzetsactiviteiten van De Jonge die hem weliswaar het leven zouden kosten, maar vereeuwigd zouden worden in het op hem gebaseerde personage 'Guus' in Soldaat van Oranje.

Oorlogsvlieger van Oranje

Waar de namen De Jonge en Hardeman voortklinken in de geschiedenis van Njord, weet niemand meer wie de nummer drie was van de Jonge Acht van 1935. Naast Hardeman en De Jonge zaten er immers ook nog zes andere roeiers in de boot; Heyting, Faber, Zonnevylle, Asjes, Hepkema en stuurman Müller zegevierden eveneens. Van der Stok, een passant in de lange historie van Njord-roeiers, zat op de derde boegplek. Net als de rest van de ploeg is hij vergeten; hij die slechts één jaar rond peddelde in Leiden, driemaal blik trok en zijn medicijnenstudie vaarwel zegde. Maar de oudere generatie van Njord zal zich hem wel herinneren als je zijn voornaam erbij pakt. Bob. Bob van der Stok, oorlogsvlieger van Oranje.

Met saxofoon op een paal op het Galgewater

In die ene jonge acht van Njord in 1935 blijken twee roeiers te hebben gezeten die beiden beroemd zijn geworden door gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog. Aan de ene kant Ernst de Jonge, een bevlogen idealist die samen met zijn goede vriend Hardeman na een onfortuinlijk jaar in de overnaadse vier wilde schitteren in een wedstrijdploeg. Aan de andere kant Bob van der Stok, een van een Zwitserse kostschool afkomstige negentienjarige die tijdens de ontgroening op een paal in het Galgewater werd gezet om saxofoon te spelen terwijl zijn jaargenootjes op het vlonder van Njord afzagen.

Fokker D.XXI versus Messerschmidt

Hun wegen scheiden al na dat ene jaar. Van der Stok richt zich na drie blikken – naast de Varsity-overwinning ook een zege tijdens de Hollandia en winst op de Lustrumwedstrijden van Minerva in de Jonge Vier – op zijn grote passie: vliegen. Als de oorlog uitbreekt wordt de voormalige Njord-roeier opgetrommeld om de Duitse luchtmacht te bevechten. Het is een schier onmogelijke opdracht. De nazi's hebben met de Messerschmitt een hypermoderne gevleugelde gevechtsmachine, waarnaast de Nederlandse Fokker D.XXI een papieren vliegtuigje lijkt. In de vijf dagen tot de Nederlandse capitulatie weert Van der Stok zich echter kranig. Wat heet: hij haalt met zijn bescheiden Fokker zeker één Duitse jager neer. In zijn memoires zal hij zelf schrijven dat het er 'minimaal twee waren'.

Krijgsgevangenschap

De capitulatie is het begin van een krankzinnig avontuur. Samen met Erik Hazelhoff Roelfzema ontsnapt Van der Stok per boot naar Engeland, gaat hij als piloot aan de slag bij de Royal Air Force, haalt hij in zijn Spitfire als flying ace meer dan vijf vijandelijke toestellen neer, wordt hij zelf op 12 april 1942 neergeschoten bij het Franse dorpje St. Omer en zit hij vervolgens twintig maanden krijgsgevangen in het Duitse kamp Stalag Luft III, een slordige 140 kilometer ten zuidoosten van Berlijn.

Spectaculaire ontsnapping

Maar dat is pas het begin. In maart 1944 ontsnapt Van der Stok met 75 anderen via een tunnel uit het kamp en is één van de drie officieren die uit handen van de Duitsers weet te blijven. De overigen worden opgepakt, en een woedende Adolf Hitler beveelt vijftig van hen te executeren. Van der Stok zwerft ondertussen wekenlang met valse identiteitsbewijzen door Europa – via Duitsland, Nederland, België, Frankrijk en Spanje naar Engeland – en blijft daarbij wonder boven wonder uit handen van de Duitsers. De andere twee ontsnapten, twee Noren, steken vanaf Denemarken over naar Zweden. Roeiend.

The Great Escape

Het verhaal over de ontsnapping uit Stalag Luft III lijkt haast een filmscenario – en dat is het ook. In 1963 verschijnt The Great Escape, waarbij de echte avonturen van Van der Stok model staan voor hetgeen Hollywood-acteur James Coburn meemaakt op het witte doek. De negentienjarige magere tiener die op die druilerige Hemelvaartdag in 1935 op positie drie in de winnende jonge acht van Njord zat, herken je niet terug in die film. De film straalt rauwheid uit, niet meer het onschuldige van voor de oorlog. Het is deze vervaging, het vergeten verleden van voor de Tweede Wereldoorlog, dat Njord ervan weerhield Bob van der Stok in het collectieve geheugen op te slaan als niet zomaar een passant.

Grote onbekende op Njord

Van der Stok was zowel te klein als te groot voor Njord. Te klein, omdat hij een weinig opzienbarende roeier was die de vereniging al na een jaar achterliet; geen Njord-man in hart en nieren zoals De Jonge en Hardeman dat wel waren. Te groot omdat hij niet paste binnen de muren van dat gebouw aan de Morsweg. Hij moest vliegen; hij moest krankzinnige avonturen beleven en de uitdagingen aangaan die de oorlog hem toewierp. En na 1945 lonkte de wijde wereld. Hij emigreerde naar de Verenigde Staten en sleet zijn dagen aan de westkust. Zijn kinderen wisten niets van het roeiverleden van hun vader, die in 1993 overleed en hen nauwelijks vertelde over zijn dagen in Leiden, over de saxofoon in de groentijd, en, zoals hij het zelf in zijn memoires schrijft: 'de roeiblikken van de jonge acht op de Varsity. Tot nu dan.

door Sem Alberga

NJORD

- Hoe twee burgers de mentaliteit veranderen op Nederlands enige koninklijke studentenroeivereniging

Njord, een vereniging bekend om haar rijke sportieve historie, haar recente successen van eenlingen als Jacobine Veenhoven, Jaap Schouten en Nicole Beukers, maar ook om haar ploegen die de laatste twintig jaar steevast de strijd met de kamprechtersboot voeren. Zal de rest van de vereniging het voorbeeld van de eenlingen volgen? Een interview met Lili Wabeke-Meeuwisse en Nienke van Zijp, de coaches achter de successen.

Op een grauwe winterdag staat het met graffiti bekladde gebouw aan de Morsweg in Leiden er wat troosteloos bij. Buiten liggen de fietswrakken in de tuin en hangt een lucht van verbrand plastic. In de steenkoude sociëteit staat een roeier wat gelakt hout in stukken te trappen om de haard van brandstof te voorzien. Aan een tafel drinken Meeuwisse en Van Zijp, die zelf nooit lid waren van een studentenroeivereniging, warme thee uit plastic bierbekertjes.

Voorwaarde scheppen om hard te trainen

Het was Jaap Schouten die vroeg of zijn oude juniorencoach Wabeke hem ook in zijn studiestad Leiden wilde begeleiden, vlot gevolgd door het bestuur van Njord dat vroeg of ze niet meer scullers dan alleen Jaap wilde begeleiden. En toen ging het balletje snel rollen. Via Jan Klerks werd snel daarna ook Van Zijp binnen gehaald. Successen volgden van inmiddels toonaangevende Nederlandse individuen zoals Jacobine Veenhoven, Nicole Beukers, Marie-Anne Frenken en natuurlijk Wereldbekerwinnaar Jaap Schouten. “Een kwestie van de voorwaarden scheppen om consequent hard te kunnen trainen, daarnaast is het belangrijk dat je technisch stappen blijft maken” antwoordt Van Zijp op de vraag waar het succes vandaan komt. Bovendien vinden de coaches het belangrijk dat roeiers bij elkaar en bij het concept passen, al is het een bonte verzameling met gewichten uiteenlopend van 57 tot 100kg en leeftijden van 19 tot 28 jaar. Wabeke: “Maar net als iedere andere ploeg gaan ze ook samen eten en naar elkaars afstudeerfeestjes, het is heel gezellig!”

Contrast met rest vereniging

De prestaties van de scullgroep staat in schril contrast met de rest van de wedstrijdsectie. In het eerstejaarsklassement aller tijden (sinds 1991) staat Njord op een teleurstellende twaalfde plaats met slechts twee eindoverwinningen, waarvan de jongste inmiddels achttien jaar geleden. Volgens Wabeke was gezelligheid belangrijker dan roeien, en was er weinig kunde en structuur te bekennen.

Voorzichtige kentering

Langzaam lijkt er echter toch een kentering plaats te vinden, vorig jaar werden beide heren achten vijfde en werd de dames acht zelfs derde. “Doordat de scullgroep altijd op Njord traint ziet de rest van de vereniging wat echt trainen is, zo zie je dat mentaliteit en methodes worden overgedragen”, zegt Van Zijp, die vorig jaar voor het eerst ook als hoofdcoach voor de eerstejaars was aangesteld, overtuigd. “Als mensen dat nog nooit hebben gezien heeft het ook geen zin om ze op te leiden.” Vooral het aanbrengen van structuur, technische focus en trainingsdiscipline is belangrijk. Wabeke: “De roeiers trainden helemaal niet hard in vergelijking met hun tegenstanders, maar wèl hard voor Njord begrippen.” Bovendien zie je dat oud-roeiers uit de scullgroep ook gaan coachen. Jelmer Gaastra en Tim Christen coachen nu de middegroep zwaar. “Roeiers worden coaches en coaches leiden weer nieuwe roeiers op. Zo creëer je een vliegwieleffect!” aldus Wabeke.

Toproeiers in Leiden

Een van de pijlers is dat hun beste roeiers niet op de Bosbaan trainen, maar gewoon in Leiden. Het effect op eerstejaars zou anders waarschijnlijk veel kleiner zijn. Bovendien maakt het de combinatie tussen studie en topsport een stuk behapbaarder. “Hoewel we maar wat graag onze roeiers op de Bosbaan zouden zien trainen, is de begeleiding niet optimaal. In Leiden krijgen ze meer aandacht, structuur en duidelijkheid zodat ze weten waar ze aan toe zijn” zegt Wabeke.

Hoe lang ze nog doorgaan? Van Zijp nog zo lang de chemie er nog is met de roeiers en ze er lol en voldoening uit blijft halen. “Ze mag niet zwanger worden!” vult haar mede-coach lachend aan. Wabeke zegt nog hooguit door te willen tot Rio. “Ook ik heb een uiterste houdbaarheidsdatum.” Als tegen die tijd het vliegwiel voldoende op gang is lijkt Njord weinig in de weg staan om oude tijden te doen laten herleven.

Lili Wabeke-Meeuwisse (rechts op de foto)
Coacht momenteel: Scullgroep Njord
Jaren coachervaring: 30
Coach hoogtepunten: Jaap Schouten (gehele Oeuvre), Jacobine Veenhoven (OS gehaald), eerstejaars achten Njord 2012
Roeide voor: de Laak
Jaren wedstrijdroeiervaring: 10 jaar
Hoogtepunten: vele WK's tussen '78 en '85, OS in '80

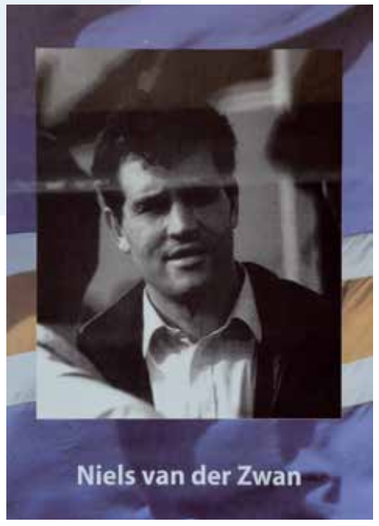
Nienke van Zijp (links op de foto)
Coach momenteel: Scullgroep Njord, begeleid alle tweedejaars 4- Njord 2013
Jaren coachervaring: 9 jaar
Coach hoogtepunten: Nicole Beukers SB WK, Marie-Anne Frenken WK, Karien Robbers SB WK, Jacobine Veenhoven OS, eerstejaars achten Njord 2012
Roeide voor: Die Leythe
Jaren wedstrijdroeiervaring: 5
Hoogtepunten: geen (“Ik was niet zo goed...”)

door Anne Schellekens en Nienke Kingma

PROTEUS

- Het bescheiden succes

Wij schrijven 23 november jongstleden. De succesvolle Proteusroeisters Chantal Achterberg en Sytske de Groot worden met overtuigende unanimiteit benoemd tot ereleden van Proteus-Eretes. Het avondvullende programma wordt – met het elan van een echte showmaster - begeleid door Proteuscoryfee (en tevens erelid) Niels van der Zwan. Eén opmerkelijke zin ontvalt hem wanneer de avond al in de informele sfeer is beland. “Vroeger, toen ik nog voor Proteus roeide, zou ik dit niet zo snel gedurfd hebben...”

De foto van erelid Niels van der Zwan die in de sociëteit van Proteus hangt - Beeld door Robert van Houten

Bescheiden en verlegen roeiers

Een bijzondere uitspraak voor iemand die lang gezien werd als ‘de meest sociale roeier van Nederlandse roeiwereld’. Het geeft wellicht een interessante kwestie met betrekking tot de oranje-blauwe roeivereniging weer. Hoe zit dat met die Proteeërs? Het gros straalt bescheidenheid, verlegenheid en soms zelfs absolute naïviteit uit. In het algemeen wordt nogal eens gesteld dat overmatige bescheidenheid en succes in de sport elkaar in de weg zouden kunnen zitten. Proteus lijkt het tegendeel te bewijzen: afgelopen jaar werd zelfs de zogeheten ‘Tritonbeker’ voor de beste prestaties in binnen- en buitenland gewonnen. De volgende vraag doemt dan eveneens op. Ben je bescheiden en verlegen omdat je bij Proteus roeit óf roei je bij Proteus omdat je bescheiden en verlegen bent?

Ondergetekenden stellen dit alles aan de kaak bij respectievelijk van der Zwan himself en aanstormend talent Sjoerd de Groot. Hoewel twee verschillende Proteusgeneraties vertegenwoordigend, vertonen Van der Zwan en De Groot opmerkelijk overeenkomstige percepties wanneer het gaat om bovenstaande kwestie. Beiden zien in de zogenoemde bescheidenheid de kracht van Proteus. De Groot stelt: “Ik denk dat je het wel bescheidenheid kunt noemen. Ik zie het vooral als de kunst om kritisch naar jezelf te kijken.” Van der Zwan beaamt dat er in ‘zijn tijd’ al een soortgelijke sfeer op Proteus was. “Iedereen kreeg de ruimte om zichzelf te zijn, maar het kritisch naar jezelf kijken werd vanaf mijn eerste jaar ‘onderwezen’.” Hij stelt bovendien: “Er zou best een verband kunnen zijn wat betreft de aanwas: als je een iets grotere bek hebt dan ga je misschien toch sneller bij Laga roeien.”

Neiging tot relativeren

Die kritische blik en de bescheidenheid hebben volgens beiden ook een andere kant. De Groot: “Het is een kracht, maar we hebben soms de neiging daarin door te slaan.” Van der Zwan ziet het effect daarvan ook. “Ik was een ster in het relativeren van mijn succes. Dan had ik eenmaal een medaille binnen en dan dacht ik: ‘ach, zoveel stelt het ook weer niet voor, het is maar roeien...’.” Het is dan ook aardig dat De Groot, Van der Zwan als zijn grootste voorbeeld op roeigebied ziet. “Er hangt een foto van Niels bij ons op de barzolder die mij inspireert. Daaruit blijkt hoe vet het is om echt iets te bereiken.” Van der Zwan is minder van zijn eigen foto onder de indruk en zegt: “Grappig dat Sjoerd dat zo ziet, maar hij moet vooral naar zichzelf kijken. Ik hoop dat hij zich zo blijft ontwikkelen. En ja die foto: daar sta ik geloof ik gewoon een beetje belangrijk te doen....” Relativeren dus – kennelijk ‘des Proteus’.

Hoe zit het dan met bovenstaande vraag? Misschien is het antwoord wel: een beetje van allebei. De bescheiden en soms zelfs verlegen Delftse student lijkt in het roeien de voorkeur te geven voor ‘de Beuk’ als thuishaven. Daar worden, in alle rust op de Schie, de trainingen afgedraaid en wordt de ontwikkeling van de roeier goed gefaciliteerd. Bovendien wordt diens bescheidenheid gewaardeerd, ondersteund en zelfs versterkt en vormt het misschien wel de basis voor alle successen die komen gaan.

Geen Varsity-goud maar wel het kruisje van 1963

- interview met Paul Kraaijenhagen

18 januari 2013 was het 50 jaar geleden dat de 'hel van 1963' werd verreden. De zwaarste Elfstedentocht uit de geschiedenis. Het was de koudste winter in Nederland sinds 1789, het jaar van de Franse revolutie. Een van de 9294 toerrijders was de materiaalcommissaris van de USR Triton, Paul Kraaijenhagen. Hoe raakte hij verzeild in deze tocht en wat maakt hem zo bijzonder dat hij tot de 0,7 procent behoorde die de finish behaalde?

De inmiddels 73-jarige Kraaijenhagen ontvangt ons hartelijk in zijn statige Haagse woning te midden van zijn huidige passie, moderne kunst. Bevlogen vertelt Kraaijenhagen over zijn studie kunstgeschiedenis, die hij begon na zijn pensionering als dierenarts. Voor ons wordt meteen duidelijk: dit is een man met een verhaal.

Het fundament

In 1939, vlak voor het begin van de Tweede Wereldoorlog werd Kraaijenhagen geboren. Samen met drie broers groeide Kraaijenhagen op in een gezin waar een streng regime gericht op discipline, zelfredzaamheid, onderlinge concurrentie en doorzettingsvermogen de basis vormde. Twee vers in het geheugen liggende wereldoorlogen en de continue aanwezige dreiging van een derde koude oorlog motiveerde vader en moeder Kraaijenhagen de jongens weerbaar en hard op te voeden. 'De Bom' kon tenslotte ieder moment vallen. Kraaijenhagen noemt als voorbeeld een huishoudelijk takenschema, dat dagelijks voor schooltijd verricht moest worden na een fluitsignaal van vader om 6.30u 's morgens. Iedere zondag vond familieberaad plaats. De broers moch-

17

VRAGENLIJST T.B.V. DE DOCUMENTAIRE.

- * - * - * - * - * - * - * - * -

Heer : P. Kraayenhagen

Adres : Sprongweg 82 Utrecht

Uw leeftijd	23 jaar
Uw beroep	student in de Diergeneeskunde.
Voorbereiding t/d tocht?	Ja, gedurende vele jaren voor gegoeds betreffende kleding, voeding, rustpunten, aanmelden, enz.
Lid van een sportvereniging	Utr. Stud. Roeiver. Triton.
Ervaring in Elfstedentochten	neen.
Tijd van starten	5.30 uur start van eerste groep, die echter door omstandigheden (publiek) later kon starten.
Tijd van aankomst	21.50 uur
Welk soort schaatsen	Ballingruds (hoge Noren)
Hoe laat in Bolsward	± 12.00 uur
Hoe laat ongeveer in Barthlehiem	± 18.30 uur
Met of zonder bril gereden	nadat de zon op was, met bril
Wat soort bril	~~motorbril/zonnebril~~ ski bril.
Heeft U lichamelijk ongemak gehad op de dag zelf	neen
Waren deze afwijkingen tijdelijk	—
Was Uw conditie een week later weer geheel hersteld	Conditie vrij goed, doch niet voldoende om met het zelfde gemak deze tocht te rijden.
Heeft U zware inzinkingen gehad	geen.
Hoe reageerde Uw omgeving op Uw succes	verrast, ontsteuning blij en hartelijk, overweldigend, enthousiast. grootse huldiging op de societeit P.H.R.W.
Wat waren Uw drijfveren om toch mee te doen, ondanks voorspelde zware tocht"	Ik had al 5 jaar naar deze tocht uitgekeken, was op het ergste voorbereid en stelde on te proberen hem uit te rijden.
Gaarne Uw pasfoto bijsluiten.	gaarne retour
Heeft U leuke ervaringen opgedaan. Vertel ze gerust uitvoerig. (Ruimte hiervoor eventueel achterkant)	Getroffen werd ik door de weergaloze ruijte, waarop ieder Tries met de rijders meleeft. Zo stond o op het zeldzaam eenzame en voor en gedeelte reeds dichtgewaaide stuk tussen Franeker en Barthlehiem een keel ond vrouwtje al veel lang in de ijskoude wind te wachten op de sporadisch langs komende rijders. Ze had een tas bijzich met daarin een pot met koffie, die door het lange staan ijskond geworden was. Ze was pas gelukkig als je minstens 1 kopje van haar koffie had genomen, terwijl zij in het Tries

›

George Schweigmann uit Leeuwarden reed naast de tocht van '63 sinds 1942 nog zeven andere Elfstedentochten uit; een uniek record. In 1963 nam Schweigmann het initiatief om een vragenlijst te sturen naar de 69 toerrijders die de finish hadden gehaald, onder wie hijzelf. Speciaal voor Varsity Magazine heeft de heer Schweigmann de originele enquete van Paul Kraaijenhagen laten inscannen. De voorzijde staat in het blad afgebeeld. De niet eerder gepubliceerde achterzijde met een uitgebreid verhaal vind u op www.varsitymagazine.nl. En de pasfoto kreeg Kraaijenhagen destijds netjes retour. Met grote dank aan de heer G.H.J. Schweigmann, Leeuwarden.

ten de kwaliteit van elkaars werkweek beoordelen en aan de hand daarvan werd de hoogte van ieders zakgeld bepaald. De onderlinge strijd in het gezin heeft de levens en onderlinge relaties van de broers tot op de dag van vandaag getekend, maar vormt misschien ook wel het fundament onder het Elfstedenkruisje uit 1963.

Houthakken in Noorwegen

Kraaijenhagen kwakkelde in zijn puberteit met zijn gezondheid. Mogelijk speelde de thuissituatie hierin een rol. Op advies van de huisarts, die het gezin goed kende, ging hij er een jaar tussenuit. Houthakken in Noorwegen. De dag voor vertrek kreeg Kraaijenhagen een telegram: 'kom maar niet, er is hier geen werk'. Toch vertrok hij en kwam uiteindelijk terecht op een boerderij waar hij een jaar hard werkte onder zware omstandigheden. Het werd de tijd van zijn leven.

USR Triton

Terug in Nederland behaalde Kraaijenhagen zijn HBS diploma en wilde diergeneeskunde gaan studeren. Vader keurde dit af. Zijn voorstel: 'Ga je eerst drie maanden oriënteren in Utrecht, doe de groentijd'. Zo geschiedde, waarna hij in militaire dienst ging. Het was 1959 en zijn broer Marinus roeide voor de eerste keer de Oude Vier voor Triton. Toen Kraaijenhagen in 1961 terug kwam uit militaire dienst werd hij de slag van de Jonge Acht. Met zijn 69 kilo was dit een zware opgave. Roeien bij de lichtekooien was voor Kraaijenhagen geen optie. Hij wilde ooit Oude Vier – 'Old Blue' – roeien en dat ging als lichtekooi niet lukken. De acht liep niet zo goed en Tjeerd van Wimersma Greidanus splitste de acht op in twee vieren. Uiteindelijk hadden ze in de vier een heel redelijk seizoen. Na dat seizoen volgde een grote teleurstelling. Kraaijenhagen werd door coach Gerard Leerink niet geselecteerd voor de Oude Vier. Kraaijenhagen: "Ik dacht, jullie kunnen de boom in. Ze probeerden het nog goed te maken met een bestuursbaantje, maar daar heb ik voor bedankt." Die winter lag er al heel vroeg ijs en Kraaijenhagen stortte zich op het schaatsen in plaats van roeien. Hij reed vele tochten en sommige twee keer op een dag om meer kilometers te kunnen maken. En toen kwam in januari 1963 de tocht der tochten. En zo viel alles precies op zijn plek.

De tocht

Alleen ging hij naar Leeuwarden, wetende dat je elkaar tijdens de tocht toch kwijt zou raken. Als een van de eersten stond hij bij de Beurs om zo in een vroege startgroep terecht te komen. In diezelfde rij stond ook Herman Rouwé, de latere Oude Vier winnaar voor Triton (1967). Het Elfstedenkruisje zou hij niet behalen. Wat kleding betreft was Kraaijenhagen goed voorbereid. Een door zijn moeder gebreide bivakmuts, een anorak, een skibril (wat bijzonder was in die tijd) en een dunne skibroek. Om zijn nek een blikken zaklantaarn. Zijn schaatsen, hoge noren van het merk Ving Ballangrud, waren exact dezelfde als die van de uiteindelijke winnaar Reinier Paping. Speciaal voor ons haalde Kraaijenhagen zijn elfstedenparafernalia van zolder. De stempelkaart, het kruisje, krantenknipsels en een grote stapel boeken verschenen naar aanleiding van de tocht. Zijn onderbroek is het enige bewaard gebleven kledingstuk. Daarin genaaid een HEMA-zeem voor het kruis.

Kraaijenhagen vertelt over de omstandigheden tijdens de tocht: "Het was klunen, klunen en nog eens klunen. Het ijs was bar slecht: 'kwalster', maar ik had het gevoel dat ik de wereld aan kon." Na Franeker, als je in het noordelijke niemandsland komt, kwam hij niemand meer tegen. Soms lag er een wedstrijdrijder in de sneeuwduinen die de weg volledig kwijt was. Hij nam verscheidene mensen, waaronder wedstrijdrijders, op sleeptouw omdat hij nog ruim in de tijd zat. Zo kwam hij om 21.50 uur aan in Leeuwarden. Zonder bevroren ledematen en redelijk fris. Dus gympies aan en in looppas naar zijn slaapadres. Daar was iedereen stomverbaasd dat Kraaijenhagen de tocht had uitgereden. Zelf vond hij het geen 'heldenwerk'.

Terug in Utrecht werd voor hem duidelijk wat voor uitzonderlijke prestatie hij geleverd had. De krant interviewde hem en op de sociëteit PHrM werd een kroegjool georganiseerd voor 'de winnaar (voor de Nederlandse Studentenwereld) van de ELFSTEDENTOCHT' zoals de Senaat het omschreef.

Bestuur Triton

Na de winter besloot Kraaijenhagen toch om commissaris van het materiaal te worden. Op Triton was begin jaren zestig een andere wind gaan waaien door de technische commissie onder leiding van Willebrand. Krachttraining en intervaltraining werden geïntroduceerd. Geïnspireerd door de Duitse fabrieksploegen werd de rug veel later ingezet en werd het water vloeiend gepakt in de inpik. Onder andere door deze veranderingen was het dat Triton na vijftien jaar de Varsity weer won in 1964. Waar Kraaijenhagen van droomde toen hij aankwam op Triton maakte hij mee als bestuurslid.

Van koningin tot koning van de hoeren

Tijdens het jaar in Noorwegen ontwikkelde Kraaijenhagen zijn liefde voor diergeneeskunde. Hij studeerde af in de diergeneeskunde. In Den Haag associeerde hij met een bevriende dierenarts. Met een klantenkring die varieerde van 'de Koningin tot de Koning van de hoeren' beleefde hij een kleurrijke carrière als dierenarts. Tijd voor sporten had hij toen al lang niet meer. Zijn lidmaatschap van de Elfstedenvereniging zegde hij dan ook een jaar of tien na de tocht van 1963 op. De drie latere tochten liet hij aan zich voorbij gaan.

Samen met het doorzettingsvermogen, dat hem al vroeg werd bijgebracht, is de bevlogenheid van Kraaijenhagen voor alles wat hij doet misschien wel doorslaggevend geweest voor wat hem succesvol heeft gemaakt en wat maakte dat hij als een van de weinigen het kruisje van 1963 opgestuurd kreeg. Ook al zal hij daar uit zichzelf nooit over beginnen.

door Mark Hengstman

EUROS

- In de ban van Jan

De selectieprocedure voor Euros' Oude Vier schept ook dit jaar weinig hoop. "Er hangt wel een inschrijflijstje op de gang, voor geïnteresseerden", weet een beteuterde roeier te vertellen. Het papiertje hangt er treurig bij, het ontbreekt aan grote namen. Dat wordt dus wederom bidden om een wonder.

Maar van God moeten de Tukkers het niet hebben; het is leeg in de kerken van Enschede. Euros zoekt zijn heil elders en heeft zijn geloof gevestigd op Jan van Delden, sportinstructeur bij de Universiteit Twente en coach bij Euros, maar boven alles charismatisch leider van CrossFit Twente, een fitness-stroming met sektarische trekjes.

'Lomp rop'm'

"Het heeft inderdaad wel wat weg van een sekte. Maar, dat is bij roeien toch ook zo?" grinnikt fitnessguru Jan, terwijl hij me rondleidt in zijn gloednieuwe sportschool. Het TL-verlichte zaaltje ligt vol rubberen matten, losse gewichten en olympische halters. De ruimte is overduidelijk ingericht voor het betere smijtwerk - of, op z'n Twents, 'lomp rop'm'- maar het is zeker geen gewone sportschool. Hier wordt louter ge-CrossFit en dat is héél iets anders. "Het is een 'way of life'." Fitnessguru Jan en zijn volgelingen hoeven de deuren niet eens langs om zieltjes voor zijn sportschool te winnen. De mensen komen naar hém toe. Wat is het geheim?

Less is more

Om te beginnen verveelt CrossFit niet zo snel als traditionale krachttraining. Het is namelijk elke dag weer een verrassing wat de workout inhoudt. Een constante is echter dat de training explosief is en hooguit twintig minuten duurt. Eigenlijk is de succesformule heel simpel. "Je doet zo veel mogelijk, zo snel mogelijk." En dit alles zonder gebruik te maken van apparaten. Niet voor niets luidt het devies 'we don't need machines, we create them'. De sport vindt inmiddels wereldwijd gretig aftrek bij een uiteenlopend publiek. Zo wordt er ge-CrossFit bij de Deense kustwacht en Canada's nationale roeiploeg, met vele geredde mensenlevens en gouden plakken als resultaat. En sinds een jaar of drie moet Euros er nu dus ook aan geloven, maar zal het genoeg zijn voor een gouden Varsity-blik?

Beeld door Madeleine Loman

Squatten met kokosnoten

Wanneer alle Euros-roeiers nou eens net zo fanatiek waren als hun instructeur, dan zou ik ze een goede kans geven. De goedlachse Jan is een wolf in schaapskleren. Met z'n lengte had hij makkelijk stuurman kunnen zijn en hij is de jongste niet meer. Maar de tekst op z'n t-shirt verraadt zijn ware aard: 'what doesn't kill you makes you stronger'. En die kotsemmer in de hoek van de zaal staat er ook niet voor niets. Jan mag zich tot de 'CrossFit-cracks' van het eerste uur rekenen en was een van Nederlands eerste instructeurs. Hij is volledig in de ban van CrossFit en iedereen mag het weten. Zelfs op vakantie blijven zijn Facebook-vrienden op de hoogte van het aantal 'zercher squats, push ups en pole rows' dat hij per dag weet te voltooien. Niks geen vakantiekiekjes van drankjes op het strand, maar foto's van geïmproviseerde oefeningen: pull-ups aan een palmboom en squats met kokosnoten en wrakhout. Dit is overigens precies de charme ervan, aldus Jan. "Het is lekker primitief." En dat past wel bij de Twentse rauwdouwers.

Oppassen geblazen

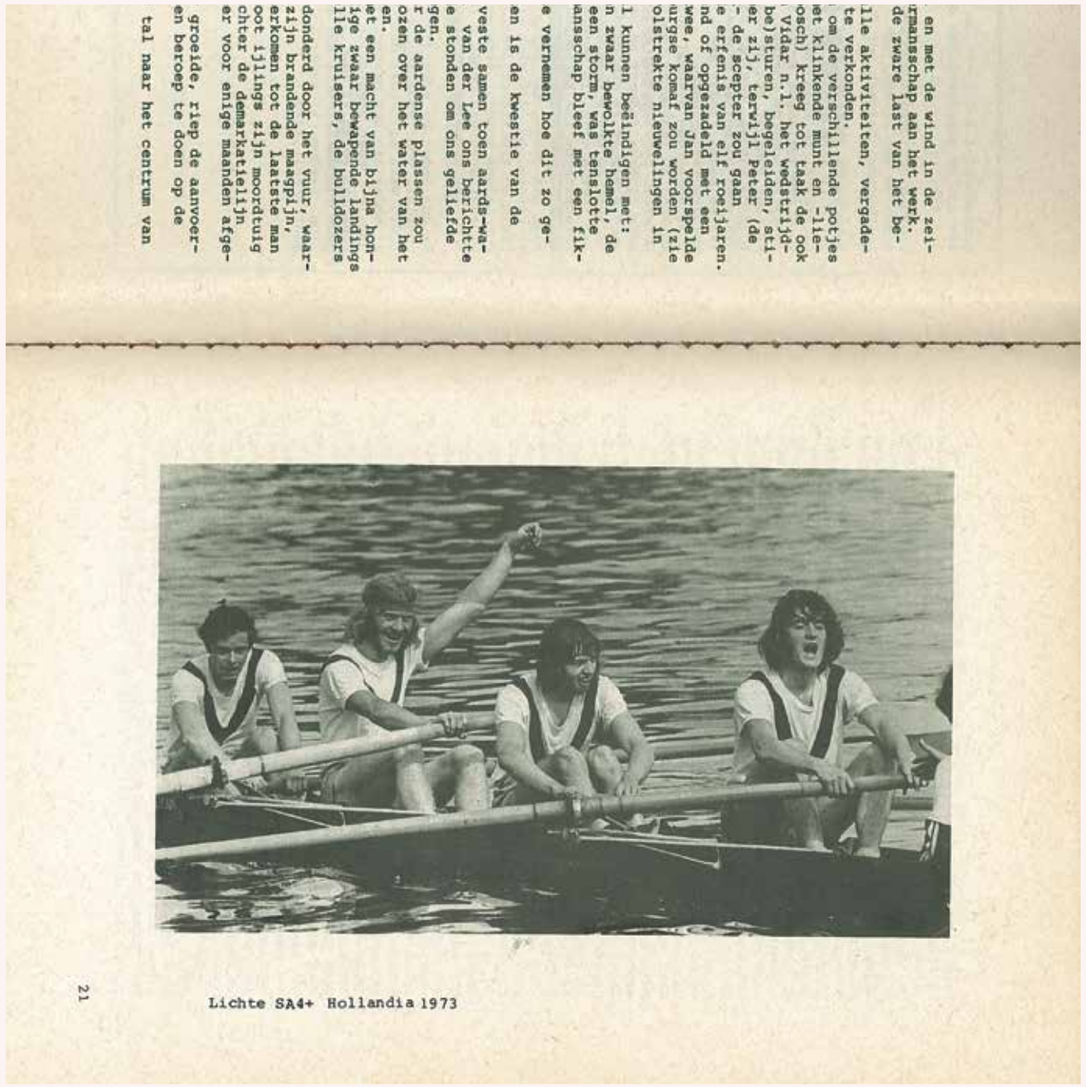
Met het oog op de Oude Vier is de opkomst bij de sessie voor ouderejaars echter weinig hoopgevend: zes man, en daarmee is bijna iedereen present. Zondagmiddag hebben ze naar alle verwachting ruim voldoende tijd om bier te drinken en plaggen te gooien. En bij dat laatste kunnen ze nog wel eens voor een verrassing zorgen. De afgelopen trainingen werden namelijk verschillende werptechnieken getraind met cowbells die het gewicht van een plag aardig benaderen. Wordt het uiteindelijk toch nog oppassen voor Euros deze Varsity.

door Luitzen de Boer

VIDAR

- Verleden en heden

Zoals algemeen bekend, is geschiedschrijving selectief. Wie op de ene vereniging wordt geëerd als held, wordt door de rest gezien als een valsspeler die te vroeg vertrok en ermee weg kwam. De ene vereniging meldt fenomenaal te winnen, de eerste keer dat ze meedoen aan het hoofdnummer. De rest verhaalt vooral over de enorme honger die er heerste in de nasleep van de Eerste Wereldoorlog en hoe toen vier weldoorvoede boeren opeens konden winnen.

en met de wind in de zei-
rmanschap aan het werk.
de zware last van het bo-
lle aktiviteiten, vergade-
te verkonden.
om de verschillende potjes
et klinkende munt en -lie-
osch) kreeg tot taak de ook
Vidar n.l. het wedstrijd-
be)sturen, begeleiden, stii-
er zij, terwijl Peter (de
- de scepter zou gaan
e erfenis van elf roeijaren.
nd of opgezadeld met een
we, waarvan Jan voorspelde
urgse komaf zou worden (zie
olstrekte nieuwelingen in
l kunnen beëindigen met:
n zwaar bewolkte hemel, de
een storm, was tenslotte
anschap bleef met een fik-
e vernemen hoe dit zo ge-
en is de kwestie van de
veste samen toen aards-wa-
van der Lee ons berichtte
e stonden om ons geliefde
gen.
r de aardense plassen zou
ozen over het water van het
en.
et een macht van bijna hon-
ige zwaar bewapende landings
lle kruisers, de bulldozers
donderd door het vuur, waar-
zijn brandende maagdijn,
erkomen tot de laatste man
oot ijlings zijn moordtuig
chter de demarkatielijn
er voor enige maanden afge-
groeide, riep de aanvoer-
en beroep te doen op de
tal naar het centrum van

21

Lichte SA4+ Hollandia 1973

Een doorsnee jaren '70 ploeg van Vidar die de lichte SA4+ op de Hollandia in 1973 wint - Beeld uit lustrumboek Vidar

Beeld van Vidar
Iedereen heeft wel een beeld van Nereus of Laga. Van Rotterdam of Groningen. Maar wat moeten we nou denken van een vereniging als Vidar? En wat moet je nou in godsnaam in Tilburg? In de Varsity-archieven troffen we enkel onderstaand gedicht.

Denkend aan Vidar
zie ik roodgrijze roeiers
traag door een smalle
roeibaan gaan,

rijen ondenkbaar
trieste gebouwen
als hooge pluimen
in en om Tilburg staan;

Bekende Vidar-coryfeeën
In 'Het vieste studentenhuis van Nederland' (officieel zo uitgeroepen door 'De Smaakpolitie' van SBS6 (je zou er trots op kunnen zijn, 'winnen is winnen!')), treffen we de roeiers die waarschijnlijk de Oude Vier van Vidar gaan vormen. Zij worden de zesde Oude Vier ooit van Vidar. En, naar eigen zeggen, de eerste die finale zullen gaan roeien. Op onze vraag of Vidar wel coryfeeën of legendes heeft komen ze niet verder dan John Dundas. Zoals u vorig jaar in uw favoriete magazine kon lezen is dit de bekendste zware roeier ooit van (niet alleen) Vidar, maar roeide hij Oude Vier voor Njord. Ons kwam echter ter ore, dat er in het verleden ook toproeiers van KNSRB-verenigingen Oude Vier roeiden voor Vidar. Hier kon de huidige generatie ons echter niets over vertellen.

Duik in de geschiedenis
U kent ons natuurlijk als niet versagende speurhonden naar de waarheid, niet bang voor een rel of een rechtzaak. Daarom gingen wij voor u op onderzoek uit. We vonden uiteindelijk een nooit gepubliceerd stuk voor het Lustrumboek van de KNRB van zo'n tien jaar geleden

"Alle begin is moeilijk, maar in sommige gevallen duurt zo'n begin wel heel lang. Zo ook bij Vidar, waar zelfs de golfslag van het water nog een zachte 'g' heeft. Na de oprichting in 1961 zou het tot 1966 duren voor het eerste klasserende blik getrokken werd. Wat veelal wordt verzwegen, is dat dit eerste blik (in de Nieuwelingen 2+) vooral te danken was aan het terugtrekken cq. omslaan van de andere tegenstanders. Later werd er wat meer gewonnen, maar in Tilburg vindt men al snel iets een klasserend blik. Zo staat tot op de dag van vandaag een roeier vrij hoog in de eeuwige blikkenlijst, terwijl al de aan hem toegeschreven klasserende blikken (op twee na) jeugdwedstrijden over 1000 meter betroffen en dus waarschijnlijk niet meer waren dan een paar lollies. Ook kwam er begin jaren '80 een mysterieuze corporale vier één seizoen voor Vidar uit. Deze oud-roeiers van Njord, Laga en Nereus roeiden vier klasserende blikken bij elkaar."

Niet gehinderd door bescheidenheid
Helaas, de heren die wij spreken, praten niet over het verleden. Ook op de website van Vidar staan onder het kopje 'geschiedenis' hier niets over vermeldt. Er staan überhaupt alleen maar lichte pikken en vrouwen bij naam genoemd. Maar onze gastheren vinden "lichte pikken net goed genoeg voor de afwas" en willen daar verder geen woorden aan vuil maken. (De opmerkingen over vrouwen zal ik u besparen). Hun eigen verleden echter, is niet om over naar (uw) huis te schrijven. Gemiddeld drie blikken en twee van hen twee jaar in de eerstejaars acht. Het zijn opvallend grote en sterke Brabantse jongens en ze worden niet gehinderd door bescheidenheid, thuiswonen of realiteitszin. Ze denken zelf vierde te worden. Ondanks weinig indrukwekkende tijden in de boot vorig jaar, stralen deze jongens een kalm soort overtuiging uit.

De ergometertijden zijn goed. Er worden grote hoeveelheden supplementen geslikt. Ze drinken bietensap en rusten goed uit tussen de trainingen. "Een student is iemand die 50% van de tijd niets doet" aldus een van hen op de vraag of 32-jarigen nog 'student' zijn. Ze willen nog zeker een aantal jaar doorgaan en daarom is het doel voor dit jaar veel leren. Het maakt niet uit dat ze geen jeugdroeiers zijn, want "die hebben misschien wel een goede techniek, maar hebben geen instelling en zijn niet sterk".

Varsity-overwinning in 2016
Met hen praten we dus over het nu en de toekomst. Vidar heeft zich als doel gesteld om in 2016 de Varsity te gaan winnen. Hiervoor is de loods uitgebreid verbouwd ("met extra bar, geschikt voor al uw house- en technofeesten"). Komt er top professionele coaching en er is een prachtige nieuwe Empacher acht. (Vorig jaar werd op de pre-varsityborrel naar verluidt een vier jaar oude Empacher-acht met vleugelriggers verbrand, maar ook over dit verleden mag niet worden gepraat.)
Abramovitsj avant la lettre?

Het verleden is echter vaak verrassender dan je denkt. Uit ons eigen onderzoek blijkt dat er ooit Vidar-roeiers waren, die de Oude Vier op de Varsity hebben gewonnen. Dit waren Lagaaier Henk Helle en Nereïd Jan van Laarhoven (ook bekend van de Mexico Acht). De winnaars van de Varsity van respectievelijk 1970 en 1971. Samen met ex-Njord Oude Vier-roeier Floris Bakels (1973) en Lagaaier Lex van Gunsteren roeiden zij van '78 tot '81 in een vier-met voor Vidar. Betreft het hier een 'Roman Abramovitsj-verhaal avant la lettre' waarbij een kleine vereniging, toproeiers uit 'het Westen' wegkoopt?

Nee. Na hun studententijd werkten zij toevallig allemaal in het zuiden. Omdat het geografisch handig was mochten ze lid worden van Vidar. Helle is zeer verbaasd om te horen dat hij in de blikkenlijst van Vidar staat vermeld. "Als je al zoveel blikken hebt als wij, weet je het natuurlijk niet meer precies. Maar het waren zeker allemaal veteranen wedstrijden. Ik weet niet meer hoeveel we er gewonnen hebben. Maar ik denk ook dat er maar één twee kilometer wedstrijd bij was." Ze voelden zich welkom op de vereniging. Ze hadden zelfs een coach van Vidar, maar bemoeiden zich verder weinig met de vereniging. De twee Varsity-winnaars deden onlangs nog in de twee-zonder mee aan de Paul Veenemans Prijs. "Wij wonnen het veteranen veld dik en eindigden zelfs in de top van het senioren A veld. Voor Vidar dus." Dit is dus een beter resultaat voor Vidar dan alle huidige roeiers die wij spreken tot nu toe hebben behaald.

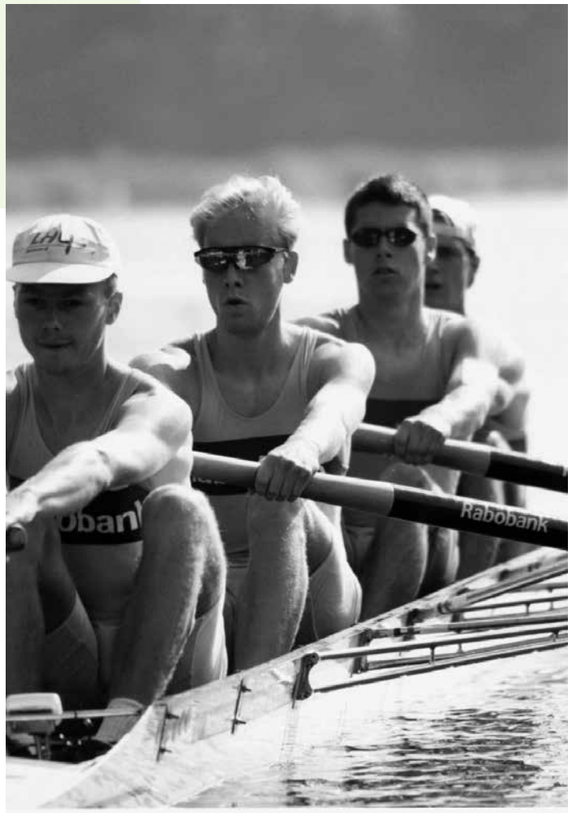
Verleden en heden
Het verleden van het zware roeien en de Oude Vier op Vidar is nog heel bescheiden. Deze jongens zijn dat grappig genoeg niet en misschien is hun toekomst dat ook niet. Er zijn traditioneel meer verenigingen die jaren achter elkaar roepen dat ze de Varsity gaan winnen dan verenigingen die dat ook daadwerkelijk doen. Vidar begint nu ook met roepen, we zullen zien of ze het ook kunnen.

door Michiel Jonkman

THÊTA

- De goudgele generatie van de Grote Vijf

Er borrelt wat in het zuiden des lands. Thêta, een vereniging die de afgelopen jaren niet echt kon bogen op grote successen, wil zich weer nadrukkelijk bezig gaan houden met de top van het Nederlandse roeien. Het is alsof de Brabanders zijn wakker geschud uit een langdurige winterslaap. Opeens wil men weer, durft men weer hoge doelen te stellen en te dromen. Er galmt een oerkreet over de Eindhovense zandgronden, die klinkt als een roep om de oude tijden weer in ere te herstellen.

Karel Dormans (tweede van links) in zijn eerstejaar, waarin hij meteen de internationale wedstrijden in Keulen start - Beeld uit Archief Thêta

Er borrelt wat in het zuiden des lands. Thêta, een vereniging die de afgelopen jaren niet echt kon bogen op grote successen, wil zich weer nadrukkelijk bezig gaan houden met de top van het Nederlandse roeien. Het is alsof de Brabanders zijn wakker geschud uit een langdurige winterslaap. Opeens wil men weer, durft men weer hoge doelen te stellen en te dromen. Er galmt een oerkreet over de Eindhovense zandgronden, die klinkt als een roep om de oude tijden weer in ere te herstellen.

Erkenning en vernieuwde houding

De kiem van de renaissance lijkt in 2010 te liggen. Drie jaar geleden besloot de Eindhovense roeivereniging plotseling de helden van weleer te eren. In één klap werden Dirk Lippits, Gerard Egelmeers, Jeroen Spaans, Joeri de Groot en Karel Dormans lid van verdienste. Vijf roeiers die een decennium geleden veel (inter)nationale successen behaalden voor de Eindhovense studentenroeivereniging. Eindelijk kregen ze hun erkenning. Karel Dormans zegt het ook wel te proeven, die nieuwe houding. Hij is sinds 2010 weer wat meer betrokken bij zijn oude roeivereniging en merkt dat er veel parallellen te trekken zijn met de jaren dat hij roeide in Eindhoven. Ook toen was de technische universiteit uit de lichtstad bereid geld te investeren in Thêta. Ook toen werd er rondgekeken in de regio; volgens Dormans zochten de roeiers uit Eindhoven actief contact met Vidar uit Tilburg. Een regionaal trainingscentrum avant la lettre dus. Genoeg overeenkomsten dus.

Carrière begint als competitieroeier

Het enige wat nu nog ontbreekt is een goede handvol getalenteerde roeiers. Maar goed: soms zit dat verborgen in een klein hoekje. Dormans zelf wist ook niet direct dat hij roeitalent had. “Ik ben begonnen als competitieroeier”, vertelt Dormans over zijn eerste jaren. “In 1996 was er net een succesvolle lichte acht geweest met onder meer Joeri de Groot. Alle roeiers uit die ploeg gingen door voor een tweedejaars vier, en mijn competitiecoach (Martijn Vastenburg) en ik werden ook meegevraagd omdat we wel aardig konden ergometeren. Uiteindelijk kwamen Joeri, Marijn en ik samen met Wouter Hoens in de vier. De ploeg ging hard. Na onze eerste wedstrijd op de Bosbaan mochten we gelijk starten op een Internationale Regatta in Keulen.”

Karel Dormans (links) met zijn partner Joeri de Groot vormden in 2003 een ijzersterke lichte twee. Hier winnen ze goud op de Wereldbeker in Milaan. Later dat jaar halen ze op dezelfde baan op het WK zilver in de lichte vier-zonder met Gerard van der Linden en Ivo Snijders. Beeld door Sybrand Treffers

Het seizoen is een voorbode voor dat wat komen gaat. Een carrière die via een lichte WK-acht in 1999 zal meanderen naar een reserverol tijdens de Olympische Spelen van Sydney – waar het duo overigens al in St. Catherines voor benaderd werd door Rob Jonkman, coach van de Twente Vier. Opeens is daar dan de top. De Thêta-roeiers zijn nog zo groen als gras; in de aanloop naar het niet-olympische WK in Zagreb in 2000 geeft Dormans zijn Canadese concurrenten het advies een andere boot te gaan gebruiken. “Dat had ik nooit moeten doen”, verzucht hij nu. “Opeens gingen ze veel harder en verloren we onze kans op goud.”

De Grote Vijf

Maar ondanks dat verlies zijn het gouden jaren voor Thêta. Met vijf Eindhovense roeiers op de Spelen scoort de vereniging ongekend goed op uitzendingsgebied. Jeroen Spaans in de Twente Vier, voormalige lichte roeier Gerard Egelmeers in de zware skiff en Dirk Lippits, de kopman, die een zilveren olympische medaille wint met de dubbelvier. Het succes is de technische universiteit niet ontgaan. Volgens Dormans is er vervolgens op een of andere golfbaan wat beklonken. “Het college van bestuur van de TU wilde ook wel eens mee kunnen brallen over de Varsity waar ze andere bestuurders altijd over hoorden. Toen hebben ze aangeboden om hun portemonnee te trekken. Wij op onze beurt wilden niet dat die wedstrijd onze kansen op het echte werk in de war zou schoppen. Dus hebben we flinke eisen gesteld. Ook financieeel. Maar de universiteit wilde best betalen.”

Het verhaal over de Varsity-ambities van Thêta is al vaak verteld. Het is bijna een mythe geworden. De jaren met Lippits, Egelmeers, Spaans, De Groot en Dormans. De Grote Vijf, gelijk de groep dieren in Afrika die menig toerist tijdens een safari tegen wil komen. Maar tot voor kort drentelde Thêta als vereniging zelf in khaki shorts en met een strohoed op over de savanne, de verrekijker bengelend op de borst en de Lonely Planet in de broekzak. Topsport? Internationale ambitie? De vereniging was het na de succesjaren bijna vergeten. Dormans durft niet te zeggen of er echt een causaal verband zit tussen de huidige ambities en de hernieuwde interesse in zijn generatie. Maar het kan bijna niet anders. De gouden jaren van Thêta zijn ontegenzeggelijk inspirerend. Want ondanks het uitblijven van Varsity-winst bleef Eindhoven internationaal op de kaart staan. De Groot en Dormans wonnen in 2003 een zilveren medaille op het WK in de lichte vier-zonder, een prestatie die sindsdien nooit meer herhaald is in Nederland. En die vierde plek op de Spelen, hoe pijnlijk ook, is ook nooit meer geëvenaard.

Verprutste start op Spelen

Ook het verhaal van die onfortuinlijke lichte vier-zonder is al vaak verteld. De slechte eerste duizend meter, de waanzinnige eindsprint die uiteindelijk bijna tot brons leidt, de tranen van Gerard van der Linden als hij op televisie vertelt over het missen van een medaille. We kunnen het dromen. Maar één onderdeel van het verhaal is al die jaren stil gebleven: het feit dat de ploeg een dag voor de finale op advies van René Mijnders is gaan sleutelen aan de start. En laat nu juist die start rampzalig verlopen. “Een dag na de halve finale kwam René tot de conclusie dat we in de eerste starthalen drie meter verloren op onze concurrenten”, vertelt Dormans. “Daar moest volgens hem wat aan gebeuren. In plaats van uitgesmeerde starthalen die bedoeld waren om een ritme op te bouwen moesten we nu vol op de benen gaan staan van hem. Het zat me toen al niet lekker en achteraf gezien hadden we het nooit moeten doen. Maar door ziekte in de ploeg waren we als roeiers minder zelfverzekerd om onze stem te laten gelden.”

Het was niet het enige wat mis ging met die ploeg. Desalniettemin doet de herinnering aan de gemiste medaille pijn tien jaar later nog steeds pijn. Maar goed – van fouten leer je nu eenmaal het meeste. En die menselijkheid is misschien wel het beste wat Thêta af kan kijken van de gouden generatie. Niet alleen maar dromen, maar vooral ook lering trekken uit de fouten die je maakt als je je droom probeert te realiseren.

door Iris Schreuder

OKEANOS

- Bekogeld met soesjes en braadworsten

Henk Jan Zwolle, 30 november 1964 te Enschede.

Twee olympische medailles, waaronder goud in de Holland Acht en eenmaal Varsity-goud.

Waarom wilden jullie (Theo Nieuweboer, Nico Rienks, Ronald Florijn en Henk Jan Zwolle) destijds de Varsity starten?- "Dat was niet een hele leuke reden. Wij vonden de Varsity een boerenkoolwedstrijd en wij wilden laten zien dat het allemaal niet veel voorstelt. Theo, Nico en ik liepen al rond bij Okeanos en Ronald werd erbij gehaald. Die werd lid gemaakt van de VU en van Okeanos. Onze deelname was om de andere verenigingen te stangen."

Hoe was het feest?- "Het feest werd gehouden in een gymzaal ergens in Amsterdam-Noord. Toen wij aankwamen was het feest al voorbij. Dat vonden we niet eens erg omdat we in die tijd niet van die feestneuzen waren."

Okeanos wint de Varsity van 1989. Een enkeling gaat te water. - Beeld uit archief Okeanos

Hoe heb je de Varsity en de overwinning beleefd?- "Wij waren op dat moment heel veel beter dan de rest en wonnen dan ook met gemak. Achteraf heb ik spijt dat ik heb meegedaan. Het is geen topwedstrijd maar wel een geweldige traditie. Het winnen voor Okeanos is niet zo leuk als je het vergelijkt met een overwinning voor Nereus. Bij de laatste komt na het winnen en enorme karavaan aan tradities naar boven. Dan heeft het een duidelijke functie."

Dus als ik het goed begrijp was het uitgangspunt van jullie: studenten kunnen meedoen aan de Varsity, wij zijn ook studenten en wij doen dus mee en we zullen laten zien dat we beter zijn ook.- "Ja precies, dat was het idee. Het was in 1989 en Njord had al vijf keer op rij de Varsity gewonnen. Iedereen die meedeed vond het veel belangrijker dan wij en waren ook super gefrustreerd dat ze niet wonnen. Na de overwinning wilden we ons bij Okeanos wel aan de regels houden. Daarmee bedoel ik, ieder jaar meedoen met de beste ploeg en het een functie geven binnen de vereniging. Het is een prachtig doel om naar te streven. Het zijn niet altijd goede ploegen geweest maar we doen wel mee. Dat hebben we ervan geleerd."

Vertel iets over het roeien op Okeanos.- "Okeanos is te klein om veel goede ploegen te kunnen maken helaas. Wat de laatste zes jaar wel goed gaat is het eerstejaars roeien. Erik Landman en ik hebben daar de leiding. Ik maak de trainingsschema's en begeleid de roeiers fysiologisch en Erik coacht en zorgt voor de coachopleiding zodat de coaches goed leren wat ze moeten doen. We stoppen veel kennis in de coaches en in de roeiers. We meten de roeiers vaak zodat we op tijd in de gaten hebben of ze overbelast zijn. Uit een kleine groep studenten (ongeveer 40 a 50) die zich aanmelden aan het begin van het jaar kunnen we toch vaak drie eerstejaars achten maken.

Opvallend is dat de ploegen op de NKIR vaak onderaan eindigen maar aan het eind van het seizoen wel bij de beste drie van het klassement horen. We voegen veel kennis en begeleiding toe waardoor wij van fysiek mindere roeiers op de langere termijn betere roeiers maken. Helaas hebben studenten tegenwoordig weinig tijd en is het moeilijk om studenten te motiveren om zo'n intensief programma te gaan volgen. Ook is het jammer dat niet veel roeiers blijven hangen om zich te blijven inzetten voor de vereniging."

Waarom heb je destijds gekozen voor Okeanos en zou je nu een andere keus maken?- "Ik heb destijds heel bewust gekozen voor Okeanos. Ik kon daar meteen een skiff krijgen en was serieus bezig met een persoonlijk programma. Ik keek in die tijd niet naar het karakter van een vereniging, maar alleen of ik er zelf beter van kon worden. In die tijd stelde het bestuur van Nereus voor dat ik in de eerstejaars acht kon gaan zitten. Daar had ik geen zin in. Op het moment dat Nereus had gezegd dat ze een skiff voor me hadden was het anders geweest en was ik misschien wel lid geworden. Ik ging naar de VU omdat het dichtbij de Bosbaan was. Ik heb in de loop van de jaren wel veel meer waardering gekregen voor het systeem Nereus voor de hele sociale omgeving en de tradities. Bij Okeanos hebben we ons veel te lang op het toproeien gefocust. Als je komt roeien dan kom je om te presteren was de boodschap. Maar studenten komen niet altijd om te presteren. Zij willen ook afleiding, lol en gezelligheid."

Hebben jullie dit jaar een Oude Vier?- "Geen idee, weet ik niet." ***Hahaha dat zet ik er maar niet in. Doet Roel Braas mee?***- "Roel is geen student, die werkt al."

Nog even over de Varsity van 1989. Ik kan me herinneren dat jullie met kluiten werden bekogeld.- "Ja het was een spektakel achteraf. We werden bekogeld door studenten vanaf een BBQ-boot met soesjes en braadworsten. Iedereen gooide met alles wat ze in handen kregen. Wij werden er niet door beledigd omdat we niet in het systeem zaten. Voor mij werd hiermee bevestigd dat het een boerenkoolwedstrijd was. Ik had wel dolle pret."

Je hebt nu dus wel waardering voor de Varsity?- "Je kan de Varsity perfect gebruiken als doel voor ouderejaars. Een WK of andere uitzending is veel verder weg en er is minstens zoveel waardering voor de Varsity binnen de vereniging. Tegenwoordig doen ook alle toppers mee. In mijn tijd waren de junioren sneller dan de senioren. Dat is niet meer zo gelukkig."

Opvallende verbeteringen laatste tien jaar?- "Hopelijk is de afgelopen tien jaar een overgang van onbetaald professionalisme naar betaald professionalisme waar betaald amateurisme tussendoor zit."

Henk Jan Zwolle, derde van links in de boot, wordt na zijn Varsity-overwinning gefeliciteerd door leden van Okeanos - Beeld uit archief Okeanos

Ok, even een nadenkertje...- "Zoals wij in '96 bezig waren met de acht, dat was als beroepsroeiers. Na '96 zijn er meer bondscoaches gekomen waardoor de focus van de roeiers verlegd is. Wij gaan in de acht en kijken wel wie er mee mag, terwijl het daarvoor normaal was dat de beste skiffeur bleef skiffen de volgende roeiers in de dubbeltwee of in de twee-zonder gingen. De acht begon vaak bij een vereniging en die ging dan op eigen initiatief naar een WK. Dat is veranderd door de bondscoaches. Hun kop gaat eraf als ze niet presteren dus kijken ze naar het nummer waarin ze makkelijk kunnen presteren en dat is vaak de acht. Mijn mening is dat je alleen kan leren achten in een acht, maar dat je wel eerst hebt moeten leren roeien."

Eerst leren roeien in kleine nummers en dan in de acht?- "Ja precies! Eerst moet de basis goed zijn. Je moet weten wat het is om maximaal te roeien. Je mag je niet kunnen verstoppen in de acht. De acht die naar Londen ging was een hele goede acht maar ze hebben nooit echt de mogelijkheid gekregen om samen te gaan trainen en om samen te gaan in kleine nummers. Dat is een gemiste kans."

Is het tijd voor een Godfather in het roeien? Een alleswetende positivo die er is voor de roeiers zoals Redgrave dat in Londen was?- "Het sociale niveau in Engeland is wel anders dan in Nederland. Het is daar meer een volkssport. Het roeien leeft daar meer. Maar misschien kan Nico die rol nemen nu hij gaat coachen."

door Hidde Heineman

SAURUS

-Volgend lustrum meedoen voor de prijzen

U had het misschien al gezien. Op de KNRB-inschrijvingen website staan ze er niet tussen en op het botenterrein is er geen Maastrichtse Oude Vier te vinden. En dat tijdens hun zesde lustrum. Tijdens de algemene leden vergadering begin dit jaar was 65 procent van de leden het eens met het bestuur. “Dit jaar geen Oude Vier op het water”.

Beslissing

De consequentie hiervan is dat er pas in 2016 weer een rood krachtvel met Maastrichtse ster op het Amsterdam-Rijnkanaal in de race zal mogen verschijnen. “Iemand moest de beslissing een keer nemen” meldde Esther Ruijter, de voorzitter van de Maastrichtse Studenten Roei Vereniging Saurus. “We kunnen op dit moment geen representatieve Oude Vier op het water leggen, om dit over een paar jaar wel te kunnen zullen we met de kern van het probleem aan de bak moeten en vanuit daar opbouwen.”

Selectie

Mede door de ligging van Maastricht heeft Saurus moeite met het opbouwen van een sterke ouderejaars selectie. Op moment van schrijven zijn er maar twee roeiers die in aanmerking zouden kunnen komen voor de Oude Vier. Zet er twee eerstejaars bij en je kan de race der races starten zou u zeggen. “Maar dit willen we niet” meldt Siri Homburg, wedstrijdcommissaris der MSRV Saurus. “We willen het liefst over een aantal jaar meekomen met een vier en niet alleen meedoen omdat het de Varsity is.”

Toekomst

Saurus, de vereniging met de meeste nieuwe aanmeldingen in studerend Maastricht, gaat de komende paar jaar werken aan het opbouwen en uitbreiden van de ouderejaars selectie. De eerste stap is al een aantal jaar geleden gezet met het gloednieuwe gebouw. Hier kunnen roeiers eindelijk ‘s winters op de ergometer zitten zonder dat het water in de bidon bevriest, in tegenstelling tot de oude loods aan de Maas. Tevens zorgt het voor een professionele uitstraling naar de roeiers en de buitstaanders toe, wat op zijn beurt zorgt voor motivatie. De vervolgstappen zijn ook gemaakt met onder andere het inschakelen van een prof coach, werkend naar het bovengenoemde doel.

Keerzijde

De krachttermen die Bob Meijer uit reactie na de algemene leden vergadering liet gaan waren tot in de mergelgrotten tussen Cadier & Keer en Bemelen te horen. “Door deze beslissing op de ALV in combinatie met het Varsityreglement zal ik waarschijnlijk nooit meer in die Oude Vier kunnen stappen en daar baal ik van” vertelt potentieel Oude Vier roeier Bob Meijer, die vorig jaar ook al in de boot zat. “Ik ben één van de 35 procent die wel een Oude Vier in het kanaal wilde leggen dit jaar.” Bob is het nog altijd niet eens met de beslissing maar geeft wel aan dat hij het een moedige beslissing vindt. “Ze zullen wel altijd ‘dat bestuur’ zijn.”

Volgende Lustrum

Wellicht zal er tijdens het volgende lustrum van de MSRV Saurus wel een prachtige Oude Vier op het water liggen. In een periode van vijf jaar kan er tenslotte een sterke selectie uit het mergel gebikt worden. Maar tot die tijd zullen wij het moeten doen met de herinneringen aan vroeger. Saurus het ga je goed, tot ziens!

Wedstrijd reglement Varsity 130

11. Een vereniging die deelneemt aan het nummer Oude Vier wordt geacht jaarlijks aan dit nummer deel te nemen. Indien niet aan deze eis wordt voldaan zal men gedurende de drie daaropvolgende jaren worden uitgesloten voor het nummer Oude Vier.

GANT
An American Icon Since 1949
SHOP THE COLLECTION AT GANT.COM